

4 | 2016

ZPRÁVY A INFORMACE
ČESKÉ KOMORY
AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ

JAK EFEKTIVNĚ VYUŽÍT MODEL BIM
ANALÝZA ZÁJMU O PROFESNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ
ZJEDNODUŠENÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK
ZMĚNA V OCHRANĚ STAVEB PŘED HLUKEM
PŘEDSTAVUJEME OBLAST LIBEREC

ISSN 1804-7025

9 771804 702001

04

Obsah

Úvodník	1
Redakční rada	2
Nový předseda redakční rady Z+i ČKAIT	2
Poděkování Ing. Loutockému	3
BIM	4
Jak efektivně využít model BIM	4
Pojištění	8
Pojištění profesní odpovědnosti	8
Kdo zaplatí škodu pozůstalým?	10
Právo	11
Zadávání veřejných zakázek je jednodušší	11
Jak mají úřady postupovat při dodržování ochrany před hlukem a vibracemi	15
Měření světla výšky místnosti s trémovými stropy	19
Autorská práva v návaznosti na zpracování jednotlivých stupňů projektové dokumentace	19
Pracovní pomůcka pro povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu	20
Normy	22
Změny v oboru elektronických komunikací	22
Nová norma pro požární bezpečnost staveb	23
Členové ČKAIT pomáhají hasičům při zásazích ve staticky narušených budovách	24
Z činnosti ČKAIT	26
Regulované výrobky pro stavby v nové databázi Profesis	26
Knihovna a studovna ČKAIT	27
Nové publikace IC ČKAIT v roce 2016	28
Jubileum: Jaroslav Korbelař	28
Zpráva o 17. setkání V4 v Miskolci	29
Oblast České Budějovice si vyměňuje zkušenosti s rakouskou profesní komorou	30
Oblast Ostrava spolupracuje s Malopolskou komorou inženýrů	31
Představujeme oblasti	32
Oblast Liberec se představuje	32
Jilemnice a rekonstrukce koupaliště	35
Fenomén Ještěd slaví padesát let	35
Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe je udělována v soutěži	36
Stavba roku Libereckého kraje	36
Stavební průmyslová škola v Liberci oslavila 140 let	37
Památková péče	38
Památkář, projektant a investor ve vzájemném dialogu	38
Příbor Historickým městem roku 2015	40
Vzpomínka	39
Odešel Milan Veverka	39

Na titulní straně: Planetárium v centru iQlandia – vědecké zábavní centrum v Liberci, které v roce 2014 získalo titul Stavba roku Libereckého kraje – Cenu doc. Ing. arch. Karla Hubáčka, dr. h. c., v kategorii staveb občanské vybavenosti. Generální projektant: AGP-PJ, Ing. Jiří Palas, architektka: Ing. arch. Miluše Suchardová, statická část: Ing. Vladislav Bureš, hlavní stavbyvedoucí: Ing. Tomáš Balla, EUROVIA CS a.s., investiční náklady: 400 mil. Kč.

Prostorové zobrazení modelu stavby v BIM napomáhá ke kvalitě inženýrské práce. 4

Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, nabývá účinnosti 1. října 2016. 11

Členové oblasti Liberec se podílejí na výjimečných zakázkách – patří k nim i heliport v Liberci. 32

Ing. arch. Karel Kuča a Bc. Libor Honzárek vystoupili na konferenci Památkář, projektant a investor 38

Z+i ČKAIT 4/2016

**Pro své členy vydává
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků
činných ve výstavbě.**

Redakční rada:

- Ing. Markéta Kohoutová
šéfredaktorka
- Ing. Radim Loukota
předseda redakční rady,
člen Představenstva ČKAIT
- Ing. Miroslav Loutocký
oblast Brno
- Ing. Svatopluk Zídek
místopředseda redakční rady,
předseda oblasti Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
- Marie Báčová
odborná poradkyně předsedy ČKAIT
kancelář Komory ČKAIT Praha
- Ing. Milan Haviř
předseda oblasti Hradec Králové
- Ing. Hedvika Klepáčková
vedoucí Legislativně právního střediska ČKAIT
- Ing. Alena Kozáková
tajemnice RK ČKAIT Brno
- Ing. Miroslav Najdekr, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
- Doc. Ing. Karel Papež, CSc.
oblast Praha
- Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT
a předseda Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
- Ing. Jaroslav Valkovič
oblast Zlín
- Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.
oblast Ostrava, odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Redakce: ČKAIT – regionální kancelář Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123, e-mail: brno@ckait.cz

Layout: Petr Ludva a Petr Gabzdyl, EXPO DATA spol. s r.o.
Návrh layoutu 1. obálky: 3P spol. s r.o.
Ilustrace, zlom: Oldřich Horák
Externí redaktorka: PhDr. Markéta Pražanová
Jazyková redakce: Mgr. Eva Klapalová, Věra Pichová,
EXPO DATA spol. s r.o.

Vydavatel: Informační centrum ČKAIT s.r.o.,
Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
www.ice-ckait.cz

Tisk: Moraviapress a.s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav

MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025

Vycházíme pětkrát ročně. Pro členy ČKAIT zdarma.

Náklad: 28 000 výtisků

Datum vydání: 6. 10. 2016

www.zpravy-ckait.cz

Připravujeme Z+i 5/2016

- Harmonizace stavebních výrobků
- Společné zásady pro vzdělávání v EU
- Zavádíme BIM
- Stavba roku Středočeského kraje
- Představujeme oblast Karlovy Vary

Termíny příspěvků: 21. 10. 2016

Termín vydání: 7. 12. 2016

Příspěvky posílejte na: zpravy-informace@seznam.cz

Kontakt: Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338

V posledním úvodníku jsem se zmínil o fotbalovém mistrovství ve Francii. Dnes již víme, jak jsme dopadli, postup na mistrovství byl asi největším úspěchem. Koblíhy levnější nebudou. Sledoval jsem okrajově i Letní olympijské hry Rio 2016. Před zahájením se objevily v novinách opět samé katastrofické zprávy – kdyby jim člověk věřil, tak se olympiáda ani nemohla konat. A vše bylo nakonec jinak. Jsem rád, že docent Jaroslav Pollert a jeho tým navrhli dobře slalomový kanál. Naši si odvezli i medaile. Smutné je, že nás opustila paní Věra Čáslavská, pro mou generaci skutečně symbol odvahy, zejména pro její postoj k okupaci Československa v srpnu 1968. Vidíte, a přesto jsou lidé, kteří nic neumějí, ale plivnout si musí. Dost mi vadí, že ve vysokých funkcích jsou i tací. Pojďme k našemu oboru.

Konečně jsem pochopil, k čemu povedou nové Pražské stavební předpisy (PSP). Umožní lidem šťastnější život, dovolí, aby všichni byli free a cool. Dostal jsem na křest PSP pozvánku. Měl jsem volno, neb jsem musel být v Praze, a tak jsem se na Rohanský ostrov vydal. Plánek trasy byl zdařilý, jenom si ji asi autor neprošel. Nevadilo to, nakonec jsem se na avizované místo dostal. Již jeho výběr byl připraven v intencích manuálu veřejného prostranství. Dobře, že nepršelo. Nebyl jsem připraven pohybovat se v bahništi. Moc nás tam nebylo, a tak se čekalo. Nebyl předepsán dress code, jak bývá zvykem, takže opět bylo možné vše – od večerní róby paní náměstkyně přes jeans dress paní primátorky. Po dvaceti minutách (nevím, na koho se čekalo) přednesla paní primátorka plamenný projev, mírně si to vyřídila s Ministerstvem pro místní rozvoj a o to více naložila vinu za zdržení na ČKAIT. Vyhlédl jsem ji tedy, ale ani jsem se nedostal moc ke slovu, natož k debatě. Autoři PSP mě již ani nezdraví, kolega Bukovský dostal od jednoho z autorů velmi expresivní e-mail. Jsme lumpové, že jsme chtěli korektnost, přesnost – to, co by mělo být v předpisech jasné. Pozdravil jsem se s pár přáteli, bývalý primátor mi přátelsky řekl, ať už je necháme, a shodli jsme se, že jsme oba zvědaví, jak se s touto situací vypořádá úředník stavebního úřadu. Jeden z nich totiž prohlásil: „Předpisy svým chaotickým pojetím bez jednoznačného právního výkladu povedou k prodloužení povolenacích procesů na území Prahy“.

Čeká nás ještě skvělý Metropolitní plán. Okolo předpisů a vůbec činnosti Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy se pohybují mladí, mnozí po škole bez praxe, ale budoucnost si připravují pro sebe. Smůla je, že nikdo nenese odpovědnost. Politik zkazí, co se dá, ale příště již nesedí na místě, odkud zmatek vyvolal. Takové chyby se pak promítají do dlouhého časového období. Praha má skutečně štěstí na poslední primátory, rodilé Pražany.

Koncem srpna bylo třetí jednání Legislativní rady vlády ČR ve věci novely stavebního zákona. Paní ministryně s razancí jí vlastní přednesla, že novelu s těžkým srdcem pouští do dalších jednání (musí ve vládě ještě vyřešit několik rozporů). Úplně rezignovala na urychlení povolenacích řízení, tedy na zcela jiný zákon, než znělo zadání na začátku. Co se dá dělat. Jenom doufat, že ještě nebude zcela změněn při druhém čtení v Poslanecké sněmovně PČR. Když mám hledat pozitiva – a ta se snažím hledat vždy – viděl bych je v povolování liniových energetických staveb a snad ve změně vyhlášky č. 499 a jejích příloh o obsahu dokumentace. Osobně by se mi líbilo, kdyby prošla příloha pro jaderná zařízení. Nemám tolik prostoru, ale věcně se jedná o moderní přístup, jak urychlit povolenací řízení. Navrhujeme modulovou metodu, kdy je nutné mít vydané územní rozhodnutí, ale ještě není znám licencovaný dodavatel jaderného modulu. Zatím největší odpor je na straně Ministerstva pro životní prostředí.

Byl jsem pozván do Karlových Varů na vernisáž výstavy 150 let SIA. Karlovarští, jak jim je vlastní, zase zabodovali. Vyjednali si prostory v obchodním centru za nepatrný poplatek. Ve své zahajovací řeči jsem vyslovil naději, že až se budou zákazníci vracet z nákupů s plnými koši, zastaví se a prý se tomu tak děje.

Občas zabloudím na internetové blogy. Nechtěl bych se dopustit pochybení, že opisují bez souhlasu, ale článek Markéty Šichtařové Zakažme auta. A pak zakažme lidi z 29. července stojí za přečtení, najdete si jej. Snad se nebude autorka zlobit, když uvedu pár vět:

Například na pražském magistrátě vymysleli, že se budeme mít v Praze lépe, když zůžeme pražskou magistrálu. V několika fázích by měla být přebudována na městský bulvár v celém rozsahu od Holešovic až po křižení s Jižní spojkou. Automobilová doprava na magistrále sice má zůstat

zachována, ale pruhů bude méně. A jeden pruh bude jen pro autobusy. Kdo zná Prahu, hned chápe, že výsledkem nemůže být nic jiného než ukrutná dopravní zácpa. A zácpa je neekologická.

Ono to má pokračování, byl totiž spuštěn systém parkovacích zón v dalších městských částech, jež za chvíli budou v celé Praze.

Vedení Prahy se chlubí poměrně velkým přebytkem peněz v obecní kase. To je ale jenom proto, že není schopno připravit žádné důležité investice. Stejně je tomu v oblasti státní dopravní infrastruktury. Na jednom zasedání jsem se zeptal, proč se pořád vymlouváme na Brusel. To nejsme schopni kritické dopravní stavby postavit za naše peníze, bez dotací? Koukali na mě, jako kdybych spadl z višně. Mnohá povolovací řízení bychom potom mohli zjednodušit. Vidím však, že je v podvědomí hluboce zakořeněno svěst svou lenost na někoho jiného.

Opět se musím omluvit mimopražským, že si nehledím více jiných regionů. Nedostávám však tolik informací. Olomoučtí nás požádali o sledování územního plánu. Musím poděkovat Ing. Hedvize Klepáčkové za sledování celé problematiky.

Letošní ročník soutěže Stavba roku měl změnu v hodnocení. V prvním kole si přihlášené stavby prohlédlo více než třicet zástupců-vypisovatelů. Stavby ohodnotili. Potom nastoupila obligatorní porota, která rovněž vybrala a následně si prohlédla více než polovinu přihlášených staveb. Zajímavé je, že obě skupiny dospěly téměř ke shodnému náhledu. ČKAIT dá cenu jedné stavbě a také stavbyvedoucímu. Je správné, že si vážíme naší práce.

Navštívil jsem v Liberci novou instalaci v galerii, která vznikla konvertováním bývalých lázní. Vždy mě potěší vidět dobrou stavbu včetně logického využití.

Někdy slyším, jak je těžké získat dobrého pracovníka. Zejména zástupci generace narozené po roce 1990 vnímají zcela jinak pracovní prostředí než generace jejich rodičů, o mé ani nemluvě. Jejich první otázky při hledání práce směřují k benefitům, na to, kolik budou řídit lidí a jaký budou mít plat (jasné že si přejí vysoký). Ano, jsou vybaveni počítačovou gramotností a jazykově (angličtina), ale... Zdá se, že jim chybí emoční inteligence, což souvisí i s pohledem mladé generace na budování dlouhodobé kariéry. Nezoufám ani nechci být škarohlíd, jenom konstatuji.

Na zářijovém Představenstvu ČKAIT jsme měli rozsáhlou agendu. Zabývali jsem se standardy výkonů, pojištěním autorizovaných osob, dochází k obměně pracovníků. Je tomu tak, všichni stárneme. Čekají nás i nepříjemné body – exekuční řízení u neplatičů, odvolací řízení, ale i to patří do činnosti představenstva. Sice se zdá, že do Shromáždění delegátů ČKAIT je daleko, ale je již pomalu čas připravit nominaci k volbám do institucí Komory.

Ing. Pavel Kráček
předseda ČKAIT

P. S. Dozvěděl jsem se, že Jaromír Vrba musel být v nemocnici. Pak jsem si ale s Jaromírem vyměnil sms a vypadá to s ním dobře, což mne těší. Přeji mu brzké uzdravení, aby zase mohl plně aplikovat své výborné znalosti statika.

Nový předseda redakční rady Z+i ČKAIT

Vážení čtenáři, představuji se vám jako nový předseda redakční rady časopisu, který právě čtete. Na základě hlasování představenstva ČKAIT jsem byl zvolen, abych tuto funkci vykonával. Vystřídal jsem Ing. Miroslava Loutockého, spoluzakladatele tohoto časopisu a dlouholetého předsedu jeho redakční rady. Tímto bych mu chtěl za celou redakční radu poděkovat za práci ve prospěch tohoto časopisu.

Již několik let jsem byl řadovým členem redakční rady a snažil se svými články a diskusí s ostatními členy na zasedáních redakční rady připravit zajímavý obsah tohoto informačního časopisu tak, aby si časopis prohlédlo co nejvíce členů Komory a bylo informováno o její činnosti.

Nyní se pokusím jako předseda redakční rady nastínit, kam bych chtěl časopis Zprávy a informace za pomoci celé redakční rady směřovat. Časopis Z+i nyní vychází pětikrát ročně v rozsahu 32 nebo 40 stran v celobarevném provedení. Jedná se o informační časopis Komory, který dostávají všichni členové, a těch je v současné době více než 30 000. Časopis vychází též v „elektronické“ podobě jako

soubor pdf. Ten je distribuován místo tištěné verze členům ČKAIT, kteří o to projeví zájem. Ostatním je tato verze volně k dispozici na webových stránkách časopisu.

Časopis Zprávy a informace by měl v rámci své periodicity především informovat celou členskou základnu o aktuálním dění v Komore. Ve vertikálním směru jde především o informace ze všech orgánů ČKAIT od představenstva, autorizační rady, dozorčí rady, stavovského soudu až po oblastní výbory a jejich předsedy, dále pak o zprostředkování informací z činnosti jednotlivých komisí. V horizontálním směru se jedná o zprávy z jednotlivých profesních aktivit autorizačních odborů a Rady pro podporu rozvoje profese. Tyto informace by měly poskytovat celkový obraz o činnosti Komory a být všem členům přínášeny ve čtivé a srozumitelné podobě.

Jsem si vědom, že většina autorů článků jsou technici – členové ČKAIT. A my technici jsme zvyklí se vyjadřovat ve stylu technických zpráv našich projektů a zápisů do stavebních deníků námi vedených staveb čili pro použití v časopisu ne moc čtivě. Myslím si však, že celková úroveň jednotlivých článků se i za pomoci šéfredaktorky časopisu neustále zlepšuje a nadále se zlepšovat bude. Budu se snažit o zveřejňování vyvážených informací tak, aby alespoň jeden článek v každém čísle zaujal každou autorizovanou osobu. Nebráním se ani zveřejňování diskusních příspěvků na aktuální témata, které rezonují s problémy autorizovaných osob.

Diskuse však musí být věcná, moderovaná a vést k nějakému cíli, popřípadě řešení.

Jelikož se připravuje sjednocení jednotlivých webových stránek, které jsou pod správou Komory, do jednotné stávající domény (www.ckait.cz), bude dobré při této příležitosti přistoupit k dokonalejší elektronizaci tohoto časopisu. Mělo by se jednat o elektronickou verzi, která bude na webu v plně textovém formátu tak, aby bylo možné tyto obsahy inteligentně prohledávat a umožnit tak indexaci obsahu pro různé druhy webových vyhledávačů. Tímto bude umožněno připravit a elektronicky rozesílat upoutávky – newsletter na jednotlivé články s prokliky přímo do elektronické verze časopisu. Předpokládám, že se tím zvýší čtenost časopisu a zároveň to umožní sledovat zájem čtenářů o jednotlivá témata a články. Samozřejmostí by mělo být regulérní zobrazování a čtení celého časopisu v celé škále zařízení připojitelných k internetu od desktopů přes tablety až po chytré telefony.

Tak jak již představenstvo několikrát deklarovalo, v tomto informačním časopisu je v současné době zapovězena jakákoliv reklama. Předpokládám, že u tohoto modelu zůstaneme a dodržíme ji i u plně elektronické verze časopisu. Myslím, že náklady na vydávání tohoto časopisu musí plně pokrýt členské příspěvky nás všech.

Na závěr bych chtěl vyzvat všechny členy a zaměstnance Komory, především však předsedy výborů jednotlivých oblastí, aby svými náměty, popřípadě přímo jednotlivými články podpořili úsilí celé redakční rady o vytváření kvalitního obsahu tohoto časopisu tak, aby byl přínosem všem současným členům Komory a zároveň uchoval naši stopu i ve vzdálené budoucnosti.

Ing. Radim Loukota
předseda redakční rady

Poděkování Ing. Loutockému

Ing. Miroslav Loutocký letos v červnu oslavil krásných 88 let. Jeho duševní svěžest a rozhled mu mohou závidět mnozí mnohem mladší. Musím říci, že mne vždy překvapí jeho nadšení a zájem o dění v současném světě z politického, společenského a zejména z odborného pohledu. Vizionářsky se dívá do budoucnosti. Mnohokrát se vyjadřoval k důležitým tématům, např. v oblasti dopravních staveb, technologických a zejména vodohospodářských staveb, ale i k jiným palčivým problémům nejen Brna, ale i celé ČR. Jeho myšlenky jsou stále inspirující i zneklidňující zároveň.

Ing. Loutocký je autorizovaným inženýrem v oborech stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství a technologická zařízení staveb. Odbornou praxi v oboru vodního hospodářství uskutečňoval na území Československé republiky, zejména na severní Moravě a Slovensku. V zahraničí pracoval v severní Africe, v Berlíně a Mongolsku.

Jako předseda redakční rady Zpráv a informací ČKAIT si byl vědom toho, že časopis Z+i je jakousi kronikou dění v Komoře. Vždy dbal na vyváženost a čtivost obsahu tak, aby uveřejněné informace oslovily odbornou veřejnost, aby dobře fungoval přenos informací mezi vedením a členy Komory a zejména na to, aby se posilovala vážnost inženýrské profese.

Zprávy a informace ČKAIT pod jeho vedením vycházely od počátku v roce 2007, vždy čtyřikrát ročně, od roku 2015 dokonce pětkrát ročně. Pod jeho vedením se v roce 2015 časopis proměnil. Změnila se grafika i styl psaní, ale neztratila se serióznost a odbornost. Jako předseda redakční rady Z+i ČKAIT vychoval postupně řadu nových členů i spolupracovníků redakční rady.

Přirozeným vyvrcholením jeho pozice, uznávané všemi odborníky, bylo převzetí odpovědnosti za vydávání každoroční publikace Inženýrská komora, ve které vždy prosazoval jako předseda její redakční rady představování významných projektů z oborů inženýrského a pozemního stavitelství a z oboru technologických. Prostřednictvím této publikace dochází účinnou formou k představování umění a prestiže českých inženýrů v ČR i v zahraničí. Ing. Loutocký přes ukončení funkce předsedy redakční rady Z+i ČKAIT i nadále zůstává předsedou redakční rady této reprezentační každoroční publikace. K dvaceti letům činnosti ČKAIT byl vydán pod jeho

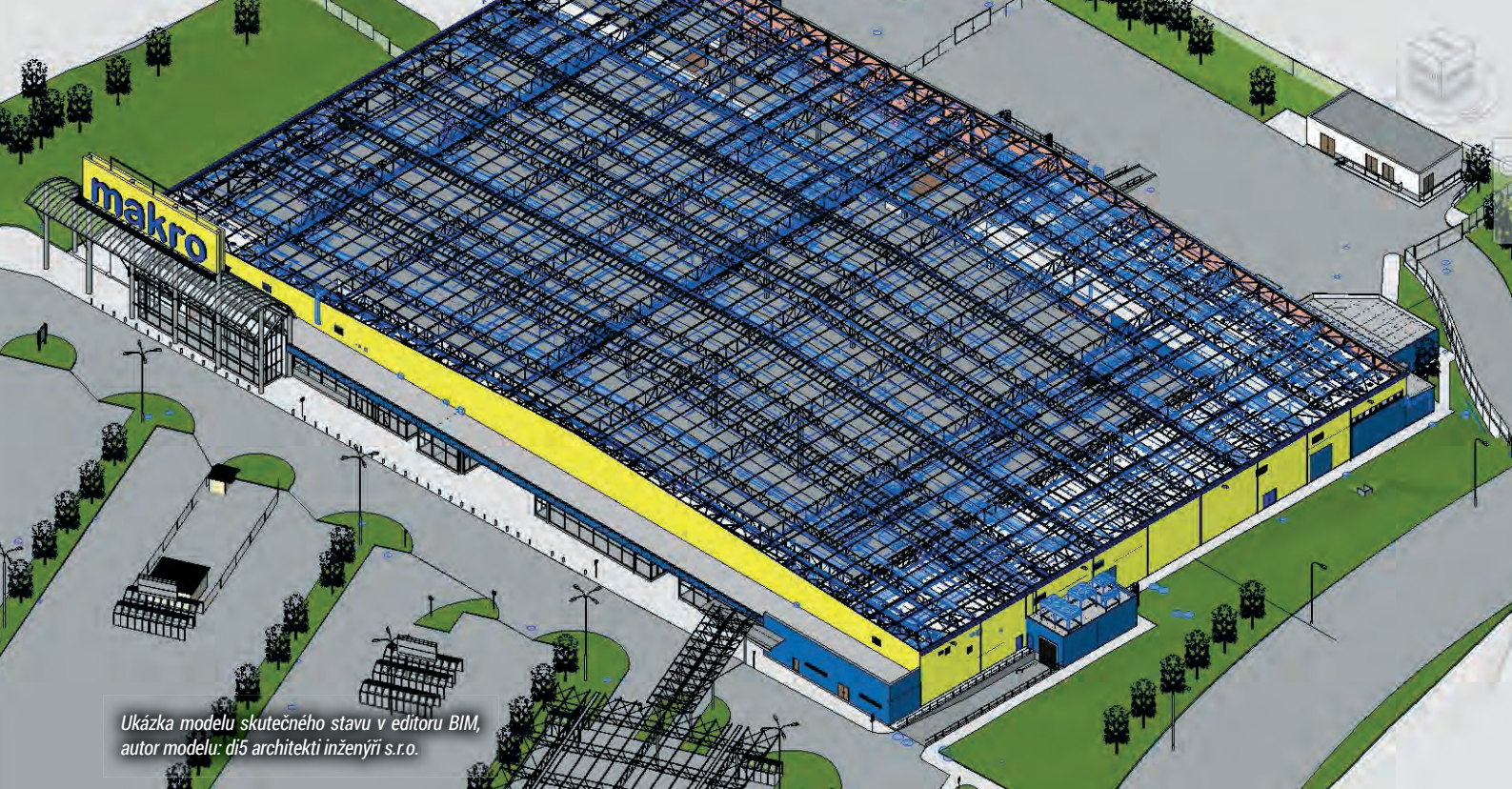
Ing. Loutocký přebírá zlatou minci ČNB z edice Mosty a pamětní list

vedením tisk shrnující dění v letech 1992 až 2012. Ing. Loutocký v rámci oslav tohoto významného výročí obnovení stavovského života obdržel pamětní medaili a pamětní list.

Nárokem na důchod většina lidí svou odbornou i pracovní činnost končí. To však rozhodně nelze říci o Ing. Loutockém. Svou energii stále vkládá do vytváření zdravého profesního prostředí.

I když ve funkci výkonného předsedy redakční rady Zpráv a informací končí, věříme, že jako předseda redakční rady Inženýrské komory bude i nadále dohlížet, aby časopisy a reprezentační tisky Komory byly obrazem inženýrského a stavitelského umění našich odborníků, zejména členů ČKAIT.

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT

Jak efektivně využít model BIM

Aby kterýkoli účastník stavebního procesu mohl využít informace obsažené v modelu BIM, potřebuje vhodný softwarový nástroj určený právě pro jeho oborové zaměření.

V modelu BIM se skrývá velký potenciál. Model BIM obsahuje – nebo lépe řečeno může obsahovat – prakticky všechny informace o stavbě. Všechny údaje, které projektant definuje v rámci procesu navrhování, mohou a měly by být do modelu zapsány v podobě parametrů a vlastností jednotlivých stavebních prvků. Práce s virtuálním modelem stavby přibližuje všechny činnosti spojené s navrhováním stavby lidské přirozenosti a snazší představivosti. Vizuální složka BIM, tedy prostorové zobrazení modelu stavby, napomáhá k vyšší kvalitě inženýrské práce. Nástroje BIM umožňují více se soustředit na technickou podstatu a částečně automatizovat rutinní manuální činnosti. Prostřednictvím nového webového nástroje www.bim-point.com běžní uživatelé konečně získávají možnost, jak snadno a přehledně využít maximum informací obsažených v modelu BIM.

Ideální model BIM je virtuální obraz stavební reality

Ne vše, co je ve 3D, lze nazvat modelem BIM. Všichni pracujeme s vizualizacemi, které vznikají ze 3D modelů. Je však zcela zásadní rozdíl v tom, jestli se model skládá z grafických elementů, jako jsou čáry, plochy a objemy, nebo jestli je složen ze stavebních prvků typu stěna, dveře nebo svítidlo. Právě model BIM je založen výlučně na stavebních prvcích, které jsou definovány prostřednictvím databáze. Zásadní je, že prvky v modelu BIM jsou tzv. klasifikované, tedy že všechny další programy poznají, jaký účel prvek ve stavbě plní, a tím mohou s prvkem náležitě nakládat podle své potřeby. Grafické prvky nemají v modelu BIM místo, nepatří tam.

Ideální model BIM je virtuálním obrazem stavební reality, to znamená, že to, co je ve stavbě zabudováno, to v modelu BIM modelují. Není to však vždy úplně jednoduché. Dosavadní zvyklosti nás neu-

stále svádějí k systému zjednodušování a grafickému znázorňování. Naproti tomu stojí pracnost tvorby modelu. Určitě není cílem mít v modelu jednotlivé šrouby všech prvků. Proto se zatím shodně na tom, že je třeba, aby každý samostatně funkční prvek stavby měl v modelu svou co nejjednodušší reprezentaci.

Podrobnost modelu je zásadní otázkou. Není možné na začátku návrhu modelovat, ale hlavně ani popisovat například kliky dveří nebo keramické obklady. Model musí růst s postupem návrhu od malých detailů k větším a postupně musí obsahovat více vyplněných parametrů. Také geometrie se musí zpřesňovat postupně. Není možné, i když by to bylo ideální, abychom např. ve fázi studie/návrhu stavby spádovali plochou střechu nebo podlahy v garážích. S podrobností modelu musí přibývat i jeho přesnost. Ve studii nesmíme model tvořit na milimetry, ale musíme do něho zabudovat dostatečné rezervy pro budoucí zpřesňování návrhu.

Pokud pracujeme podle metodiky BIM a chceme výsledný model využít pro rozličné účely, musí být všechny návrhové údaje zadány přímo v modelu BIM. Není možné část návrhových požadavků zapsat do legendy na výkres, část do excelové přílohy a část do technické zprávy. Takto jsme dnes při návrhu zvyklí pracovat, jestliže však chceme čerpat výhody BIMu, které se nám nabízejí, musíme toto změnit.

Model BIM již často existuje, využijte ho

Mnoho projektantů již v současnosti používá pro tvorbu návrhu tzv. autorizovaný software BIM. Jedná se o editační program, který umožňuje tvorbu a úpravu modelu BIM a pomáhá projektantovi z modelu vygenerovat výstupy návrhu, jako jsou výkresy a tabulkové výpisy. Prozatím jsou většinou mezi účastníky návrhu vyměňovány právě

tyto tradiční výstupy, nejčastěji v podobě souborů pdf a dwg. Model BIM, i když už vznikne, většinou zůstává u svého tvůrce a pro předávání informací se prakticky nevyužívá, což je samozřejmě velká škoda. Pokud model BIM existuje, doporučuji si jej vždy vyžádat, a to ideálně již ve smlouvě nebo v objednávce.

Nebojte se definice obsahu modelu BIM

Když už tedy model BIM existuje a chceme jej použít, potřebujeme, aby obsahoval všechno to, co pro účel naší práce využijeme. K takovému popisu lze vytvářet různě složité dokumenty, kterým říkáme BEP (Bim Execution Plan – česky Výkonný plán BIMu). Tyto dokumenty se kromě definice obsahu modelu BIM a jeho podrobností zabývají také popisem procesů, postupů předávání a sdílení dat na návrhu stavby, zodpovědností účastníků návrhu a tak dále. Určitě bude užitečné, když vzniknou české standardy a doporučení pro tuto oblast, nebude to však hned.

Když chceme zadat model BIM, je přirozené, že hledáme jednoznačnou definici obsahu a rozsahu takového zadání. Podívejme se však na problematiku obráceně. Jakou dnes máme definici obsahu a rozsahu při zadávání zpracování projektové dokumentace? Vyjděme tedy z dnešní praxe a BIM pouze přidejme. Pro zahájení využívání modelů BIM zatím postačí, když si do smlouvy dohodneme předání modelu BIM zpracovaného v autorizovaném nástroji BIM [1] v podrobnosti odpovídající dnešní definici návrhové fáze projektu s tím, že model BIM bude obsahovat ve svých datových parametrech prvků všechny údaje, které jsou uvedeny v tradičních výstupech dokumentace stavby.

Naproti tomu je nezbytné, aby model BIM neobsahoval neplatné údaje. Model BIM se skládá z komponent, které jsou nějakým způsobem převzaty buď od výrobců stavebních prvků, dodavatelů softwaru nebo z jiných projektů. Tyto komponenty v sobě velmi často nesou velké množství vyplněných parametrů. Pokud tedy chceme model BIM používat jako prostředek komunikace, je nezbytné, aby model obsahoval pouze platné údaje. Autor modelu proto musí všechny přítomné vlastnosti prvků ověřit a ponechat v modelu pouze ty, které do projektu skutečně patří.

Využijte protokol CIC – vzor smluvní přílohy, jak požadovat BIM

Pro ty, kteří chtějí ve smlouvě problematiku BIM zakotvit pečlivěji, doporučuji využít britský protokol CIC [2], který poměrně srozumitelnou formou stručně a jasně definuje, co je BIM, jak bude v rámci stavebního projektu použit a co má kdo v procesu BIM za povinnost. Protokol CIC je zpracován přímo do formy smluvní přílohy a je opatřen komentářem pro jeho vyplnění.

Na stránce www.bim-point.com naleznete ke stažení český překlad britského protokolu CIC, který firmy di5 architekti inženýři s.r.o. a IKA data s.r.o. připravily v rámci práce na plánu BEP pro projekt Zavedení BIM ve firmě ČSOB. K upřesnění požadavků na BIM lze dále využít specifikaci LOD [3].

Nástrojů na model BIM existuje celá řada, důležité je vybrat si ten nejvhodnější

Máme model BIM se všemi pro nás potřebnými údaji. Jak se však k údajům dostane co nejširší okruh účastníků stavebního projektu? Existuje samozřejmě celá řada možností. Nástroje se liší zamě-

řením, tedy za jakým účelem s modelem BIM pracují, svou složitostí, komplexností, nároky na implementaci a v neposlední řadě i cenou.

• Editory

Nejbližší k modelu mají projektanti, kteří musejí modely vytvářet. Mají k tomu rozličné množství specializovaných autorizovaných programů BIM, tzv. těžkých klientů. Tyto inženýrské programy jsou komplexní a uživatelsky náročné na obsluhu. Slouží k pořizování modelů a zejména k produkci výkresové dokumentace jako výstupů z modelu BIM. V české stavební praxi se nejvíce používají programy Revit, Archicad, Allplan Nemetschek a Bentley. Pro technologické části návrhu jsou používány další programy jako např. Revit MEP, DDS-CAD, Tekla atd.

• Simulátory

K této skupině řadíme specializované nástroje na testování modelu za určitým dílčím účelem. Může se jednat například o posuzování statiky konstrukcí, tepelné technické výpočty, výpočty osvětlení, simulace proudění atd. Speciální programy mohou řešit stavbu jako celek, nebo např. jen její technologickou část. Mezi takoveto nástroje můžeme zařadit SCIA Engineer, Green Building Studio.

Do této kategorie svou podstatou rovněž spadají specializované vizualizační nástroje, jako je 3DS MAX, Artlantis a mnoho dalších. Specializované simulační programy existují již řadu let, ale cílem BIMu je do těchto samostatných nástrojů přenést geometrii stavby a maximum popisných údajů z centrálního modelu BIM bez toho, abychom museli vždy znova ve specializovaném nástroji vše zadávat. Ideální stav je, když budou informace přenositelné oběma směry, tedy po provedené analýze bude možné s co nejmenší pracností výsledky analýzy zpět přenést do centrálního modelu BIM a ten příslušně aktualizovat. Ne vše je zatím zcela proveditelné a možné automatizovat. Softwarové nástroje nejsou dokonalé, neustále se vyvíjejí a pro uživatele je čím dál náročnější si najít v nepřehledném množství možností ideální postup.

Čím bude snazší model budovy přenést do simulačního nástroje, o to dříve a častěji bude možné tyto nástroje využít. Cílem je navrhovat stavby efektivněji a hlavně optimalizované tak, aby poskytl uživatelům co nejpříjemnější prostředí při vynaložení minimálních provozních nákladů.

• CAFM – Computer Aided Facility Management

Hlavním cílem modelu BIM je ušetřit náklady, které stavby spotřebují během svého životního cyklu, tedy od prvotního záměru až po jejich demolici. Nejdelsím obdobím života stavby je bezesporu fáze užívání, kdy se spotřebuje až 75 % všech nákladů se stavbou souvisejících (a to i včetně úvodní investice). Logicky je tedy v tomto období největší potenciál k nalezení úspor. Obdobím správy stavby se zabývá obor Facility Management (FM), který pro svou práci využívá softwarové nástroje CAFM.

Pokud provozovatel stavby zahájí její provoz se všemi do té doby pořízenými informacemi o stavbě, umožní tím mnohem efektivnější správu budovy. V současnosti správce budovy obdrží dokumentaci skutečného provedení, která je svou podrobností na úrovni dokumentace pro stavební řízení a v podobě, jež je velmi obtížně počítačově zpracovatelná. Jakmile pro potřeby FM doputují informace o budově v podobě modelu BIM, mohou programy CAFM načíst všechny potřebné informace o všech prvcích stavby do své databáze a poskytnou tak správci podklady pro jeho práci, tedy datovou základnu pro všechny procesy probíhající při správě stavby.

Programy CAFM se již v praxi standardně využívají. Vzhledem k tomu, že FM je samostatný obsáhlý obor, jedná se většinou o komplexní nástroje se širokou funkcionalitou. Dnešní programy CAFM běžně pracují s 2D dokumentací staveb. Pro rozvoj BIM je důležité, že již producenti nástrojů CAFM své programy postupně napojují na model BIM. Způsoby napojení se liší. Někteří data pouze importují a zobrazují tradičně, jiní pro zobrazení modelu BIM využívají některý z těžkých editačních klientů a data mezi oběma programy synchronizují. Jiní zase nově integrují do svého prostředí prohlížečky BIM.

Mezi zástupce programů CAFM, které již umí pracovat s modelem BIM, můžeme zařadit Archibus, IBM Tririga, Ecodomus, ArchiFM, SAP a podobně.

• DMS – Document Management System

Metodika BIM zabývající se spoluprací a sdílením informací samozřejmě musí pracovat s dokumenty. Právě proto se využitím dat BIM zabývají také systémy DMS (Document Management System). Tyto systémy svým uživatelům pomáhají s organizací velkého množství různých typů dokumentů. Jejich úkolem je dokumenty evidovat ve všech jejich stavech, tedy od vzniku dokumentu přes jeho publikování a sdílení až po jeho archivaci. DMS hlavně řeší workflow dokumentů, tedy stavy připomínek, schvalování a revizí.

Správa dokumentů je při sdílení informací nezbytná, nicméně přímé datové napojení na model BIM se nejvíce pro DMS jako zásadní a přímocará. DMS většinou slouží pro práci s výstupy z modelu BIM, tedy s projektovou dokumentací.

Nástroje 4Projects, Autodesk A360 již poskytují v rámci práce s dokumenty přímé prohlížení modelu BIM, popřípadě export popisných informací prvků např. ve formátu COBie.

• Prohlížečky

Základními nástroji pro zobrazení modelů BIM jsou prohlížečky BIM. Existuje celá řada prohlížeček, od jednoduchých freewarových až po placené sofistikované. Některé jsou dostupné v podobě instalovaných aplikací, jiné pracují v prostředí internetu (cloud) a přistupuje se k nim pomocí běžného internetového prohlížeče.

Mezi nástroje tohoto typu můžeme zařadit Bim.Point, Navisworks, GTeam, Solibri, BimForMe a mnoho dalších. Prohlížečky se liší svým rozsahem i zaměřením. Většina prohlížeček se zaměřuje pouze na

3D grafické zobrazení modelu. Některé mají nástroje na vyhledávání kolizí prvků, připojování příloh v podobě poznámek a dokumentů. Pro reálné využití prohlížečky je ovšem nezbytné, aby uměla uživatelům nabídnout dostatečně pohodlnou práci s daty zapsanými v modelu.

Velmi uživatelsky efektivním nástrojem zaměřeným zejména na práci s popisnými informacemi jednotlivých prvků, ze kterých se model BIM skládá, je webový nástroj Bim.Point. Webové prostředí eliminuje nároky na hardware, aplikace se neinstaluje a je přístupná přes webový prohlížeč odkudkoli, kde je připojení k internetu. Jedná se o intuitivního správce dat pro správce budovy, kde běžný uživatel může s informacemi pracovat v podobě tabulek. Bim.Point pracuje se standardním výměnným formátem IFC. Jednotlivé prvky modelu BIM obsahují vždy velké množství nepřehledně uspořádaných parametrů. Důležitou vlastností pro uživatele je tedy možnost vybrat si pro zobrazení jen ty parametry modelu, které pro svou práci potřebují, a toto nastavení si uložit. Další vlastností, která je pro praxi rovněž nezbytná, je co nejširší možnost vyhledávání a řazení všech dostupných dat modelu a jejich export.

Navisworks je silný nástroj na práci s modelem BIM stavby zejména pro koordinaci více modelů a inženýrskou kontrolu modelů. Je dobře využitelný při vlastní realizaci stavby. Vyžaduje ovšem jistou míru zkušeností uživatele s tímto druhem softwaru i dobrou znalost principů modelu BIM. Jedná se o instalovanou aplikaci. Omezená verze je zdarma, pokročilejší verze jsou placené.

Mezi prohlížečky můžeme rovněž zařadit Acrobat Reader. Model BIM lze vyexportovat do standardního formátu pdf, který kromě 3D geometrie může přenášet i některé popisné informace modelu. V běžně dostupném Readeru lze model procházet a číst vlastnosti prvků.

• Propojení datových zdrojů

Jednou z možností, jak data z modelu BIM využít, je jejich datové napojení do jiných databázových systémů. K dispozici jsou ODBC, SQL i XLS ovladače a převodní můstky. Takováto řešení jsou již z hlediska informačních technologií náročnější, nicméně poskytují univerzální platformy, jak data BIM využít v mnoha dalších specializovaných softwarech, např. účetní či skladové evidenci atd.

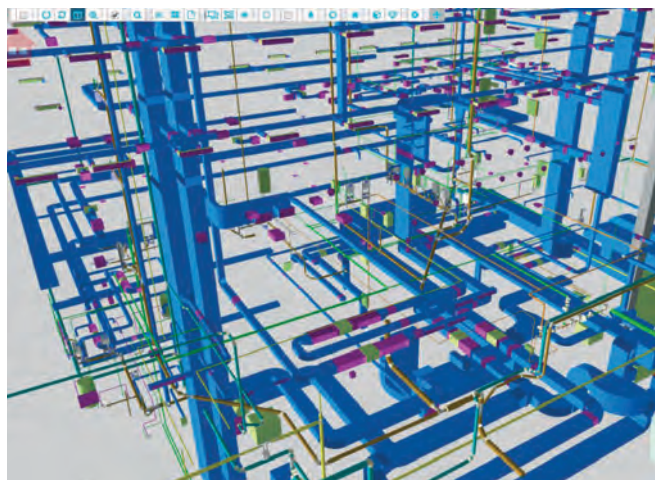
IFC – nejvhodnější prostředek sdílení dat

Většina nástrojů BIM pracuje nad vlastním nativním formátem dat. To je samozřejmě základní překážka pro realizaci myšlenky OPEN BIM, tedy co nejširšího sdílení dat. K tomu, abychom si mohli informace co nejvolněji vzájemně vyměňovat, potřebujeme dostatečně univerzální a komplexní datový formát. Právě proto mezinárodní sdružení BuildingSmart vyvinulo a neustále zdokonaluje datový formát IFC (Industry Foundation Classes) [4], určený právě pro přenos všech datových informací o stavbách mezi jednotlivými nezávislými softwarovými nástroji. Tento formát je již plně normově zakotven v systému norem ISO i ČSN.

Formát IFC není zcela vhodný pro přenos modelů mezi těžkými editačními klienty, kde bychom chtěli provádět zpětné editace modelu. IFC slouží pro sdílení dat za účelem koordinace, kontroly a využití všech popisných parametrů.

Připojte se k BIM

Metodika BIM propojuje lidi i obory. Na celou problematiku je potřebné nahlížet se širokým záběrem a hodnotit vše z pohledu celku, tedy

Ukázka modelu BIM TZB v prohlížečce Bim.Point, autor modelu: díš architekti inženýři s.r.o., spolupráce: Optimal Engineering s.r.o.

celé doby životnosti stavby. Jedině tak se budeme posouvat k lepším budovám, celkovým úsporám a budeme moci dělat vše efektivněji.

Způsob práce v BIM přichází ze zahraničí. V mnoha zemích již existují jednoznačné požadavky, a to často i na úrovni státu, na předání informací v podobě modelu BIM. Rovněž v českém prostředí zájem o tento nový způsob práce rychle roste. Problematikou BIM se již řadu let zabývá odborná praxe zejména prostřednictvím sdružení czBIM [5]. Otázku BIM ovšem již také začalo vážně řešit Ministerstvo průmyslu a obchodu, které připravuje projekt základní definice standardů BIM v ČR. Myšlenku BIM podporují odborné organizace ČKAIT, Nadace ABF a další, které v BIM vidí dobrou příležitost pro rozvoj našeho stavebnictví. BIM je již zakotven v systému norem ISO, přebíraných do národní soustavy jako ČSN ISO, a také proniká do agendy Evropské unie, kde byla nově založena skupina EU BIM Task Group.

Definice ani teorie procesu BIM není zásadní, důležité je si BIM reálně představit a hlavně jeho výhody začít postupně využívat pro svůj prospěch a tím i ve prospěch stavby jako celku, tj. celého jejího životního cyklu. Základní informace o přístupu BIM můžete čerpat z příručky BIM [6].

Základním stavebním kamenem BIMu je model BIM. Mnozí se s ním již setkávají a budeme se s ním všichni setkávat stále častěji.

Pro každého z nás je samozřejmě důležité, aby z přístupu BIM čerpal výhody také pro svou činnost. Z naší zkušenosti víme, že je to možné, avšak má to své zákonitosti. Jednou z nich je například to, že není efektivní dělit navrhování stavby na obchodně samostatné etapy. BIM vyžaduje, abychom domýšleli více věcí v dřívějších etapách návrhu, a s tím je potřeba počítat. Pokud je výstupem návrhu i model BIM, není již nutné klást takový důraz na formu výkresové dokumentace. Případné nejednoznačnosti výstupů bohatě vyváží virtuální model stavby, kde jsou zcela nově viditelné všechny potřebné souvislosti návrhu. V neposlední řadě je potřeba se práci s modelem BIM naučit. Není to úplně jednoduché, ale věřte, že je to alespoň z části zábavné.

V souvislosti s modelem BIM hovoříme o stavbě, tedy ne pouze o budově, i když anglický název Building Information Modeling by k tomu sváděl. Všechny principy BIM platí pro stavby obecně, tedy i pro stavby technologické, dopravní, vodní a jiné.

Významný cíl zavedení BIM osobně vidím v přiblížení oboru stavebnictví ke strojírenství, kde se za poslední desetiletí daří držet dlouhodobý růst efektivity a produktivity. BIM je cesta k vyšší efektivitě ve stavebnictví.

S přechodem na práci v BIM je to úplně stejné jako s přechodem od ručního kreslení k využití CAD a dwg výkresů. Proces započal, není úplně jednoduchý, ale je nezvratný.

Začnete vyžadovat a využívat modely BIM staveb. Jedině tak postupně zjistíte, co vše vám bude k užítu a co v jaké podobě v modelu BIM potřebujete. Najdete nástroj, který je pro vás s modelem BIM nejvhodnější, a rychle poznáte, jaké výhody jsou v modelu BIM ukryty.

Ing. Tomáš Minka

di5 architekti inženýři s.r.o., člen Odborné rady czBIM

Odkazy:

- [1] BIM Autorizovaný software, viz např. seznam certifikovaných programů, www.buildingsmart.org/compliance/certified-software.
- [2] CIC protokol, Construction Industry Council 2013, www.cic.org.uk, český překlad ke stažení na www.bim-point.com/ke-stazeni.
- [3] LOD, Level of development specification, BIMFORUM 2015, <http://bimforum.org/lof/>.
- [4] IFC, Industry Foundation Classes, univerzální výměnný datový formát, www.buildingsmart.org.
- [5] czBIM, Odborná rada pro BIM, www.czvim.org.
- [6] BIM Příručka, Martin Černý a kolektiv, Odborná rada pro BIM 2013, ke stažení na www.bim-point.com/ke-stazeni.

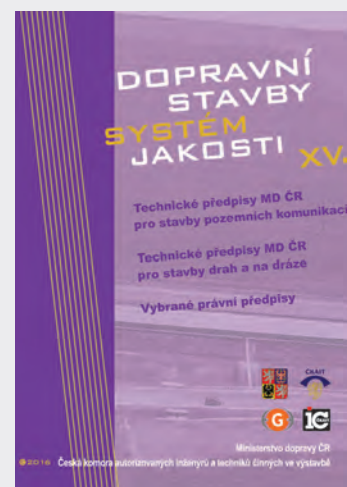
DVD Dopravní stavby – Systém jakosti XV

Vydáno: květen 2016

DVD Dopravní stavby Ministerstva dopravy v oboru pozemních komunikací (PK) upravuje a sjednocuje požadavky orgánů a organizací silniční správy na hospodárnost, jakost, životnost a bezpečnost prací u staveb pozemních komunikací. Je tvořeno vybranými obecně závaznými právními předpisy a vybranými platnými ČSN, dále všeobecnými obchodními, kvalitativními a technickými podmínkami v oboru PK, vzorovými listy staveb PK, katalogy a dalšími dokumenty vydávanými Ministerstvem dopravy. DVD Dopravní stavby sleduje ochranu veřejných zájmů, bezpečnost dopravy, jednotnost parametrů, spolehlivost, životnost a jakost díla, obchodní zvyklosti ve smluvních vztazích. DVD je uplatňováno příslušnými orgány a organizacemi v rozhodnutích, povoleních, ve smlouvách o dílo, při zadávání veřejných zakázek, posuzování dokumentace a technickém dozoru na stavbách pozemních komunikací.

Po dohodě s Ministerstvem dopravy byly na DVD uloženy rovněž předpisy pro stavby drah a na dráze. Vybrané obory autorizace – dopravní stavby, mosty a inženýrské konstrukce, geotechnika a městské inženýrství – obdrží DVD Dopravní stavby zdarma na příslušné regionální/oblastní kanceláři ČKAIT. Cena publikace pro ostatní členy ČKAIT je 3600 Kč.

Objednávky: Informační centrum ČKAIT, Sokolská 15, 120 00 Praha 2, e-mail: info@ice-ckait.cz

Pojištění profesní odpovědnosti

ČKAIT zajišťuje novou možnost hromadného připojištění pro autorizované osoby. Předběžně o něj projevílo zájem 2312 autorizovaných osob. Finální podmínky byly projednávány 15. září 2016.

Pojištění profesní odpovědnosti je pojištěním odpovědnosti za způsobenou újmu (škodu) v důsledku profesního pochybení – v tomto případě se jedná o profesní činnost vykonávanou na základě zákona č. 360/1992 Sb.

Pojištění sjednané u pojišťovny ČSOB se vztahuje nejen na činnosti uvedené ve výše zmíněném zákoně a také zákoně stavebním, ale i na odborné související činnosti (dokumentace stavby v úrovni realizační dokumentace vypracovaná autorizovanou osobou či technický dozor stavebníka vykonávaný AO). Odborná činnost, na kterou se pojištění vztahuje, je specifikována v pojistné smlouvě.

Pojištění se sjednává pro případ odpovědnosti pojištěného stanovené právním předpisem za:

- a) majetkovou újmu (také tzv. škodu nebo tzv. újmu na jmění), kterou způsobil jinému na věci nebo na zvířeti, poškozením, zničením nebo pohřešování, respektive poraněním či usmrcením zvířete (dále také majetková újma na věci nebo na zvířeti);
- b) újmu způsobenou člověku na zdraví nebo usmrcením a nemajetkovou újmu spočívající v duševních útrapách při ublížení na zdraví či usmrcení;
- c) majetkovou újmu jinou než uvedenou pod písm. a), dále také finanční újmu v souvislosti s odbornou činností pojištěného jako:
 - autorizovaného inženýra činného ve výstavbě v rozsahu zákona č. 360/1992 Sb. nebo

- autorizovaného technika činného ve výstavbě v rozsahu zákona č. 360/1992 Sb.,
- koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Claims made

Pojištění profesní odpovědnosti funguje na tzv. principu claims made, kdy příčina vzniku škody, vznik škody, uplatnění nároku poškozeným po pojištění a nahlášení škody na pojišťovnu musí být v době nepřetržitého trvání pojištění.

U základního pojištění je tento princip dodržen, neboť toto pojištění je od 1. ledna 1993 bez přestávky sjednané u pojišťovny ČSOB.

Co se týče připojištění, záleží na každé autorizované osobě, aby si návaznost jednotlivých připojištění hlídala. V případě, že má AO sjednané připojištění přes makléře Komory, firmu GrECo JLT Czech Republic s.r.o., hlídá tuto kontinuitu pro AO makléř.

Limit plnění 250 000 Kč lze navýšit

Limit pojistného plnění u základního pojištění je stanoven na 250 000 Kč (a to u škod, jejichž příčina nastala po 1. lednu 2004). Limit pojistného plnění se vztahuje na jednu a všechny pojistné události nastalé v průběhu jednoho pojistného roku jedné pojištěné autorizované osobě.

Pojištění profesní odpovědnosti se sjednává se spoluúčastí 10 000 Kč při každé pojistné události. Pro členy ČKAIT, kteří prokáží,

že v době vzniku pojistné události měli platný Certifikát odbornosti, se spoluúčast snižuje na 5000 Kč.

V případě vyplacení pojistného plnění, kdy došlo k vyčerpání limitu nebo jeho části až do výše 250 000 Kč základního pojištění AO, lze si tento limit samostatně dokoupit za částku 1000 Kč. Limit si lze dokoupit pouze jedenkrát za dané období.

Individuální připojištění je vhodné zejména pro OSVČ

K základnímu pojištění lze sjednat za stejných podmínek i individuální připojištění autorizovaných osob a právnických a fyzických osob, jejichž jménem jedná autorizované osoby. Toto individuální připojištění lze sjednat s limitem plnění ve výši maximálně 15 milionů Kč (konkrétně 500 000, 1 milion, 2 miliony, 3 miliony, 5 milionů, 10 milionů a 15 milionů Kč).

O připojištění s vyšším limitem pojistného plnění by měly uvažovat všechny AO, které nejsou v zaměstnaneckém poměru, tzn. že podnikají jako OSVČ, jsou jednateli nebo majiteli s.r.o., jsou odpovědnými osobami, neboť jejich odpovědnost za škodu „je neomezená“.

AO, které pracují pouze jako zaměstnanci, „chrání“ zákoník práce (tzn. že zaměstnavatel po svém zaměstnanci může požadovat náhradu jím způsobené škody maximálně ve výši 4,5násobku jeho hrubé mzdy).

Hromadné připojištění bude výhodnější

Ohledně tzv. druhé vrstvy pojištění (skupinového připojištění) byla v průběhu druhého čtvrtletí letošního roku provedena anketa, jejímž cílem bylo zjistit, zda je o toto připojištění mezi autorizovanými osobami zájem.

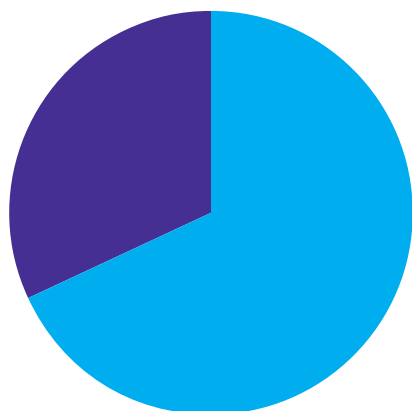
Pojišťovna ČSOB podminila nabídku na uzavření tzv. druhé vrstvy tím, že bude hromadně připojištěno alespoň dva tisíce AO. Dotazník byl rozeslán všem autorizovaným osobám na jejich e-mailové adresy s tím, že 3399 AO tento dotazník vyplnilo až do konce

Průběh škodních událostí v roce 2015

V roce 2015 bylo nahlášeno celkem 109 škod, z nichž jedna spadá do roku 2011, pět do roku 2012, sedm do roku 2013, 27 do roku 2014 a 69 do roku 2015. Z těchto 109 škod bylo do dnešního dne 44 škod ukončeno s výplatou pojistného plnění, třicet škod ukončeno bez výplaty pojistného plnění (buď z důvodu, že pojištěný nebyl shledán odpovědným za škodu, nebo bylo požádáno o storno škody) a 35 škod je zatím na rezervách a čeká na ukončení. Všechny 109 škod se vešlo do limitu 250 000 Kč, tzn. byly hrazeny ze základního pojištění.

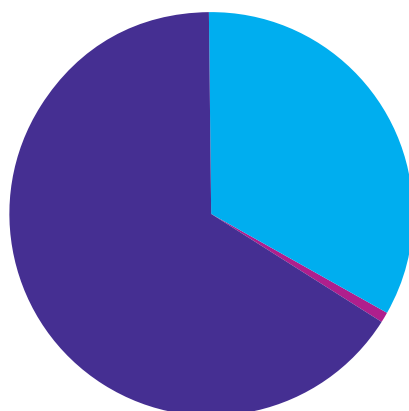
Vyhodnocení ankety k možnosti skupinového připojištění autorizovaných osob v ČKAIT

Zájem respondentů o skupinové pojištění

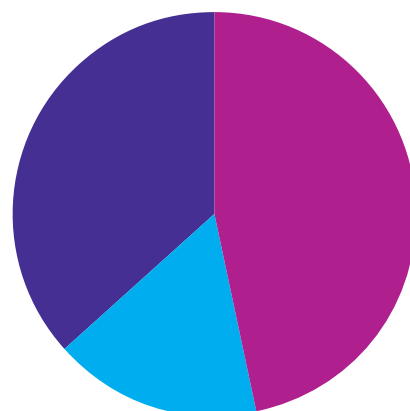
■ Mám zájem: 2326 AO (68,1 %)
■ Nemám zájem: 1089 AO (31,9 %)

Dostačuje respondentům současný limit pojistného plnění do 250 000 Kč?

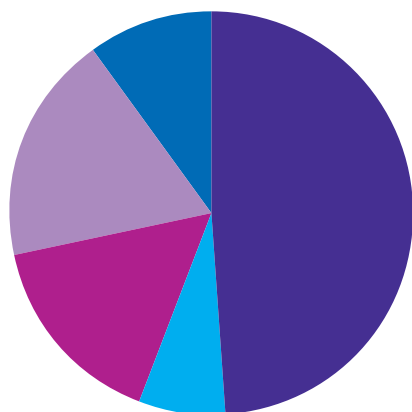
■ Vyhovuje: 1135 AO (33,2 %)
■ Vysoké: 27 AO (0,8 %)
■ Nedostatečné: 2253 AO (66 %)

O jaký limit připojištění mají respondenti zájem?

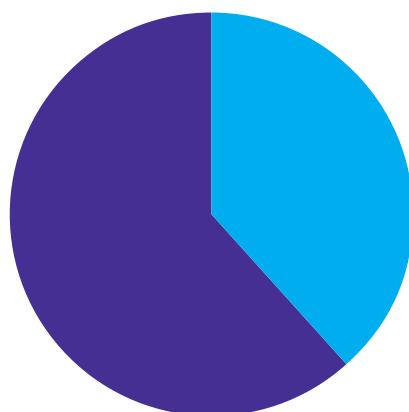
■ 2 mil. Kč při předpokládané ceně pojistného 3500 až 4700 Kč: 1597 AO (46,8 %)
■ 5 mil. Kč při předpokládané ceně pojistného 7200 až 8500 Kč: 572 AO (16,7 %)
■ Nemám zájem: 1246 AO (36,5 %)

Způsob výkonu činnosti respondenta jako autorizované osoby

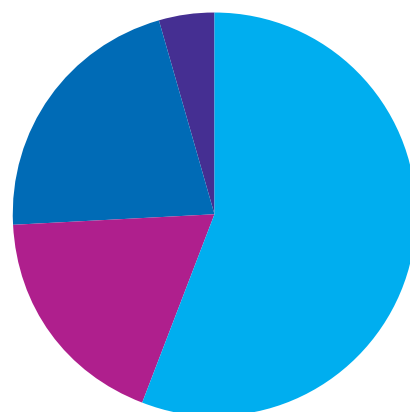
■ OSVČ: 1679 AO (49,1 %)
■ Právnícká osoba do obratu 2 mil. Kč: 234 AO (6,9 %)
■ Zaměstnanec a OSVČ: 535 AO (15,7 %)
■ Zaměstnanec: 631 (18,5 %)
■ Jiná: 336 AO (9,8 %)

Údaje o současném připojištění respondentů

■ Mám připojištění: 1326 AO (38,8 %)
■ Nemám připojištění: 2089 AO (61,2 %)

Nabízený limit připojištění je pro respondenty

■ Vyhovuje 2 mil. Kč: 1910 AO (55,9 %)
■ Vyhovuje 5 mil. Kč: 627 AO (18,4 %)
■ Vysoký: 728 AO (21,3 %)
■ Nízký: 150 AO (4,4 %)

a odpovědělo na všechny položené dotazy týkající se stávajícího pojištění, připojištění a možného skupinového připojištění. Z výše uvedeného počtu mělo o skupinové připojištění zájem 2312 osob. Na základě vyhodnocení dotazníku proběhlo jednání s pojišťovnou ČSOB, kde byly řešeny parametry skupinového připojištění. Pojišťovna ČSOB předložila do konce srpna definitivní podmínky včetně výše pojistného pro skupinové připojištění.

Podmínky zasláné pojišťovnou byly projednávány na zasedání představenstva 15. září 2016. Poté budou informace týkající se připojištění zaslány všem AO, které projeví zájem o skupinové připojiš-

tění s tím, že bude nutné, aby se k tomuto skupinovému připojištění závazně přihlásily.

Do skupinového připojištění se samozřejmě mohou přihlásit i autorizované osoby, které na informativní e-maily neodpověděly.

Ing. Petra Bartoníčková
GrECo JLT Czech Republic s.r.o.

Vyhodnocení ankety: **prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA**

Kdo zaplatí škodu pozůstalým?

Stavbyvedoucí byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a povinnosti zaplatit pozůstalým a pojišťovně náhradu škody ve výši statisíců. (Více viz článek Kdo odpovídá za zřícení schodiště, který byl uveřejněn v Z+i 2/2016, str. 3 a 4.) Může tento stavbyvedoucí nároko-

Po zřícení schodiště bytového domu v Praze byl obžalován stavbyvedoucí a další osoby ze spáchání trestných činů způsobení smrti, respektive těžké újmy na zdraví z nedbalosti (foto: HZS Praha)

vat na své pojišťovně úhradu těch statisíců, které musí zaplatit pozůstalým? Na tuto otázku se bohužel nedá odpovědět úplně jednoduše, neboť je třeba rozlišit, kdy ke škodě na zdraví došlo – zda před 1. lednem 2014, nebo po tomto datu, kdy začal platit nový občanský zákoník, se kterým se změnil i pojištné podmínky upravující pojištění profesní odpovědnosti.

V pojištních podmínkách platných před 1. lednem 2014 byla ve výlukách (tzn. v seznamu, na co se pojištění nevztahuje) kromě úmyslného trestného činu i vědomá nedbalost (ta již v nových pojištních podmínkách nefiguruje).

Dále také záleží na tom, jak je daná věc klasifikována soudem, který věc řeší. V případě spadlých schodů byl stavbyvedoucí pravomocně odsouzen, byl shledán vinným z přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku a z přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 trestního zákoníku (přečin je jakousi podskupinou trestného činu a podle trestního zákoníku, § 14 odst. 1, se trestné činy dělí na přečiny a zločiny, každý přečin – kvalifikováno podle trestního práva – je tedy trestným činem).

Vzhledem k tomu, že ke vzniku škody došlo v roce 2012, pojišťovna tento případ uzavřela jako nelikvidní z důvodu výluky v pojištních podmínkách platných před rokem 2014.

V případě, že by ke škodě došlo až po roce 2014 a soud by případ uzavřel se stejným závěrem, škoda by byla likvidní a pojišťovna by plnila do výše sjednaného limitu pojištního plnění (tzn. 250 000 Kč v případě, že by AO neměla sjednané připojištění na vyšší limit).

Dále je potřeba upozornit na to, že v případě, pokud by ke škodě na zdraví došlo po roce 2014, s největší pravděpodobností by rozhodnutí soudu týkající se výše odškodnění bylo vyšší.

Ing. Petra Bartoníčková

GrECo JLT Czech Republic s.r.o.

Představenstvo ČKAIT schválilo novelu následujících dokumentů

- Od 27. května 2016 dochází ke změně článku 1 odst. 1 Pravidel pro používání razítka při výkonu povolání autorizovaného inženýra a autorizovaného technika. Autorizovaná osoba opatřuje dokumenty související s výkonem její činnosti vlastnoručním podpisem a autorizacím razítkem se státním znakem, **které zajišťuje Komora.**
- Od 15. září 2016 se mění text rozsahu oboru mosty a inženýrské konstrukce následovně:

*Mosty a inženýrské konstrukce – rozsah oboru pro autorizované inženýry, techniky i stavitele (IM00, TM00, SM00): Mosty, konstrukce pozemních staveb, inženýrské konstrukce a všechny stavby se zvýšenými nároky na statické nebo dynamické posouzení, zejména těžní věže, haly velkých rozpětí, tribuny, vysoké komíny, rozhledny, stožáry a věže, nádrže, zásobníky, opěrné zdi a zvláštní objekty ozbrojených složek. **Autorizovaný inženýr (IM00) je oprávněn vykonávat i činnosti v rozsahu oboru statika a dynamika staveb (IS00).***

Nové znění Soutěžního řádu ČKAIT

Na základě usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT z 19. března 2016 bylo uloženo Představenstvu ČKAIT dopracovat a schválit Soutěžní řád (SŘ) ČKAIT. Vedením skupiny pro přípravu nového znění SŘ byl Představenstvem 14. dubna 2016 pověřen Ing. Libor Kubát. Nutnost novelizace SŘ vycházela z ustanovení nového zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který nabude účinnosti 1. říjnem 2016.

Pracovní skupina na několika zasedáních podrobně analyzovala současnou situaci a připravila nové znění SŘ. K závěrečnému

znění bylo podáno celkem 51 připomínek. Tyto byly vypořádány 19. července 2016. Nové znění SŘ bylo schváleno 15. září 2016 na zasedání Představenstva ČKAIT. V dalším čísle Z+i budou uvedeny další informace.

Ing. Libor Kubát

člen komise pro ZZVZ, pověřený představenstvem přípravou soutěžního řádu, člen komise ČKAIT pro malé a střední podnikání

Zadavatel může stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu nabízeného plnění (viz § 116 odst. 4 nového zákona o zadávání veřejných zakázek). Ilustrace: Oldřich Horák.

Zadávání veřejných zakázek je jednodušší

Po více než jeden a půl roce prací byl ukončen legislativní proces na nové právní úpravě veřejného zadávání v České republice. Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, byl publikován ve Sbírce zákonů 28. dubna 2016 a nabývá účinnosti 1. října 2016.

Zákon o zadávání veřejných zakázek (dále též ZZVZ) platí od 1. října 2016, s výjimkou některých vybraných ustanovení, týkajících se elektronizace (např. elektronická fakturace, elektronická komunikace nebo využívání systému e-Certis pro prokázání splnění kvalifikace), u nichž je účinnost stanovena na pozdější datum.

Veřejné zakázky, sektorové zakázky i koncese v jednom zákoně

Zákon upravuje zejména pravidla pro zadávání veřejných zakázek, povinnosti dodavatelů při zadávání veřejných zakázek, uveřejňování informací o veřejných zakázkách, zvláštní podmínky fakturace za plnění veřejných zakázek, informační systém veřejných zakázek, systém kvalifikovaných dodavatelů a certifikovaných dodavatelů a dozor nad dodržováním zákona. Současně zrušuje dosavadní zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 139/2006 Sb., o koncesním řízení a koncesních smlouvách (koncesní zákon), ve znění pozdějších předpisů a prováděcí právní předpisy k oběma zákonům.

Zákon obsahuje také transpozici nových směrnic EU

Nový zákon o veřejných zakázkách představuje komplexní právní úpravu zadávání veřejných zakázek v ČR. Představuje transpozici

tří nových evropských zadávacích směrnic (směrnice Evropského parlamentu a Rady), a to 2014/24/EU, o zadávání veřejných zakázek (tzv. klasická směrnice), 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (tzv. sektorová směrnice) a 2014/23/EU o udělování koncesí, všechny z 26. února 2014, které vstoupily v platnost dnem 18. dubna 2014. Zákon vychází rovněž z dalších čtyř dříve vydaných evropských směrnic, jejichž transpozici provedl již předchozí zákon o veřejných zakázkách, a též ze směrnic Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek. Obecným záměrem bylo pravidla těchto směrnic v převážné míře nezpřísňovat (až na některé jednotlivosti, např. limity pro přípustné změny smluv, limit pro koncese malého rozsahu, povinnost vybraného dodavatele prokazovat majetkovou strukturu účastníka, který je akciovou společností, mít vydány zaknihované akcie, zúžení přípustného rozsahu ekonomické kvalifikace, vyšší poměr kvalifikovaných členů poroty u soutěže o návrh aj.).

Nové typy řízení

V rámci jednoho zákona jsou upravena práva a povinnosti při zadávání všech typů veřejných zakázek, včetně zakázek sektorových i koncesí. Kromě dosavadních druhů zadávacích řízení (otevřené řízení, užší řízení, zjednodušené podlimitní řízení, jednací řízení s uveřej-

něním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem) zavádí další typy řízení, a to řízení o inovačním partnerství, řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu (zakázky na sociální a jiné zvláštní služby podle přílohy č. 4 zákona) a koncesní řízení (již není předmětem samostatného zákona).

Zákon uvolňuje proces zadávání

Zákon by měl významně přispět ke snížení administrativní zátěže jak pro zadavatele, tak i pro dodavatele, zjednodušit zadávací proces a tím zkrátit dobu zadávání veřejných zakázek. Zadávací řízení by se mělo stát flexibilnějším, při současném zachování požadované transparentnosti a rovného zacházení (a nové zásady přiměřenosti). Zákon dává zadavateli více prostoru a větší volnost, což však klade vyšší nároky na jeho odpovědnost a hospodárný a efektivní postup.

Je třeba zdůraznit, že tento zákon není samospásou při řešení problematiky (a nedostatků) celého investičního procesu. Jeho cílem není vytvoření podrobného návodu (často až charakteru metodického, jak tomu mnohdy bylo u předchozí právní úpravy), ale je koncipován výhradně jako normativní předpis pro vymezení zákonných pravidel pro proces zadávání veřejných zakázek na základě vyvážené a transparentní hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu došlo ke změně názvu zákona (dříve zákon o veřejných zakázkách, nyní zákon o zadávání veřejných zakázek).

Zásadní změny v zákoně

I když část postupů podle nového ZZVZ zůstává ve srovnání se současným zněním obdobná, přináší zákon velké množství změn a nových prvků, mezi něž patří zejména následující:

- rozšíření standardních základních zásad zadávání veřejných zakázek (transparentnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace) o **novou zásadu přiměřenosti** (výkladová praxe upřesní, jak bude uplatňována);
- nová definice pojmu **zadávací dokumentace** (§ 28 odst. 1 písm. b) ZZVZ) = veškeré písemné dokumenty obsahující zadávací podmínky, sdělované nebo zpřístupňované účastníkům zadávacího řízení při jeho zahájení, včetně formulářů a výzev (příloha č. 6 zákona);
- naproti tomu **zadávací podmínky** (§ 28 odst. 1 písm. a) ZZVZ), tj. veškeré zadavatelem stanovené podmínky průběhu zadávacího řízení, podmínky účasti v zadávacím řízení, pravidla pro snížení počtu účastníků zadávacího řízení nebo snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení, pravidla pro hodnocení nabídek a další podmínky pro uzavření smlouvy (§ 104 ZZVZ) – k zadávacím podmínkám viz rovněž § 36 a § 37 ZZVZ;
- změny týkající se **zjednodušeného podlimitního řízení** (§ 53 ZZVZ) – u veřejných zakázek na stavební práce se zvyšuje maximální limit pro jeho použití na hodnotu 50 mil. Kč; současně je tento druh řízení, zejména z hlediska kvalifikace a hodnotících kritérií, oproti současné úpravě volnější;
- zavedení **řízení o inovačním partnerství** jako druhu zadávacího řízení (§ 70 a násl. ZZVZ) – pro potřebu vývoje inovativní dodávky, služby nebo stavebních prací, které nejsou na trhu dostupné;
- zavedení možnosti **vedení předběžné tržní konzultace** zadavatelem (§ 33 ZZVZ) – pokud to nenarušuje hospodářskou soutěž a při zachování transparentnosti a rovného přístupu k uchazečům;
- připuštění **využití metody BIM** (Building Information Modeling) – u veřejných zakázek na stavební práce, projektové činnosti a v sou-

Přehlednější systematika zákona o zadávání veřejných zakázek

§ Přínosem pro uživatele je, že nemusí podrobně studovat celý zákon, ale jen jeho příslušné pro něj potřebné části – postupuje se od obecných pravidel ke specifickým podle konkrétních typů zakázek. Pro snazší orientaci zde proto rekapitulujeme členění zákona:

- Část první – **Obecná ustanovení** (§ 1 až § 32) – stanovuje pravidla (např. základní ustanovení, spolupráce zadavatelů, druhy a režimy veřejných zakázek, výjimky), která platí souhrnně pro všechny veřejné zakázky (tedy i pro ty, u nichž zadavatel není povinen postupovat v zadávacím řízení konkrétními postupy podle zákona);
- Část druhá – **Základní ustanovení o zadávacích řízeních** (§ 33 až § 51) – obecná vymezení pravidel pro všechna zadávací řízení; tato pravidla musí být aplikována zároveň s tou částí zákona, která se konkrétně týká příslušného zadávacího řízení podle druhu zakázky (viz části třetí až devátá);
- Část třetí – **Podlimitní režim** (§ 52 až § 54) – jde zejména o postup při zjednodušeném podlimitním řízení;
- Část čtvrtá – **Nadlimitní režim** (§ 55 až § 128) – tato část je založena na transpozici evropských zadávacích směrnic, vymezuje druhy nadlimitních řízení (otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství) včetně podmínek jejich použití a lhůt v těchto řízeních, dále zadávací podmínky v nadlimitním režimu (kvalifikace, technické podmínky, společná ustanov-

- vení), průběh řízení po podání nabídek, hodnocení nabídek, výběr dodavatele, uzavření smlouvy a zrušení zadávacího řízení;
- Část pátá – **Zjednodušený režim** (§ 129) – pro sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze č. 4 ZZVZ;
- Část šestá – **Zvláštní postupy** (§ 130 až § 150) – rámcová dohoda, dynamický nákupní systém, **soutěž o návrh**;
- Část sedmá – **Zadávací sektorových veřejných zakázek** (§ 151 až § 173);
- Část osmá – **Zadávací koncesí** (§ 174 až § 186);
- Část devátá – **Zadávací veřejných zakázek v oblasti obrany nebo bezpečnosti** (§ 187 až § 209);
- Část desátá – **Společná ustanovení** (§ 210 až § 223) – zejména komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem, uveřejňování, elektronické nástroje, citlivá činnost u zakázek nad 300 mil. Kč, fakturace, změna závazku, ukončení závazku);
- Část jedenáctá – **Informační systém o veřejných zakázkách** (§ 224 až § 232) – zejména Věstník veřejných zakázek, Seznam kvalifikovaných dodavatelů;
- Část dvanáctá – **Systém certifikovaných dodavatelů** (§ 233 až § 240);
- Část třináctá – **Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele** (§ 241 až § 271) – dozorová část;
- Části čtrnáctá a patnáctá – **Přechodná a závěrečná ustanovení** a účinnost (§ 272 až § 279).

těžích o návrh může zadavatel uplatnit závazný požadavek na použití zvláštních elektronických formátů vč. nástrojů informačního modelování staveb a uvést požadavky na obsah, strukturu nebo formát dat (§ 103 odst. 3 ZZVZ);

- **zkrácení minimálních lhůt k podání nabídek**, platí však zásada přiměřenosti k předmětu veřejné zakázky;
- **dělení kvalifikace** na způsobilost (základní a profesní) a schopnost (ekonomická kvalifikace, technická kvalifikace) dodavatele plnit veřejnou zakázku – její vyžadování je odlišné u podlimitního a nadlimitního režimu;
- **znovuzavedení kritéria ekonomické kvalifikace** (§ 78 ZZVZ) – obsah je omezen na minimální roční obrát dodavatele nebo obrát dosažený s ohledem na předmět veřejné zakázky, a to nejdéle za poslední tři účetní období; požadovaný minimální roční obrát nesmí být vyšší než dvojnásobek předpokládané hodnoty veřejné zakázky (s výjimkou zvlášť odůvodněných rizikových případů);
- ekonomická kvalifikace **nesmí být vyžadována u veřejných zakázek na služby podle oddílu 71 CPV** (např. služby architektonické, projektové, technické, inspekční apod.);
- možnost zadavatele požadovat prokázání **splnění kvalifikačních předpokladů i po poddodavatelích**, resp. možnost vyžadovat jejich nahrazení, neprokázou-li splnění požadovaných kritérií (§ 85 ZZVZ);
- za příslušné plnění veřejné zakázky zadavatelem je možnost **provedení plateb přímo poddodavateli**, a to za podmínek stanovených zákonem a zadavatelem v zadávací dokumentaci (§ 106 ZZVZ);
- variantní možnost zadavatele, zda pro urychlení provede nejprve hodnocení nabídek a teprve **následně posoudí kvalifikaci a splnění dalších podmínek účasti v zadávacím řízení jen u potenciálního vítěze** (v tomto případě nemusí provádět kontrolu všech ostatních nabídek, které nebyly vybrány), či zda zvolí dosavadní postup (nejprve posouzení, následně hodnocení), viz § 39 odst. 4 ZZVZ;
- hodnocení nabídek **hodnotící komisí** (s příslušnou odborností) je povinné pouze u zakázek nad 300 mil. Kč, u ostatních zakázek je její ustavení na vůli zadavatele (§ 42 odst. 1 a 2 ZZVZ); zákon nestanovuje procesní pravidla činnosti komise;
- zákaz hodnotit ekonomickou výhodnost nabídky pouze **na základě nejnižší nabídkové ceny** (§ 114 odst. 3 ZZVZ) mj. u vybraných služeb uvedených v oddílu 71 CPV (např. služby architektonické, projektové, technické, inspekční apod.);
- větší důraz na **životní cyklus veřejné zakázky** (§ 28 odst. 1 písm. k) ZZVZ), zejména ve vztahu k nákladům životního cyklu při hodnocení nabídek (§ 114 odst. 2 ZZVZ, § 116 odst. 5 ZZVZ, § 117 a 118 ZZVZ);
- nařízením vlády mohou být vymezeny metody pro stanovení nákladů životního cyklu a rozsah jejich používání;
- možnost zadavatele **vyločit účastníka, který se v posledních třech letech dopustil závažných nebo dlouhodobých pochybení** při plnění dřívější veřejné zakázky (i ve vztahu k jinému veřejnému zadavateli), která měla za následek vznik škody, předčasné ukončení smlouvy nebo jiné srovnatelné sankce (§ 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ); vyloučen může být účastník mj. též, pokud se dopustil v posledních třech letech závažného profesního pochybení, které zpochybňuje jeho důvěryhodnost, vč. pochybení, za něž byl disciplinárně potrestán, nebo mu bylo uloženo kárné opatření (§ 48 odst. 5 písm. f) ZZVZ); výše uvedené skutečnosti však musí zadavatel prokázat;
- možnost zadavatele stanovit v zadávací dokumentaci **způsob ur-**

čení mimořádně nízké nabídkové ceny nebo přímo vymežit, jakou cenu bude považovat za mimořádně nízkou a bude vyžadovat její zdůvodnění, resp. objasnění (§ 113 ZZVZ);

- za podání **podnětu k zahájení správního řízení z moci úřední** bude ÚOHS vybírat **správní poplatek** ve výši 10 000 Kč (§ 259 ZZVZ);
- výrazně **rozsáhlejší možnost změn závazků z uzavřených smluv** (pokud se nejedná o podstatnou změnu):
 - v zadávací dokumentaci si může zadavatel vyhradit změnu závazku ze smlouvy, pokud jsou podmínky pro změnu a její obsah jednoznačně vymezeny a změna nemění celkovou povahu veřejné zakázky (§ 100 odst. 1 a § 222 odst. 2 ZZVZ);
 - změna se může týkat rozsahu, ceny nebo jiných obchodních či technických podmínek, avšak vždy při jednoznačném vymezení možnosti takové změny předem (v zadávací dokumentaci), např. inflační doložka, výhrada změny termínu při naplnění určitých podmínek apod.;
 - je možno měnit smlouvu na veřejnou zakázku, pokud nemění celkovou povahu zakázky a hodnota této změny je u veřejné zakázky na dodávky nebo na služby nižší než 10 % původní hodnoty závazku, u veřejné zakázky na stavební práce nižší než 15 % původní hodnoty závazku, přičemž však tyto hodnoty musí být současně nižší než finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku; u více změn je rozhodný součet jejich hodnot (§ 222 odst. 4 ZZVZ);
 - lze provést jako nepodstatnou změnu závazku ze smlouvy do datečné stavební práce, dodávky nebo služby od původního dodavatele nezbytné k dokončení zakázky, a to při splnění dalších podmínek uvedených v § 222 odst. 5 ZZVZ (bez zkoumání nepředvídatelnosti), pokud jejich hodnota nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku (s tím, že dílčí změny se sčítají);
 - dále lze provést jako nepodstatnou změnu závazku takové změny, jejichž potřeba vznikla z nepředvídatelných důvodů (při vynaložení náležitě péče), pokud nemění celkovou povahu zakázky a pokud jejich hodnota nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku (dílčí změny se sčítají) – viz § 222 odst. 6 ZZVZ;
 - celkový cenový nárůst vzniklý dodatečnými pracemi a změnami podle § 222 odst. 5 a 6 při odečtení souvisejících nerealizovaných stavebních prací, dodávek nebo služeb však nesmí v souhrnu přesáhnout 30 % původní hodnoty zakázky; změny nutno do třiceti dnů oznámit k uveřejnění podle § 212 ZZVZ;
 - za podstatnou změnu veřejné zakázky na stavební práce se přitom nepovažuje záměna položek soupisu prací za předpokladů stanovených v § 222 odst. 7 ZZVZ (u nových položek srovnatelný druh materiálu nebo prací, stejná nebo nižší cena, stejná nebo vyšší kvalita); nutno vést přehled změn s odůvodněním srovnatelnosti druhu a kvality;
 - postupné **zavádění elektronizace v rámci zadávacího řízení** (do dvou let), např. elektronická fakturace (§ 221 ZZVZ) aj.

Výše uvedený přehled změn je jen příkladný, úplný výčet by vydal na samostatnou konferenci či podrobnou komentovanou publikaci k novému zákonu.

Metodiky

Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s nevládními organizacemi připravuje sadu metodik:

- procesní (vzory formulářů a šablon, vzory jednotlivých protokolů, čestných prohlášení apod.);
- pro postupy v jednotlivých druzích zadávacích řízení;
- pro konkrétní speciální postupy, např. pro vymezování mimořádně nízké nabídkové ceny, stanovování hodnotících kritérií, přípravu zadávací dokumentace, změny závazků ze smluv aj.

Nová právní úprava obsahuje řadu nových postupů a institutů, pro něž zatím není k dispozici judikatura. Proto je důležité, aby se uživatelé s tímto novým zákonem, prováděcími předpisy i metodikami dokonale seznámili nejen podrobným studiem

vlastního zákona, ale i prostřednictvím komentářů a seminářů.

Ing. Petr Serafin

ředitel Odboru stavebnictví a stavebních hmot,
sekce stavebnictví a primárních surovin MPO

Seminář ČKAIT: zákon o zadávání veřejných zakázek

Datum a místa konání: 19. 10. 2016 – Praha, od 14.00 hod.

20. 10. 2016 – České Budějovice, od 13.00 hod.

7. 11. 2016 – Praha, od 14.00 hod.

21. 11. 2016 – Karlovy Vary, od 9.30 hod.

Prováděcí předpisy

§

Zákon o zadávání veřejných zakázek je doplněn prováděcími předpisy (s účinností k 1. říjnu 2016), a to:

Nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, stanoví finanční limity, pomocí nichž se stanovuje, zda se jedná o nadlimitní veřejné zakázky (podle jejich druhů a zadavatelů). Výše finančních limitů se stanovuje jednotně v rámci EU a je pravidelně každé dva roky měněna. Dále je zde vymezen finanční limit pro možnosti vyčlenění jednotlivé části veřejné zakázky, která nemusí být zadávána postupy odpovídajícími celkové předpokládané hodnotě.

V této souvislosti je třeba zmínit, že dosavadní spodní limity pro nadlimitní veřejné zakázky, stanovené k 1. lednu 2016 **nařízením vlády č. 393/2015 Sb.,** tj. pro stavební práce na 142 668 000 Kč, pro dodávky a služby (v závislosti na jejich zadavateli či druhu) na 3 686 000 Kč, respektive 5 706 000 Kč, respektive 11 413 000 Kč, zůstávají k 1. říjnu 2016 nezměněny. Ve stávající výši zůstávají rovněž horní limity pro veřejné zakázky malého rozsahu, tedy 2 mil. Kč u veřejných zakázek na dodávky a služby a 6 mil. Kč u veřejných zakázek na stavební práce (§ 27 ZZVZ) a horní limit 20 mil. Kč pro koncese malého rozsahu (§ 178 ZZVZ).

Nařízení vlády č. 173/2016 Sb., o stanovení závazných zadávacích podmínek pro veřejné zakázky na pořízení silničních vozidel Provádí transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/33/ES z 23. dubna 2009 o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel.

K datu účinnosti nového zákona nebyly naplněny možnosti vlády svým nařízením stanovit např. ZZVZ bližší podmínky pro posuzování přiměřenosti některých podmínek účasti v zadávacím řízení a rozsah jejich používání (§ 37 odst. 7 písm. b) ZZVZ), respektive společné metody pro stanovení nákladů životního cyklu a rozsah jejich používání (§ 118 odst. 3 ZZVZ).

Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele Upravuje formuláře pro zveřejňování informací podle ZZVZ, které nejsou určeny přímo použitelným předpisem EU, způsoby jejich vyplňování a doručování provozovateli Věstníku veřejných zakázek. Vzory evropských formulářů, které se použijí k uveřejnění informací o veřejných zakázkách, jsou určeny přímo použitelným prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1986 ze dne 11. listopadu 2015. Dále vyhláška řeší zá-

ležitosti týkající se uveřejňování na profilu zadavatele a strukturu údajů pro uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny za plnění veřejné zakázky a podrobnosti uveřejnění smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku. V přílohách jsou uvedeny vzory národních formulářů, které se použijí v podlimitním režimu, vzory formulářů k profilu zadavatele, informace, jež mají být uváděny ve formulářích (přímo použitelných i národních) a rozsah a popis struktury dat uveřejňovaných na profilu zadavatele.

Vyhláška č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr

Ukládá mimo jiné, že dokumentace pro zadání veřejné zakázky na stavební práce musí svým rozsahem odpovídat dokumentaci pro provádění stavby podle příslušných právních předpisů podle stavebního zákona. Uvádí, co musí tato dokumentace pro účely zadání stavebních prací splňovat (viz § 2 odst. 2 vyhlášky). Definuje soupis stavebních prací, dodávek a služeb (zpracovaný v přímé návaznosti na dokumentaci pro zadání stavebních prací), strukturu tohoto soupisu a po věcné a obsahové stránce jeho položky. Dále vymezuje výkaz výměr, vedlejší a ostatní náklady související se zhotovením stavby a cenové soustavy. Předepisuje požadavek na jednotnost a otevřenost formátu elektronického soupisu prací s výkazem výměr s nutností potřebného popisu v zadávací dokumentaci.

Vyhláška č. 170/2016 Sb., o stanovení paušální částky nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek

Určuje paušální částku nákladů řízení ve výši 30 000 Kč, kterou zaplatí zadavatel v případě, že ÚOHS rozhodl o uložení nápravného opatření nebo zákazu plnění smlouvy.

Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody

Vymezuje základních požadavky na elektronické nástroje a podmínky pro jednotlivé úkony prováděné v zadávacím řízení elektronicky (mj. pro podávání a otevírání nabídek, vydávání certifikátu shody, náležitosti profilu zadavatele aj.).

Vyhláška č. 248/2016 Sb., o náležitostech obsahu žádosti o předchozí stanovisko k uzavření smlouvy a ke změně závazku ze smlouvy podle zákona o zadávání veřejných zakázek

Týká se uzavírání nebo změn smluv uzavíraných v koncesním řízení, kde je veřejným zadavatelem územně samosprávný celek nebo jiná právnická osoba, a to v případech uvedených v § 186 ZZVZ.

Terminál Sever 2 pražského letiště je výjimečnou kombinací ocelových a betonových konstrukcí. Generální projektant: NIKODEM A PARTNER, spol. s r.o., investice: 8,5 mld. Kč.

Jak mají úřady postupovat při dodržování ochrany před hlukem a vibracemi

Ochrana před hlukem dostala mantinely. Nově vydaný výklad Ministerstva pro místní rozvoj definuje záměr zákonodárce zajistit v území prioritu strategickým liniovým stavbám. Pokud se však stavba umísťuje do území, které není zasaženo nadlimitním hlukem, nemusí stavebník realizovat protihluková opatření.

O tématu obtěžující novely ochrany před hlukem jsme informovali v Z+i č. 2/2016 – psali jsme o tom, že předseda ČKAIT se obrátil na ministra zdravotnictví se žádostí o výklad novely § 77 zákona o ochraně veřejného zdraví.

Snad i tímto přičiněním bylo na webových stránkách MMR zveřejněno k dané problematice společné stanovisko Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva pro místní rozvoj – Postup orgánů ochrany veřejného zdraví a stavebních úřadů při dodržování ustanovení § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Výklad MMR a MZ k § 77

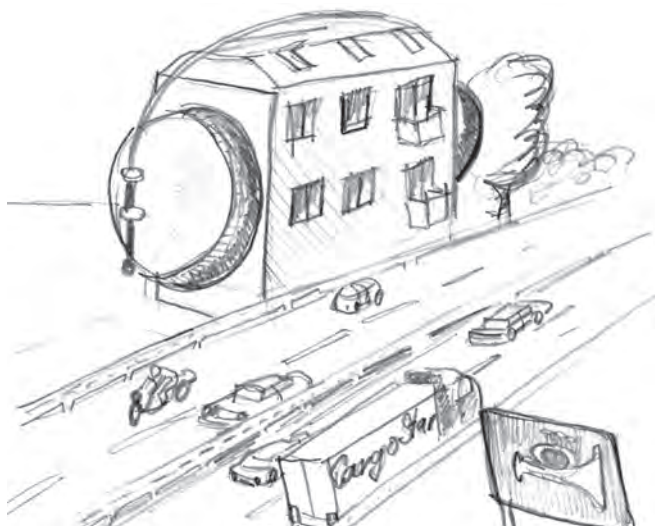
Ustanovení § 77 odst. 2 až 5 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále i zákon č. 258/2000 Sb.) je pozměňovacím návrhem načteným v Poslanecké sněmovně PČR při projednávání novely zákona č. 258/2000 Sb. vyhlášené pod č. 267/2015 Sb. Tento návrh není v důvodové zprávě odůvodněn a záměr předkladatele není nikde popsán. Na základě toho Ministerstvo zdravotnictví vydává ve

spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj metodické usměrnění k postupu orgánů ochrany veřejného zdraví a stavebních úřadů podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb.

§ 77 (1) Orgán ochrany veřejného zdraví je dotčeným správním úřadem při rozhodování ve věcech upravených zvláštními právními předpisy, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik. Orgán ochrany veřejného zdraví vydává v těchto věcech stanovisko. Souhlas může orgán ochrany veřejného zdraví vázat na splnění podmínek. Stanovisko není rozhodnutím vydaným ve správním řízení.

Výklad: Chráněným zájmem se rozumí oblasti veřejné správy, svěřené do věcné působnosti orgánů ochrany veřejného zdraví podle zákona č. 258/2000 Sb., ale i zvláštních zákonů. Z hledisek stavebního zákona jde zejména o problematiku ochrany před hlukem, vibracemi a neionizujícím zářením.

§ 77 (2) V případě, že je v platné územně plánovací dokumentaci uveden záměr, u kterého lze důvodně předpokládat, že bude po uvedení do provozu zdrojem hluku nebo vibrací, zejména z provozu

Navazujeme na téma obtěžující novely ochrany před hlukem v Z+i č. 2/2016

na pozemních komunikacích nebo železničních drahách, nelze ke stavbě, která by mohla být tímto hlukem či vibracemi dotčena, vydat kladné stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví, aniž by u ní byla přijata opatření k ochraně před hlukem nebo vibracemi. Postup podle věty první se nepoužije u záměrů, jejichž součástí je veřejná produkce hudby.

Výklad: Záměrem pozměňovacího návrhu k tomuto ustanovení bylo zajistit „prioritu v území“ strategickým stavbám infrastruktury (pozemním komunikacím a drahám) již ve fázi zanesení budoucí trasy do územně plánovací dokumentace.

Důvodem je stávající praxe, kdy stavební úřady umísťují tzv. chráněné stavby (budoucí chráněný venkovní prostor staveb, chráněný vnitřní prostor staveb, případně chráněný venkovní prostor) i v lokalitách, v jejichž těsné blízkosti jsou navrženy trasy liniových staveb.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 258/2000 Sb. ukládá v § 30 povinnost nepřekračovat limity provozovatelům, správcům, respektive vlastníkům zdrojů hluku, infrastruktura je pak dodatečně zatěžována protihlukovými opatřeními, která jsou mnohdy technicky nemožná nebo nedostatečná. Návrh tedy měl zajistit prioritu liniovým stavbám (z důvodu veřejného zájmu na rozvoji dopravní infrastruktury). Byla však schválena varianta „pro všechny“ zdroje hluku, s výjimkou záměrů, jejichž součástí je veřejná produkce hudby.

Ochrana před hlukem

Týká se staveb vymezených v § 30 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., kde jsou definovány chráněné stavby. Jde o stavby bytových domů, rodinných domů, stavby pro předškolní a školní výchovu a vzdělávání, stavby pro zdravotní a sociální účely, jakož i funkčně obdobné stavby. K tomu je třeba vzít v úvahu, že za chráněný vnitřní prostor se podle citovaných ustanovení považují pobytové místnosti ve stavbách zařízení pro výchovu a vzdělávání, pro zdravotní a sociální účely a ve funkčně obdobných stavbách a obytné místnosti ve všech stavbách.

Zdroj hluku

Je legislativní zkratkou zavedenou v § 30 odst. 1 cit. zákona, která zahrnuje: letiště, pozemní komunikace, dráhy, stavby či jiná zaří-

zení (s výjimkou venkovního prostoru) poskytnutá k pořádání veřejné produkce hudby, provozovny a další objekty, jejichž provozem vzniká hluk, ale (pro úplnost) i stroje a zařízení, které jsou zdrojem hluku nebo vibrací. Netýká se, s ohledem na větu poslední § 77 odst. 2 cit. zákona, záměrů určených k pořádání veřejných produkcí hudby. Ustanovení § 77 odst. 2 cit. zákona se týká nejen hluku, ale i vibrací (vibrace se nedají predikovat).

Stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví

Orgán ochrany veřejného zdraví (dále i OOVZ) vydá závazné stanovisko souhlasné, nebo nesouhlasné. Pro vydání závazného stanoviska platí část čtvrtá správního řádu. Ve věci se tedy nevede správní řízení s účastníky řízení, ale vydává se odborné stanovisko, které, odpovídá-li podmínkám § 149 správního řádu, respektive § 94 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., je závazným stanoviskem. Není-li tedy podkladem pro vydání závazného stanoviska doklad předpokládaný § 77 odst. 2 citovaného zákona, je namíste vyzvat žadatele, aby podání doplnil, a pokud tak neučiní, OOVZ vydá nesouhlasné závazné stanovisko. Pokud bude vydáno nesouhlasné závazné stanovisko, stavební úřad žádost o územní rozhodnutí zamítne.

Nadlimitní hluk

Pokud je v dané oblasti hluk podlimitní, není nutné přijímat žádná opatření k ochraně před hlukem. U pojmu lze důvodně předpokládat, že bude po uvedení do provozu zdrojem hluku nebo vibrací, je nutné vycházet z pojetí zákona č. 258/2000 Sb., tj. z dílce ustanovení § 30 odst. 1, který stanoví, že vyjmenované subjekty jsou povinny technickými, organizačními a dalšími opatřeními zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity, z čehož plyne, že zájmy ochrany veřejného zdraví jsou překročením hygienických limitů hluku ohroženy. Ochranou před hlukem se tedy rozumí ochrana před nadlimitním hlukem. Hygienické limity hluku stanoví nařízení vlády. U stacionárních zdrojů hluku se bude vycházet z toho, že hodnota hluku, respektive hygienický limit hluku ($L_{Aeq,8h} = 50 \text{ dB}$ a $L_{Aeq,1h} = 40 \text{ dB}$) bude na hranici chráněného prostoru dodržena. Budoucí plochy pro průmysl, lehkou výrobu, skladování apod. by neměly podle stavebního zákona omezit plochy určené k bydlení.

Povinnosti stavebníka chráněné stavby

Žadatel je osoba (fyzická, fyzická podnikající nebo právnická), která u správního orgánu podává žádost. Z hlediska pojmů stavebního zákona žádost o umístění stavebního záměru podává žadatel, tj. osoba, která podává žádost o územní rozhodnutí, územní souhlas, apod. Žádost o povolení realizace stavebního záměru, tj. ohlášení provedení stavebního záměru, žádost o stavební povolení apod., podává stavebník. Podle § 2 odst. 2 písm. c) stavebního zákona se stavebníkem rozumí osoba, která pro sebe žádá vydání stavebního povolení nebo ohlašuje provedení stavby, terénní úpravy nebo zařízení; stavebníkem se rozumí též investor a objednatel stavby. I stavebník je ve vztahu k pojmu žadatel tak, jak je používán v § 77 zákona č. 258/2000 Sb., žadatelem.

(1) Stavební úřad vždy zajistí, aby záměr žadatele ke stavbě bytového domu, rodinného domu, stavbě pro předškolní nebo školní vzdělávání, stavbě pro zdravotní nebo sociální účely anebo k funkčně obdobné stavbě a ke stavbě zdroje hluku byl z hlediska ochrany před hlukem posouzen příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví.

Výklad pojmů

Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace (dále jen ÚPD) se podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon), rozumí následující.

- Zásady územního rozvoje, které vymezují plochy nebo koridory nadmístního významu a stanovují požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, a stanovují kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití. Zásady územního rozvoje vydává zastupitelstvo kraje formou opatření obecné povahy. Jsou závazné pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.
- Územní plán, který vymezuje zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy, plochy přestavby, plochy a koridory pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanovuje podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. Územní plán vydává zastupitelstvo obce formou opatření obecné povahy. Je závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce a pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí.
- Regulační plán, který stanovuje v řešené ploše podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. Regulační plán vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření. Regulační plán vydává zastupitelstvo obce formou opatření obecné povahy. Je závazný pro rozhodování v území, regulační plán vydaný krajem je závazný i pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi.

Územní rezerva

V § 36 odst. 1 stavebního zákona je definována územní rezerva jako plocha nebo koridor, u kterých je nutné prověřit potřebu a plošné nároky stanoveného využití. Změnit územní rezervu na návrhovou plochu nebo koridor umožňující stanovené využití lze jen na základě aktualizace zásad územního rozvoje nebo změny územního plánu. Stanovené využití územní rezervy se z hlediska vlivů na životní prostředí a evropsky významné lokality a ptačí oblasti neposuzuje, neboť její využití pro stanovený účel není bez předchozího prověření a nutnosti následné aktualizace zásad územního rozvoje nebo změny územního plánu možné.

Územní rezervy se v ÚPD vymezují i pro účel využití dopravní infrastruktury s tím, že možnost tohoto využití, jeho potřeba a plošné nároky musí být napřed prověřeny. Pokud je toto prověření pozitivní, dojde při aktualizaci nebo změně ÚPD k převedení územní rezervy do návrhové plochy nebo

koridoru, do kterých bude možné dopravní stavbu umístit. V opačném případě, tedy v případě negativního prověření, bude územní rezerva zrušena. Případný vliv ani hodnoty negativních účinků z provozu dopravy na pozemní komunikaci či železniční trati, pro které je územní rezerva vymezena, nelze bez prověření územní rezervy předem předjímat, natož předem nárokovat zajištění opatření k ochraně před hlukem nebo vibracemi pro stavbu, která má být u hranice územní rezervy realizována. Na základě uvedených skutečností se podle MMR dovozuje, že ustanovení § 77 odst. 2 se na územní rezervy nevztahuje.

Platnost územně plánovací dokumentace

Veškerým územně plánovacím dokumentacím schváleným před 1. červencem 1992 skončila platnost 31. prosince 2009. Z územně plánovacích dokumentací, které byly schváleny po 1. červenci 1992, skončila k 31. prosinci 2011 platnost územních plánů velkých územních celků.

Územně plánovací dokumentace sídelního útvaru nebo zóny, územní plán obce a regulační plán, které byly schváleny v období po 1. červenci 1992 do 31. prosince 2006, lze do 31. prosince 2020 podle stavebního zákona upravit, v rozsahu provedené úpravy projednat a vydat, jinak pozbývají platnosti (§ 188 stavebního zákona).

Doba platnosti územně plánovací dokumentace krajů (tzn. zásad územního rozvoje, případně regulačního plánu kraje) a obcí (tzn. územního a regulačního plánu), které byly vydány po 1. lednu 2007, není stavebním zákonem omezena a lze je považovat za účinné, respektive platné. Pokud dojde k jejich aktualizaci či změně, je podle stavebního zákona vyhotoven právní stav této dokumentace, jehož vyhotovení je vždy opatřeno záznamem o účinnosti. V tomto případě platí uvedený „právní stav“.

Část územně plánovací dokumentace může být též zrušena na základě přezkumu podle správního řádu nebo rozsudkem soudu podle soudního řádu správního. V takovém případě nelze rozhodovat v rozsahu zrušené části ÚPD.

Záměr a stavební záměr

Stavební zákon používá pojmy „stavební záměr“ i „záměr“ bez uvedení legislativní zkratky. Pro účely výkladu ustanovení § 77 zákona č. 258/2000 Sb. se dovozuje, že záměr znamená stavební záměr. Podle § 3 odst. 2 stavebního zákona se stavebním záměrem rozumí dle okolností stavba, změna dokončené stavby, terénní úprava, zařízení nebo údržba. Podle § 77 odst. 2 cit. zákona jde o záměr, u kterého lze důvodně předpokládat, že bude po uvedení do provozu zdrojem hluku nebo vibrací, tedy stavební záměr znamená novostavbu, ale i změnu dokončené stavby spočívající v přístavbě nebo nástavbě.

Výklad: Záměrem pozměňovacího návrhu k tomuto ustanovení bylo zajistit, aby stavební úřady neumisťovaly chráněné stavby v hlukově nevyhovujících lokalitách a povinnost realizace protihlukových opatření nebyla pouze na straně provozovatele zdroje hluku. Účelem bylo, aby, vstupuje-li chráněná stavba (jejich výčet viz výše) do území jako druhá, byla povinnost protihlukových opatření na straně stavebníka chráněné stavby, nikoliv na provozovateli zdroje hluku, který byl v území první. Stavební úřady při umísťování staveb, včetně jejich změn (nástavby, přístavby) budou požadovat závazná stanoviska vy-

daná OOVZ. Vzhledem k tomu, že podle stavebního zákona je žadatel/stavebník povinen si pro umístění i povolení stavby předem obstarat závazná stanoviska, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo jiné doklady podle zvláštních právních předpisů, a tyto stavebnímu úřadu předložit spolu s příslušnou žádostí, stavební úřad splnění povinností v odstavci 3 zajistí prostřednictvím žadatele/stavebníka. Ustanovení § 77 nelze vztáhnout na změnu užívání stavby, jde-li o změnu provozovny na bydlení. Ta bude posouzena standardně v rámci řízení o změně účelu užívání stavby.

Strategické hlukové mapy

Pořizují se pro hluk v okolí stanovených:

- úseky hlavních pozemních komunikací, po kterých projede více než 3 000 000 vozidel za rok;
- úseky hlavních železničních tratí, po kterých projede více než 30 000 vlaků za rok;
- aglomerace s více než 100 000 obyvateli, které definuje členský stát;
- hlavní letiště s více než 50 000 vzlety a přistáními za rok.

Více viz: <https://eregpublicsecure.ksrzs.cz/Registr/shm/>

(2) Žadatel o vydání územního rozhodnutí, územního souhlasu nebo společného souhlasu ke stavbě podle odstavce 3 do území zatíženého zdrojem hluku předloží příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví pro účely vydání stanoviska podle odstavce 1 měření hluku provedené podle § 32a a návrh opatření k ochraně před hlukem. Stejnou povinnost má žadatel, který hodlá předložit stavebnímu úřadu návrh veřejnoprávní smlouvy, a žadatel o vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení ke stavbě podle odstavce 3.

Výklad: Záměrem pozměňovacího návrhu k tomuto ustanovení bylo zajistit při vstupu chráněné stavby do již hlukem zatíženého území, aby byla uplatňována zásada „priority v území“, tj. „chrání ten, kdo vstupuje do území jako druhý“. Dosud byla na základě zákona uplatňována zásada, že vstupuje-li zdroj hluku do území, ve kterém je umístěna chráněná zástavba (chráněné vnitřní nebo venkovní prostory staveb), musí zajistit svůj budoucí provoz tak, aby hygienické limity v chráněném venkovním prostoru, chráněném venkovním prostoru staveb a chráněném vnitřním prostoru staveb nebyly překračovány.

Obrácená povinnost (vstup chráněné zástavby ke zdroji) již v zákoně řešena nebyla. Nebylo tak vyváжено postavení zdrojů hluku a chráněné zástavby, která byla do území mnohdy umísťována se souhlasem stavebních úřadů bez vědomí příslušného OOVZ. Po realizaci chráněné stavby se pak její uživatelé domáhali ochrany ze strany státu (OOVZ) před hlukem ze zdroje, ke kterému do území vstoupili jako druzí, aniž by zajistili ochranu stavby před hlukem, přestože stavební předpisy jako náležitost projektové dokumentace ukládají stavebníkovi uvést i ochranu před vnějšími vlivy, včetně hluku. Týká se zdrojů hluku, které již v území jsou.

Princip úpravy

Pokud se stavba umísťuje ke zdroji hluku do území, které není zasaženo nadlimitním hlukem, nejsou pro stavebníka žádná omezení, respektive není povinnost realizovat protihluková opatření. Pokud se stavba umísťuje do území, které je nadlimitně zasaženo hlukem, jsou pro stavebníka omezení specifikovaná v odstavci 4, tj. předložit měření hluku a návrh opatření k ochraně před hlukem (tedy v zásadě se vymezuje, jak má stavebník správnímu úřadu prokázat ochranu před vnějším hlukem předpokládanou stavebními předpisy).

Ochrana před již existujícím nadlimitním hlukem

Žadatel zajistí ochranu své chráněné stavby před již existujícím nadlimitním hlukem – i v tomto případě je tedy nutné vycházet ze shora zmíněného pojetí zákona č. 258/2000 Sb., tj. z díky ustanovení § 30 odst. 1, který stanoví, že vyjmenované subjekty jsou povinny technickými, organizačními a dalšími opatřeními zajistit, aby

hluk nepřekračoval hygienické limity, z čehož plyne, že zájmy ochrany veřejného zdraví jsou překročením hygienických limitů hluku ohroženy. Ochranou před hlukem se tedy rozumí ochrana před „nadlimitním hlukem“. Pokud je totiž hluk podlimitní, není nutné přijímat žádná opatření k ochraně. Záměrem předkladatele pozměňovacího návrhu bylo, aby žadatel o umístění chráněné stavby do nadlimitně zatíženého území sám zajistil ochranu před nadlimitním hlukem.

Z toho důvodu lze za „území zatížené zdrojem hluku“ ve smyslu zákona považovat území nadlimitně zatížené hlukem. Nejde-li o území zatížené hlukem, žadatel předmětnou povinnost nemá. Do závazného stanoviska OOVZ je však nutné uvedenou skutečnost uvést pro případ budoucích sporů a samozřejmě je nutno věnovat zvýšenou pozornost umísťování zdrojů hluku do takového území. Zda se jedná o území nadlimitně zatížené hlukem, lze částečně zjistit ze strategických hlukových map (odkaz viz níže).

Protokol o měření hluku

Výsledky měření hluku mohou být vztaženy nejen k předmětné stavbě, ale i k vedlejší parcele, kde žadatel žádá o souhlas s umístěním chráněné stavby, je-li v dané lokalitě shodná akustická situace (tento závěr musí učinit odborně způsobilá osoba podle § 32a zákona č. 258/2000 Sb.). Musí je však vždy předložit ten žadatel, který žádá o umístění chráněné stavby (každý žadatel předloží měření hluku). Závěry protokolu o měření hluku, které žadatel předloží, pak musí být promítnuty do závazného stanoviska OOVZ.

(1) Neprovede-li stavebník dostatečná opatření k ochraně před hlukem, nemůže žádat, aby tato opatření provedl provozovatel, vlastník nebo správce zdroje hluku. To neplatí, dojde-li k prokazatelnému navýšení hluku ze zdroje hluku; co se považuje za prokazatelné navýšení hluku, stanoví prováděcí právní předpis.

Záměrem pozměňovacího návrhu k tomuto ustanovení bylo zajistit, aby provozovatel zdroje hluku, který byl v území jako první, nenesl odpovědnost za realizaci protihlukových opatření v případě, že u chráněné zástavby, která vstoupila do území jako druhá, nejsou protihluková opatření dostatečná nebo nebyla provedena vůbec. Vzhledem k tomu, že na straně zdroje hluku může dojít k situaci, kdy jeho hlučnost vzroste (je prokazatelně navýšena), je nutné zajistit povinnost nápravy na straně provozovatele/správce/vlastníka zdroje hluku, přestože byl v území první.

Profesní kvalifikace pro měření hluku

Návrh stavebníka (žadatele) na odloženou realizaci protihlukové ochrany chráněné stavby do doby realizace plánované výstavby, např. pozemní komunikace, nelze akceptovat. Na závěr se připomíná ustanovení § 32a zákona č. 258/2000 Sb., podle něhož měření hluku v životním prostředí člověka podle tohoto zákona může provádět pouze držitel osvědčení o akreditaci nebo držitel autorizace podle § 83c.

Společné stanovisko Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva pro místní rozvoj

(Postup orgánů ochrany veřejného zdraví a stavebních úřadů při dodržování ustanovení § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, redakčně upraveno)

Dokument ke stažení: www.mmr.cz.

Odkaz na strategické hlukové mapy na webu Ministerstva zdravotnictví: sekce SHM, www.mzcr.cz/hlukovemapy.

Měření světlé výšky místnosti s trámovými stropy

Odbor stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ve věci měření světlé výšky pobytové místnosti, ve které je strop zhotoven ze železobetonových žebrových panelů, vyjadřuje následující stanovisko: V šesté části vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, jsou z hlediska světlé výšky formulovány zvláštní požadavky pouze pro rodinné domy a stavby pro rodinnou rekreaci. Požadavek na světlou výšku obecně je jedním ze všeobecných požadavků pro ochranu zdraví, zdravých životních podmínek a životního prostředí. Je stanoven v § 10 odst. 5 písm. a) uvedené vyhlášky, kde světlá výška místností musí být alespoň 2600 mm v obytných a pobytových místnostech.

Právní předpisy v oblasti stavebního práva, náležející do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj, pojem světlá výška nedefinují. Každý pojem, který není v právním předpise definován, je třeba aplikovat v souladu se sledovaným záměrem daného předpisu, kde je takový pojem použit, a dále je třeba vycházet z cíle příslušného ustanovení.

Pro účely vyhlášky č. 268/2009 Sb. se za světlou výšku považuje svislá vzdálenost mezi horním lícem podlahy a rovinou spodního líce stropu nebo zavěšeného podhledu tohoto podlaží.

V případě železobetonového trámového stropu s viditelnými trámy by se světlá výška měla měřit od líce podlahy po spodní hranu nosného trámu, a to z toho důvodu, že by se měl ohraničit prostor, ve kterém není bráněno v plynulém vodorovném a svislém pohybu.

V závěru připomínám, že ustanovení vyhlášky č. 268/2009 Sb. se v souladu s § 2 odst. 1) uplatní též u zařízení, změn dokončených staveb, udržovacích prací, změn v užívání staveb, u dočasných staveb zařízení stavenišť, jakož i u staveb, které jsou kulturními památkami nebo jsou v památkových rezervacích či památkových zónách, pokud to závažné územně technické nebo stavebně technické důvody nevyklučují.

**Stanovisko odboru stavebního řádu
Ministerstva pro místní rozvoj**

Autorská práva v návaznosti na zpracování jednotlivých stupňů projektové dokumentace

Legislativní komise ČKAIT přináší odpověď na tři často se opakující dotazy týkající se autorského práva k projektové dokumentaci, která splňuje znaky autorského díla. Odpovídá JUDr. Alena Bányaiová, CSc., advokátka z České společnosti pro stavební právo.

• **Dotaz 1:** Objednatel (stavebník) vypíše soutěž jenom na architektonickou studii. Vyhrát ji může jak autorizovaná, tak neautorizovaná osoba. Je tato studie architektonickým řešením stavby, kde licence vyplývající ze smlouvy o dílo zahrnuje i zpracování jednotlivých navazujících stupňů projektové dokumentace? Anebo může objednatel na základě této architektonické studie vypsát soutěž na dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci pro vydání stavebního povolení bez toho, aby ohrozil autorská práva zpracovatele architektonické studie?

• **Odpověď:** Objednatel může další stupně zajistit různými způsoby, včetně toho, že na daný stupeň vypíše veřejnou soutěž, může jej také zadat konkrétnímu projektantovi apod. Jeho oprávnění dílo užít to zahrnuje.

• **Dotaz 2:** Většina staveb v ČR nedisponuje architektonickou studií. Může objednatel vypsát soutěž (bude mít smlouvu o dílo) jenom na dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a následně jenom pro vydání stavebního povolení? Nenaruší autorská práva projektanta, který zpracoval dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí?

• **Odpověď:** Pokud jsou jednotlivé stupně projektové dokumentace sa-

mostatná dokončená díla, může objednatel zadat další dílo, tj. další stupeň samostatně, aniž by tím narušil práva předchozího autora. Oprávnění objednatele vyplývají ze smlouvy o dílo.

• **Dotaz 3:** Třetí dotaz, který přichází dost často jak od stavebníků, tak i projektantů, se týká zákonné možnosti zpracování projektové dokumentace pro provádění stavby. Příklad: smlouva o dílo byla jenom na zpracování projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení. Stavebník se s projektantem neshodne, anebo projektant onemocní. Může stavebník zadat zpracování projektové dokumentace na provádění stavby (v limitech přílohy vyhlášky č. 499/2006 Sb.) jinému projektantovi bez toho, aby účastníci porušili autorský zákon a občanský zákoník?

• **Odpověď:** Ano, opět by mělo jít o samostatná dokončená díla.

Podrobný výklad k autorskému právu je uveřejněn na webových stránkách Komory v rubrice Často kladené otázky – sekce H – Autorská práva.

Ing. Hedviga Klepáčková
Legislativně právní středisko ČKAIT

Pracovní pomůcka pro povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu

Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu připouští stavební zákon a tuto otázku pak blíže definují prováděcí právní předpisy. Ty stanovují, v jakých případech lze výjimku udělit. Pro usměrnění aplikační praxe vydal odbor stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) 11. července 2016 pracovní pomůcku, jež vysvětluje pojmy i proces povolování.

Udělování výjimek souvisí s povinností respektovat obecné požadavky na výstavbu, která je stanovena v § 169 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Tato pomůcka je vydána odborem stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj pro usměrnění aplikační praxe stavebníků/investorů, projektantů, stavebních úřadů, zhotovitelů, stavbyvedoucích, stavebního dozoru a vlastníků stavby, kteří jsou povinni v každé fázi, tj. od přípravy přes umístění, povolení, kolaudaci, užívání a odstraňování stavby respektovat obecné požadavky na výstavbu.

Obecnými požadavky na výstavbu se rozumí (§ 2 odst. 2 stavebního zákona)

- Obecné požadavky na využívání území, které jsou stanoveny ve vyhlášce č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.
- Technické požadavky na stavby, které jsou stanoveny ve vyhlášce č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb.
- Obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb, které jsou stanoveny ve vyhlášce č. 398/2009 Sb.

Poznámka: Na území hlavního města Prahy s účinností od 1. srpna 2016 obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby stanoví nařízení hl. m. Prahy č. 10/2016 Sb., kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (tzv. Pražské stavební předpisy).

Podmínky pro udělení výjimky

Výjimku z obecných požadavků na výstavbu nebo odchylné řešení od územního plánu nebo regulačního plánu lze v jednotlivých odůvodněných případech povolit pouze z těch ustanovení prováděcího právního předpisu, ze kterých tento předpis povolení výjimky výslovně umožňuje, a jen pokud se tím neohroží bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemek nebo stavby.

Řešením podle povolené výjimky musí být dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu. Na povolení výjimky není právní nárok, výjimku lze povolit v jednotlivém případě, a při současném splnění výše uvedených podmínek. O výjimce z obecných požadavků na využívání území při pořizování územního plánu a regulačního plánu rozhoduje příslušný pořizovatel. O výjimce z obecných požadavků na využívání území pro územní řízení rozhoduje stavební úřad příslušný rozhodnout ve věci. O výjimce z technických požadavků na stavby a technických požadavků zabezpeču-

jících bezbariérové užívání stavby rozhoduje stavební úřad příslušný rozhodnout ve věci. Řízení o výjimce se vede vždy na žádost – buď samostatně, nebo může být spojeno s územním, stavebním nebo jiným řízením podle stavebního zákona (společné řízení podle § 140 správního řádu); nemusí však být ukončeno společným správním aktem. Rozhodnutí o povolení výjimky nebo odchylného řešení lze vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu, jenž hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů, kterých se odchylné řešení týká.

Podrobněji viz § 169 stavebního zákona, který je rovněž součástí pracovní pomůcky MMR Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu/Pracovní pomůcka odboru stavebního řádu.

Výjimky

Výjimky lze povolit na základě:

- § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, z jejich ustanovení § 20 odst. 3, 5, 7; § 21 odst. 4; § 23 odst. 2; § 24 odst. 1 a 3; § 24a odst. 2 a 3 a § 25 odst. 2 až 7;
- § 54 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb., z jejich ustanovení § 5 odst. 2; § 10 odst. 3 a 5; § 11 odst. 2; § 12 odst. 2; § 13 odst. 2; § 18 odst. 6; § 40 odst. 4; § 41 odst. 5 a § 44 odst. 2;
- § 14 vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, z jejich ustanovení v Příloze č. 1 – bod 2.0.2, v Příloze č. 2 – bod 1.0.2; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.5; 1.2.1; 2.0.1; 2.0.2; 2.1.1; 3.1 a v Příloze č. 3 – bod 1.1.2; 2.1.1 až 2.1.3.

Podrobná tabulka shrnující možné výjimky je součástí pracovní pomůcky Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu/Pracovní pomůcka odboru stavebního řádu.

Řízení o povolení výjimky

1. Žádost

Řízení o povolení výjimky je vždy návrhové řízení. Řízení o povolení výjimky nikdy nemůže zahájit stavební úřad z moci úřední. Žádost podává žadatel/stavebník, tj. právnická nebo fyzická osoba podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, který se stává hlavním účastníkem správního řízení. Obsah řádně zdůvodněné žádosti je popsán v pracovní pomůcce.

2. Účastníci řízení a dotčené orgány

Podle § 192 odst. 1 stavebního zákona se na postupy a řízení použije ustanovení správního řádu, pokud stavební zákon nestanoví jinak.

Vzhledem k tomu, že § 169 stavebního zákona účastníky řízení o povolení výjimky nestanoví, stanoví jej stavební úřad podle § 27 správního řádu.

3. Průběh řízení

Stavební úřad přezkoumá úplnost žádosti podle § 45 správního řádu, tj. zda má předepsané náležitosti nebo netrpí jinými vadami, případně vyzve žadatele/stavebníka k odstranění nedostatků, k čemuž mu stanoví přiměřenou lhůtu, a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků a řízení současně s výzvou k odstranění nedostatků přeruší na dobu nezbytně nutnou (§ 64 odst. 1 písm. a) správního řádu, § 36 odst. 3 správního řádu.

4. Vyhodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí

Stavební úřad provede kontrolu správnosti údajů o žadateli a pozemku; věcného obsahu plné moci v případě zastupování; dostatečnosti obsahové stránky žádosti a dalších příloh žádosti (přesná specifikace požadované výjimky a záměru, pro který je požadována); souladu záměru s územně plánovací dokumentací; posoudí odůvodnění žádosti atd.

5. Příprava rozhodnutí stavebního úřadu a formulace jeho obsahu

Stavební úřad buď požadovanou výjimku povolí, nebo žádost o výjimku zamítne. Rozhodnutí musí mít náležitosti podle § 68 a § 69 správního řádu. Účel sledovaný obecnými požadavky na výstavbu je ve vztahu ke každému ustanovení odlišný a je třeba ho zkoumat vždy individuálně ve vztahu k dotčeným veřejným zájmům (například menší zatížení životního prostředí). Při rozhodování o povolení výjimky je třeba důrazně respektovat zákonné meze pro udělení výjimky, neboť se jedná o řízení o výjimce z obecně platného pravidla.

6. Rozhodnutí a opravné prostředky

Stavební úřad může vydat samostatné rozhodnutí ve smyslu § 169 odst. 5 stavebního zákona. Pokud žadatel podal společně s žádostí též návrh na vydání územního rozhodnutí nebo návrh na vydání stavebního povolení, stavební úřad může podle § 140 odst. 7 správního řádu rozhodnout ve společném řízení a vydat společné rozhodnutí.

7. Doručování rozhodnutí

Doručování písemností se řídí obecnou úpravou správního řádu (§ 19, 20, 21).

Specifika řízení o povolení výjimky pro stavby rozvodného energetického vedení v oblasti elektroenergetiky

Kapitola č. 1 až 4 této pracovní pomůcky se na řízení o povolení výjimky z § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. pro stavby rozvodného energetického vedení v oblasti elektroenergetiky uplatní obdobně. Podle § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. se rozvodná energetická vedení a vedení elektronických komunikací v zastavěném území obcí umísťují pod zem. Právo žádat o povolení výjimky z tohoto obecného požadavku na výstavbu plyne z § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb. Řízení se bude vztahovat především na stavby přenosové soustavy (§ 2 odst. 2 písm. a) bod 10 zákona č. 458/200 Sb.) a distribuční soustavy (§ 2 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 458/200 Sb.).

1. Žádost

V odůvodnění žádosti o povolení této výjimky žadatel uvede důvody pro její povolení. V tomto ohledu žadatel odůvodní veřejný

Odkaz ke stažení z MMR

Pracovní pomůcka povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj – celý dokument včetně podrobné tabulky shrnující možné výjimky – je ke stažení na www.mmr.cz.

Seznam dotčených orgánů v procesu územního plánování je dostupný na: www.uur.cz/default.asp?ID=2588.

zájem, který má převážet nad zájmem na umístění vedení pod zem. Pro posouzení veřejného zájmu žadatel specifikuje, z jakého důvodu žádá o povolení výjimky. Žadatel dále uvede důvody, ze kterých dovozuje, že umístění rozvodného energetického vedení nad zem převáží co do účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu a co do ochrany veřejných zájmů. Vzhledem k výše uvedenému se doporučuje přiložit k žádosti přílohy stanovené pracovní pomůckou.

2. Okruh dotčených orgánů

Okruh dotčených orgánů s ohledem na jednotlivé dotčené zájmy určí stavební úřad vždy ve vztahu i k umístění stavby. Dotčenými orgány zpravidla budou:

- krajská hygienická stanice podle § 82 odst. 2 písm. i) a § 77 zákona č. 258/2000 Sb., a to s ohledem na nařízení vlády č. 291/2015 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením;
- Ministerstvo průmyslu a obchodu na základě § 16 písm. x) energetického zákona;
- další správní orgány s ohledem na konkrétní dotčené zájmy, a to zejména z hlediska památkového území a přírodně chráněného území.

3. Vyhodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí

Stavební úřad posoudí záměr žadatele z hlediska účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu a ohrožení bezpečnosti, ochrany zdraví a života osob a sousedních pozemků a staveb. Stavební úřad přihlédne vždy ke všem podkladům, z nichž vyplývají skutečnosti prokazující vhodnost řešení žadatele a splnění podmínek povolení výjimky.

4. Vydání rozhodnutí

Stavební úřad vydá samostatné rozhodnutí nebo společné rozhodnutí podle § 140 správního řádu. Stavební úřad může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit řízení o povolení výjimky s územním řízením, pokud se týká téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají těchto účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Spojit řízení lze i v průběhu řízení za předpokladu, že tím nevznikne nebezpečí újmy některému z účastníků.

**Redakčně krácená pracovní pomůcka
Ministerstva pro místní rozvoj**

Změny v oboru elektronických komunikací

Vláda připravuje Národní plán rozvoje sítí nové generace a další nové strategie, metodiky i zákony týkající se elektronických komunikací, pod něž spadá veškeré verbální komunikativní dorozumívání a přenos informací.

Elektronická komunikace je v dnešní době synonymem pro telekomunikace a radiokomunikace. Probíhá jak mezi dvěma subjekty, tak i mezi jedním subjektem (odesílatelem) a vícero subjekty v roli příjemce informací. Základním právním předpisem pro tento obor je zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Tento zákon definuje dva druhy vedení elektronických komunikací (dále EK), a to podzemní vedení EK (kabelové vedení) a nadzemní vedení EK (kabelové vedení, televizní a rozhlasové vysílání, bezdrátový přenos dat a informací).

Existující a připravované předpisy a směrnice

V současné době jsou kromě obecně platných právních předpisů (zákon o elektronických komunikacích, stavební zákon včetně prováděcích vyhlášek) vydány, respektive připravovány následující normativy:

Digitální Česko 2.0 bylo schváleno nařízením vlády ČR č. 203 dne 20. března 2013. Tato koncepce je postavena na třech pilířích, a to na podpoře budování kvalitní infrastruktury, rozvoji digitálních služeb a zvyšování digitální gramotnosti s cílem zajistit rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí. Plnění uvedených opatření se v plném rozsahu nedaří.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU z 15. května 2014 navrhuje opatření ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací pro členské státy EU. Navazuje na program Digitální agenda pro Evropu s cílem vybavit do konce roku 2013 základním širokopásmovým připojením všechny obyvatele Evropy a zajistit, aby do roku 2020 měli všichni obyvatelé Evropy přístup k výrazně rychlejšímu internetu (rychlejší než 30 Mbit/s) a aby nejméně polovina domácností v EU měla internetové připojení rychlejší než 100 Mbit/s. Ke splnění navrhuje:

- snížit náklad na zavádění širokopásmového připojení v celé unii;
- umožnit sdílení fyzické infrastruktury (trasy inženýrských sítí, kolektory, stožáry, kabelovody atd.);

- koordinaci stavebních prací v oblasti inženýrských sítí;
- snížení administrativní zátěže při povolování, realizaci a provozování sítí EK;
- zajistit, aby nově postavené budovy, pro něž je žádost o stavební povolení podána po 31. prosinci 2016, byly v místě koncového uživatele vybaveny fyzickou infrastrukturou uvnitř budovy;
- zřídit Jednotné informační místo (JIM), jež umožní koordinovat výstavby inženýrských sítí (fyzickou infrastrukturu);
- aplikovat opatření směrnice do právního řádu členských států EU do 31. prosince 2015.

Zákon o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací a o změně některých souvisejících zákonů – je zpracován návrh zákona, proběhlo meziresortní připomínkové řízení, LRV (Legislativní rada vlády) vrátila zákon k dopracování v termínu 31. srpna 2016. Zákon zapracovává výše uvedenou Směrnicí EU 2014/61/EU:

- definuje JIM a přístup k infrastruktuře;
- řeší poskytování informací o infrastruktuře včetně koordinace stavebních prací;
- zabývá se infrastrukturou uvnitř budovy;
- popisuje řešení sporů a správních deliktů vyplývajících z nerespektování zákona;
- navrhuje změny zákona o elektronických komunikacích, zákona o správních poplatcích, stavebního zákona, zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, zákona o státní památkové péči.

Národní plán rozvoje sítí nové generace (NPRSNG) – jeho cílem je definovat strategický přístup ČR při výstavbě sítí nové generace (NGA) včetně naplnění podmínky 2.2 nařízení EU a Rady č. 1303/2013 pro zlepšení dostupnosti, využití a kvality informačních a komunikačních technologií. Klíčovým aspektem je mapa pokrytí infrastruktury, ze které vyplývá, v jakých lokalitách sítě NGA neexistují. Tato místa potom mohou být předmětem veřejné podpory (cíl 4.1. OP PIK), dotace EU až do výše cca 14 mld. Kč do roku 2020. Národní plán je v současné době podroben meziresortnímu připomínko-

vému řízení (31. srpna 2016) a mapa pokrytí veřejné konzultaci (do 30. září 2016). Předpokládaný termín schválení je konec roku 2016.

Metodika měření a vyhodnocování datových parametrů pevných komunikačních sítí je vypracována ČTÚ a v současné době probíhá její připomínkové řízení, které by mělo být ukončeno včetně vypořádání připomínek do konce září 2016.

Strategie rozvoje televizního vysílání, přechod na DVB-T2 – vláda schválila tuto strategii 20. července 2016 a v následujících měsících bude zahájen přechod na DVB-T2. Klíčovým bodem je uvolnění pásma 700 MHz (aktuálně červen 2020 s možností posunu na červen 2022) pro služby LTE. Cílem strategie je zajištění trvalé dostupnosti široké volby nezaplatněných televizních programů pro všechny skupiny obyvatel ve všech regionech ČR prostřednictvím zemského digitálního televizního vysílání, které je v ČR jediným bezplatným způsobem příjmu volně dostupného televizního vysílání. Tuto platformu televizního vysílání využívá v současné době více než 60 % domácností a u 40 % domácností je to jediný způsob příjmu TV vysílání. Strategie předpokládá zahájení přechodu na DVB-T2 na podzim roku 2016 a ukončení synchronního vypnutí všech stávajících sítí DVB-T k 1. únoru 2021. Vláda ČR usuzuje, že navržené lhůty odpovídají i sociálně šetrnému postupu vzhledem k výdajům domácností.

Elektronické komunikace ovlivňují projektování

Každý z výše uvedených materiálů je významným podkladem ke změnám v oblasti projektování a realizace staveb elektronických komunikací s vazbou i na ostatní oblasti stavebnictví, zejména pozemní stavby (vnitřní rozvody EK), dopravní stavby (budování přístupových sítí a přeložky) a na koordinaci staveb inženýrských sítí, respektive pasivní fyzické infrastruktury. Rovněž je nutno upozornit na vazbu mezi veřejnými a neveřejnými sítěmi EK (MO, MV, státní správa, obce).

Ing. Jiří Kliner

Česká asociace telekomunikací

Nová norma pro požární bezpečnost staveb

Dne 29. června 2016 byla zveřejněna novela ČSN 73 0810 – Požární bezpečnost staveb – Společná ustanovení (červenec 2016). Normě ČSN 73 0810 z 1. dubna 2009 včetně změn Z1, Z2 a Z3 skončila platnost k 1. srpnu 2016.

Krátké a stručné konstatování faktu začíná novou etapu stanovování podmínek požární bezpečnosti staveb. Normu pod záštitou Centra technické normalizace pro požární ochranu (firma PAVUS, a.s.) zpracoval Ing. Petr Boháč, který mnoho roků pracoval a nadále pracuje jako zpracovatel požárně bezpečnostních řešení staveb. Je to člověk, který si sám v praxi mnohokrát vyzkoušel, jak jsou pro práci komplikovaná nejasná ustanovení norem.

ČSN 73 0810 upřesňuje požadavky na stavební výrobky a stavební konstrukce, popř. na požárně bezpečnostní zařízení ve vztahu k ČSN 73 0802, ČSN 73 0804 a k navazujícím normám, podle nichž je navrhována požární bezpečnost stavebních a technologických objektů v ČR.

Norma z července 2016 na základě změn právních předpisů, změn dalších norem, zejména z oboru požární bezpečnosti staveb a dále praktických zkušeností získaných aplikací předchozího vydání ČSN 73 0810:2009, včetně změn Z1, Z2 a Z3, zpřesňuje a doplňuje předchozí znění ČSN 73 0810. Současně tato norma reaguje na vývoj evropských norem v oblasti zkoušení požárních vlastností, rozšířených aplikací výsledků zkoušek a požární klasifikaci stavebních výrobků a konstrukcí staveb řady ČSN EN 13501-x.

Nová pravidla pro zateplování budov

Kompletně byla přepracována pravidla pro zateplování budov (kapitola 3) a byla do-

plněna informativní obrazová příloha. Tato kapitola měla asi nejkomplikovanější zrod. Podle mého názoru však došlo k jednoznačnému zjednodušení a zpřesnění požadavků na zateplení budov oproti původní verzi normy, a to včetně pohledu na řešení zateplení již zateplených objektů, které se dostávají na hranu své životnosti nebo nevyhovují současným zvýšeným energetickým požadavkům.

Nově jsou uplatněny stejné požadavky, ať již jde o zateplení dodatečné nebo o zateplení v rámci výstavby novostavby. Společně se zrušením různých požadavků pro dodatečné zateplení a zateplení novostaveb byly sjednoceny i výškové úrovně, které tvořily rozhraní požadavků. Původně byly hranice požární výšky pro dodatečné zateplení 12,0 a 22,5 m, pro novostavby pak 12,0 a 30,0 m.

Nově jsou kategorie čtyři:

- budovy jednopodlažní specifické,
- budovy s požární výškou do 12,0 m (včetně),
- budovy s požární výškou od 12,0 do 22,5 m (včetně)
- budovy vyšší.

Další důležité změny

- Byly aktualizovány požadavky na stavební konstrukce tak, aby nebránily využívání nových technologií při zajištění dostatečné úrovně požární bezpečnosti.
- Nejednoznačná ustanovení v předchozím tex-

tu byla v celém textu normy přeformulována.

- Jsou zpracovány požadavky na spalinné cesty (kapitola 6 Šachty a kanály, rozvody, prostupy, spáry a spalinné cesty).
- V normě jsou řešena společná ustanovení pro dveře na únikových cestách.
- Nově jsou uvedeny obecně platné podmínky pro použití samozavíračů na dveřích s požární odolností.
- Byly aktualizovány podmínky pro aplikaci nátěrů zajišťující zvýšení požární odolnosti stavební konstrukce apod.
- byla aktualizována příloha B Zásady při posuzování součinnosti aktivních požárně bezpečnostních a jiných zařízení.
- Nově jsou stanoveny požadavky na těsnění prostupů. Jednoznačně je vydefinováno, kde je nutné použít požární ucpávku a kde je naopak možné použít pouze „zednický způsob“ (dozdění, dobetonování).

Výsledky zkoušek a klasifikací výrobků a stavebních konstrukcí provedených podle ČSN 73 0810 z dubna 2009 platí ještě podobu šesti měsíců od data platnosti normy z července 2016, pokud není jejich platnost omezena dřívějším datem.

Ing. František Chuděj
profesní aktiv Požární bezpečnost
staveb ČKAIT

Vybrané semináře z celoživotního vzdělávání ČKAIT

Otvorové výplně stavebních konstrukcí

Termín: 18.–19. října 2016

Místo: Hradec Králové

Vnitřní rozvody elektronických komunikací

Termín: 1. listopadu 2016, od 14.00 hod.

Místo: Praha

Přednášející: Ing. Jiří Kliner, Ing. Libor Tengler

Dokumentace staveb

Termín: 7. listopadu 2016

Místo: Karlovy Vary

Přednášející: Ing. Jindřich Pater

38. konference Sanace a rekonstrukce staveb 2016

Termín: 24.–25. listopadu 2016

Místo: Brno

Regenerace bytového fondu a veřejných budov, energeticky úsporné stavění

Termín: 29.–30. listopadu 2016 od 9.00 hod.

Místo: Hradec Králové

Členové ČKAIT pomáhají hasičům při zásazích ve staticky narušených budovách

Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje aktivně spolupracuje s ČKAIT. Důvodem je objektivní potřeba nalezení efektivního řešení a odborné pomoci veliteli zásahu na místě mimořádné události v případě, že je z různých příčin narušená statika stavebních konstrukcí.

Vážíme si velmi dobré spolupráce mezi HZS JmK a ČKAIT a jsme přesvědčeni, že pouze vzájemná koordinovaná pomoc dává šanci na účinné a efektivní řešení mimořádných událostí ve prospěch občanů.

Spolupráce při mimořádných událostech

Spolupráce s odborníky při mimořádných událostech je nutností. S odborníky z ČKAIT řešíme tyto události, které jsou způsobeny požáry, technickými závadami, dopravními nehodami či přírodními vlivy. Velmi podstatným důvodem k úpravě spolupráce mezi ČKAIT a Hasičským záchranným sborem Jihomoravského kraje (HZS JmK) byly získané praktické zkušenosti z řízení složitých zásahů s narušenou statikou budov.

Naši motivací byla snaha zjednodušit možnost spolupráce velitele zásahu s odborníky ČKAIT u zásahu. Ve všech výše uvedených případech se velitel zásahu musí rozhodovat pod extrémním psychickým tlakem a nutně potřebuje spolupracovat s odborníkem, který je schopen rychlého a praktického úsudku.

Dohoda o poskytnutí osobní pomoci

Právní rámec spolupráce se opírá o zákon č. 239/2001 Sb. v platném znění (zákon o integrovaném záchranném systému), respektive § 15 písm. b) vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. Na základě citovaných právních norem uzavřel HZS JmK s ČKAIT, oblast Brno, Dohodu o poskytnutí osobní pomoci. Tato dohoda vymezuje oblast poskytnutí osobní pomoci ze strany vybraných členů ČKAIT – oblast Brno při řešení mimořádné události. V dohodě je také uveden způsob úhrady nákladů souvisejících s poskytnutím osobní pomoci.

V letech 2012 až 2016 jsme spolupracovali celkem u šedesáti mimořádných událostí, z toho v 21 případech se jednalo o narušenou statiku budovy nebo konstrukce vlivem požáru. Pro lepší pochopení uvádím stručný popis typických příkladů spolupráce z pohledu velitele zásahu.

Výbuch plynu, požár a destrukce budovy

Jedna z nejtragičtějších událostí v novodobé historii HZS JmK se stala 21. června 2004 v důsledku iniciace unikajícího zemního plynu a následného požáru obytného bytového domu na frekventované ulici v Brně. Situaci komplikovala neschopnost pohotovostních pracovníků uzavřít přívod plynu do uvedené oblasti a ještě pět hodin od začátku zásahu se na místě vyskytovala výbušná koncentrace zemního plynu. Silně narušená statika konstrukcí domu, nemožnost uhasit požár, intenzivní snaha nalézt pohřešované osoby a vysoké riziko další destrukce domu znamenaly velmi obtížnou situaci pro velitele zásahu a všechny zasahující na místě události.

S ohledem na rozsah události si velitel zásahu zřídil štáb velitele zásahu, do kterého si přizval mj. odborníka-statika, který zásadním způsobem pozitivně ovlivnil další vývoj. Svým odborným posouzením pomohl stabilizovat velmi nebezpečnou situaci na místě zásahu, kdy veliteli zásahu doporučil způsob statického zajištění narušené budovy. Další podstatnou okolností, která urychlila záchranné práce, bylo využití speciálních technických prostředků stavební firmy, která v té době pracovala na nedalekém staveništi Galerie Vaňkovka. Bez odborné pomoci statika by nebylo prakticky možné uvedenou událost způsobem vyřešit bez dalších tragických následků.

Požár skladu sena v obci Studnice

Při požáru ve dnech 16. až 18. srpna 2013 se vznítil veškerý uskladněný stébelnatý materiál. Celou budovu tvořil jeden požární úsek. Uvolněné teplo narušilo nosné ocelové konstrukce, došlo k jejich deformacím. Z důvodu porušení celistvosti obvodového pláště hrozilo přenesení požáru na sousední budovy s ustájeným dobyt看em.

Výbuch plynu, požár a destrukce budovy v Brně, 21. června 2004

Velitel zásahu nutně potřeboval snížit intenzitu hoření, což bylo možné jen postupným vyvážením a hašením uskladněného materiálu ve staticky narušené budově. Na místo proto přes krajské operační a informační středisko HZS JmK povolal statik z ČKAIT, se kterým konzultoval možnost bezpečného pohybu osob a techniky uvnitř budovy a možnost snížení rizika zřícení konstrukcí.

Statik se na místě seznámil se stavem konstrukce tak, jak to podmínky dovolily (zakouření a požár na velké ploše). Zjistil, že ocelové konstrukce jsou trvale deformované. S ohledem na aktuální intenzitu požáru a průběžné chlazení konstrukcí již nehrozila sekundární ztráta stability. Statik doporučil odstranit zbytky plechových dílů obvodového pláště, aby omezil riziko jejich pádu a zamezil úrazu zasahujících hasičů. V tomto případě se podařilo zabránit rozšíření požáru – událost byla za tři dny zlikvidována a místo zásahu bylo předáno majiteli, a to bez zranění civilních osob a zasahujících hasičů. Konzultace s odborníkem ČKAIT významně zkrátila dobu do likvidace události.

Požár expedice výrobního podniku

Dne 18. března 2016 hořelo ve Vyškově. Prostor expedice a výrobní části budovy výrobního podniku společně s administrativním zázemím tvořily jeden požární úsek v souladu s platnými normami a předpisy. Budova byla nad rámec požadavků vybavena elektrickou požární signalizací (EPS) se signálem vyvedeným na místo trvalé obsluhy vrátnice na hranici areálu. Intenzivní požár, iniciovaný z důvodu technické závady na rozvodech zemního plynu, narušil nosné konstrukční prvky prostoru expedice.

Konstrukční systém sestával s nosných železobetonových sloupů a vazníků. Střešní plášť tvořily trapézový plech, tepelná izolace z minerálních vláken a fóliová hydroizolace. V době příjezdu hasičů na místo zásahu došlo k destrukci části střešní konstrukce a narušení stability dalších konstrukčních prvků. Povoláný statik ČKAIT veliteli zásahu sdělil, že některé nosné prvky jsou silně deformovány a hrozí bezprostřední riziko dalšího zřícení nosných konstrukcí. Nedoporučil proto pohyb zasahujících hasičů v nebezpečném prostoru. Navržená opatření velitel zásahu respektoval. Z tohoto důvodu se zkomplikovala likvidace požáru, neboť nebylo možné účinně

Požár skladu sena v obci Studnice, 16. až 18. srpna 2013

Požár expedice výrobního podniku ve Vyškově, 18. března 2016

dohasit skrytá ohniska požáru v extrémně ohrožených místech.

Asi po dvanácti hodinách od vzniku požáru došlo k sekundárnímu zřícení dalších železobetonových prvků v prostoru expedice. Vyšetřovatel HZS JmK a PČR mohl ohledat místo po požáru až po 72 hodinách od lokalizace požáru. Pozitivní vliv na průběh zásahu měl rychlý příjezd statika na místo zásahu

a respektování jeho doporučení ze strany velitele zásahu. Zabránilo se tak zranění nebo tragickým následkům u zasahujících hasičů.

Touto cestou bych chtěl poděkovat všem, kteří jsou ochotni pomoci při řešení závažných mimořádných událostí.

plk. Ing. Václav Kovář

ředitel Územního odboru Vyškov HZS JmK

Spolupráce HZS a ČKAIT

Nejzávažnější události za posledních dvacet let v Jihomoravském kraji, kde HZS intenzivně spolupracoval se členy ČKAIT:

- destrukce domu při rekonstrukci – náměstí Svobody, Brno, 1997;
- požár budovy bývalé Vlněny – Tkalcovská, Brno, 2002;
- výbuch plynu, požár a destrukce domu – Tržní, Brno, 2004;
- požár skladu dřevěných briket – Újezd u Brna, 2006;
- požáry ubytoven v Brně v letech 2003, 2005 a 2007;
- svahové deformace v Bulharech, Strachotíně a Milonicích v letech 2014 a 2016.

Regulované výrobky pro stavby v nové databázi Profesis

ČKAIT připravila pro své členy novou databázi Profesionálního informačního systému Profesis nazvanou Regulované výrobky pro stavby, která se zabývá stavebními výrobky označovanými CE. Tento nástroj má pomoci se správným výběrem a použitím stavebních výrobků.

Výběr vhodných výrobků je jednou z nezbytných podmínek vzniku bezpečné a funkční stavby – a to od jejího návrhu přes přípravu až po realizaci. Databáze nabízí množství informací o výrobcích a pracuje s pojmy, jako jsou harmonizované evropské normy, Prohlášení o vlastnostech a označení CE. Převážná většina stavebních výrobků jsou tzv. výrobky regulované/stanovené, tj. výrobky, při jejichž použití může být ve zvýšené míře ohrožen oprávněný zájem (ochrana zdraví a bezpečnosti osob, majetku a životního prostředí, podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky).

Z toho důvodu jsou na tyto výrobky kladeny zvýšené požadavky, zakotvené v rámci odstranění překážek obchodu na jednotném trhu EU v harmonizovaných předpisech EU. Tyto požadavky jsou dále konkretizovány v harmonizovaných technických specifikacích. Pokud ještě u příslušného výrobku nedošlo k harmonizaci, jsou požadavky na něj nadále stanoveny v právních předpisech jednotlivých členských zemí EU.

Nařízení (EU) č. 305/2011 (Construction Products Regulation – CPR)

Na stavební výrobky se vztahuje toto nařízení, které stanoví podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh v rámci EU. Stanoví také základní harmonizované technické specifikace, které obsahují podrobné požadavky na jednotlivé stavební výrobky. Jedná se o harmonizované evropské normy (hEN) a evropské dokumenty pro posuzování (tzv. EAD, na jejichž základě jsou pro výrobky vydána tzv. evropská technická schválení – ETA).

Podle tohoto nařízení CPR musí výrobce (až na malé možné výjimky) po předepsaném posouzení shody (tzv. posuzování a ověřování stálosti vlastností) vydat Prohlášení o vlastnostech (PoV nebo DoP – Declaration of Performance), na jehož základě

může být k výrobku připojeno označení CE. Ten může být následně uveden na trh.

Prohlášení o vlastnostech

Prohlášení o vlastnostech je důležitým průvodním dokumentem každého stavebního výrobku harmonizovaného k nařízení CPR, který na rozdíl od předchozího „pouhého“ Prohlášení o shodě (podle směrnice pro stavební výrobky 89/106/EHS – CPD platné do roku 2011) specifikuje formou úrovní, tříd nebo popisu vlastností výrobku vztahující se k plnění základních požadavků na stavby. Připojením označení CE výrobce následně potvrzuje, že toto Prohlášení o vlastnostech vydal a že nese odpovědnost za shodu výrobku s vlastnostmi uvedenými v Prohlášení o vlastnostech.

Je na jeho rozhodnutí, kolik základních charakteristik bude v Prohlášení o vlastnostech deklarovat. CPR požaduje deklarovat nejméně jednu základní charakteristiku s tím, že v prohlášení má být uveden seznam dalších, které hEN pro daný výrobek stanovuje a u nichž má být v takovém případě uvedeno NPD (Žádný parametr není stanoven). Je na zvážení účastníků stavebního procesu, jaké parametry u vybraného výrobku požadují a jaký výrobek tedy na trhu vyhledají.

Jedinečný identifikační kód

Projektant může v Prohlášení o vlastnostech zjistit, u kterého výrobku výrobce deklaruje vlastnosti požadované projektem, jež jsou nezbytné pro navrhované použití. V projektové dokumentaci by měl být následně specifikován typ výrobku, který je dán jedinečným identifikačním kódem povinně uváděným v Prohlášení o vlastnostech. Při objednávání výrobků musí být pro danou stavební konstrukci na základě projektové dokumentace objednán rovněž vhodný typ výrobku, příslušné třídy nebo úrovně. Při přejímce stavebního výrobku na stavbě je

třeba kontrolovat připojené označení CE a na něm uvedený jedinečný identifikační kód, který se musí shodovat s údajem na objedávce a v Prohlášení o vlastnostech.

Nespecifikuje-li projektová dokumentace přesný typ výrobku, měl by přejímku provádět odborně způsobilý pracovník, který rozhodne, zda je dodaný typ výrobku vhodný pro použití v dané konkrétní konstrukci, a to podle jejího účelu ve stavbě. Prohlášení o vlastnostech výrobku předané při dodání výrobku nebo stažené z internetové stránky výrobce má být archivováno jako jedinečný doklad o výrobcích zabudovaných do stavby, např. pro případy reklamací, při výskytu vad a poruch v průběhu užívání stavby.

Harmonizované evropské normy

Databáze Regulované výrobky pro stavby zahrnuje pouze výrobky, pro které byly zpracovány harmonizované evropské normy (hEN). K nařízení CPR se do této doby vztahuje cca 440 hEN, tj. prostřednictvím hEN byly v rámci EU harmonizovány požadavky na cca 440 stavebních výrobků.

Harmonizované evropské normy stanovují základní požadavky na výrobek tak, aby v zamýšleném použití plnil svou funkci. Ve speciální příloze ZA, kterou se hEN liší od jiných technických norem, se uvádí přehled základních charakteristik rozhodujících pro příslušný výrobek a dané zamýšlené použití. Dále příloha ZA obsahuje příslušný postup posuzování a ověřování stálosti vlastností, vzor Prohlášení o vlastnostech a příklad štítku CE.

Databáze nabízí detailní informace o výrobcích

V databázi lze zjistit, pro které stavební výrobky byly vydány hEN a které výrobky by měly tedy být při uvedení na trh v rámci EU opatřeny Prohlášením o vlastnostech a označením CE. Aplikace uvádí informace o výrobku

a jeho použití (odkazem na dokument pdf s předmětem příslušné hEN), přehled základních charakteristik výrobku vztahujících se k příslušnému zamýšlenému použití (odkazem na tabulku ZA.1 z přílohy ZA, která seznam těchto charakteristik uvádí) a příklad štítku CE nebo jeho povinný obsah podle nařízení CPR.

Dále je v aplikaci uvedeno datum začátku přechodného období, tj. souběžné platnosti s původní technickou specifikací (buď národní normou, nebo původní verzí hEN), které je zároveň datem, kdy výrobce může

na trh dodávat výrobek podle této nové normy. Další datum stanoví, kdy již na trh mohou být uvedeny pouze výrobky podle této normy, opatřené příslušným Prohlášením o vlastnostech a označením CE.

Aplikace dále uvádí podrobné související informace, vysvětluje nové pojmy a objasňuje význam nových průvodních dokumentů. Na stavební výrobky, které dosud nebyly harmonizovány v rámci EU, se v České republice vztahuje nařízení vlády č. 163/2002, kterým se stanoví technické požadavky na

vybrané stavební výrobky, nově ve znění nařízení vlády č. 215/2016 Sb., které přehled těchto výrobků uvádí v příloze 2. Pro tyto výrobky se po příslušném postupu posouzení shody vydává tzv. Prohlášení o shodě.

Dotazy k použití databáze zodpoví Středisko vzdělávání a informací ČKAIT, www.ckait.cz.

Ing. Zuzana Aldabaghová

Centrum technické normalizace, Výzkumný ústav pozemních staveb – Certifikační společnost, s.r.o.

Knihovna a studovna ČKAIT

Knihovna a studovna se nachází v Domě ČKAIT a je veřejně přístupná. Časopisy a publikace jsou určeny k prezenčnímu studiu. Vyřizují se zde také četné dotazy autorizovaných osob i veřejnosti.

Časopisecký fond

Zpracovává se v úrovni článkové bibliografie do informačních záznamů, které se ukládají do dokumentu StavDokument. Databáze umožňuje zpětné vyhledávání relevantních záznamů k zadanému tématu pomocí klíčových slov a jejich zpracování ve formě rešerše.

Fond obsahuje:

- 110 titulů odborných časopisů (architektura, stavebnictví...);
- devět titulů odborných zahraničních časopisů;
- dokumenty ze SR – věstníky a publikace Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje a Komory stavebních inženýrů.

Knihovní fond

Je budován od roku 1998, je pravidelně doplňován a rozšiřován o nové tituly knižní a časopisecké produkce i o další materiály a dokumenty poskytující důležité informace pro obor stavebnictví a obory s ním související. Knihovna obsahuje řadu odborných publikací z oblasti stavební, právní, ekonomické i literatury z oblasti architektury a umění a řadu technických norem. V roce 2015 jsme získali pro knihovnu darem stavební literaturu i důležité typové podklady panelových domů. V současné době jsou tyto podklady digitalizovány.

Knihovní fond ČKAIT zahrnuje:

- 4480 neperiodických publikací;
- 2 publikací přibýlo během roku 2015 (právní literatura, firemní adresáře, katalogy výrobků, statistické ročenky, souborné

Knihovní fond v knihovně ČKAIT se buduje od roku 1998

- a tematické statistické publikace);
- 2035 českých technických norem;
- 176 titulů cizojazyčných, technických a výkladových slovníků;
- 392 titulů šedé literatury (vybrané sborníky z konferencí a seminářů).

Kromě časopisů a knih lze využít i informace z databází:

- databáze nevládních organizací ve výstavbě – 313 adres; databáze se každý rok aktualizuje, provádějí se změny adres, telefonů a kontaktů;
- nabídka veřejných zakázek – ve studovně jsou k nahlédnutí vyhlášené veřejné zakázky z celého území ČR, za rok 2015 je to například z oborů:
 - architektonické a projektové služby – 5 301 zakázek;

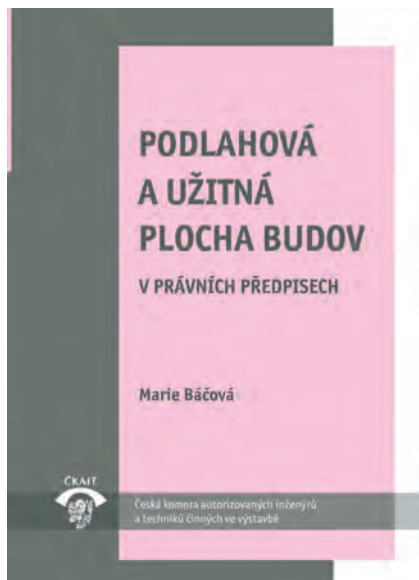
- stavební a demoliční služby – 17 726 zakázek;
- ČSN-online k nahlédnutí pro širokou veřejnost bez možnosti zhotovování kopií;
- Firemní monitor – Creditinfo lustrace (dnes BISNODE) – obsahuje maximum dostupných informací o firmách.
- Dotace a fondy (software pro přípravu projektu a žádosti o finanční pomoc z národních a unijních programů podpory).

V knihovně je možné zhotovit kopie z časopisů i knih. Knihovna nabízí své kapacity pro technickou literaturu vydanou před rokem 1990, zejména typové podklady. Knihovna by ji mohla poskytnout dalším uživatelům.

Ing. Šárka Janoušková

Středisko vzdělávání ČKAIT

Nové publikace IC ČKAIT v roce 2016

Podlahová a užitná plocha budov

Autorka: Marie Báčová
Vydavatel: INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o., Praha, 2016
 Termín podlahová (užitková, užitná)

plocha bytu (domu), respektive obytná plocha, má v právních předpisech různé významy. Vždy je proto třeba zkoumat, pro jaký účel a podle jakého právního předpisu se má tento údaj uvádět.

Denní osvětlení budov

Autorka: Daniela Bošová
Vydavatel: INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o., Praha, 2016

Předložená pomůcka se zabývá základy fotometrie, denním osvětlením od zdroje světla, jeho kritérii a limity. Zároveň se zabývá měřením a výpočtem denního osvětlení, osvětlovacími systémy, včetně sdruženého osvětlení. Je zaměřena nejenom pro specialisty zabývajícími se denním osvětlením, ale je vhodná i pro projektanty pozemních staveb.

Kontaktní adresa pro další informace, dotazy a návrhy:

ČKAIT, Sokolská 15, 120 00 Praha 2
 Ing. Šárka Janoušková
 tel.: 227 090 216

Prodej tištěných publikací:
 Marcela Rosinková, tel.: 415 408 904
 e-mail: icckait.hk@hsc.cz
 www.ice-ckait.cz

Jubileum: Jaroslav Korbelař

Mostař a ocelář Ing. Jaroslav Korbelař se narodil 26. června 1946 ve Velimi, v roce 1969 absolvoval Fakultu stavební ČVUT v Praze. Svou celoživotní projektovou praxi rozdělil do tří firem: PRAGOPROJEKT Praha, kde působil v letech 1970 až 1992 jako vedoucí projektant, PONTEX, kde pracoval v letech 1992 až 2003 jako hlavní projektant, VPÚ DECO PRAHA, kde byl v letech 2003 až 2008 ředitelem dopravního ateliéru. Specializoval se převážně na projekty novostaveb a rekonstrukcí ocelových a ocelobetonových silničních a železničních mostů i lávek pro pěší. Z mnoha referencí se sluší jmenovat alespoň Dlouhý most v Českých Budějovicích, lávku pro pěší přes D1 v Praze – Chodově, příhradový železniční most přes Radbuzu v Plzni a přes Ohři v Karlových Varech, rekonstrukci obloukového mostu na D6 přes Ohři v Lokti, výsuvnou skruž na Tchaj-wanu, ocelové pomocné konstrukce pro betonový obloukový viadukt v Malajsii a supervizi mostu Apollo přes Dunaj v Bratislavě. Ač přesvědčený mostař a ocelář, prováděl i supervizi železobetonového předpjatého mostu přes Tigris v Bagdádu a dokumentaci technologie těžkého průmyslu a průmyslových hal realizovaných v Německu a Rusku. Inženýr Korbelař

se kromě projektování zabýval i normovou činností (ČSN Provádění ocelových konstrukcí a Předpis pro provádění mostů Bailey Bridge v civilním sektoru), prezentoval svá díla na mnoha konferencích a v odborných časopisech. Jako vedoucí pracovní skupiny a později i celého ateliéru vynikal svou odbornou erudicí, vstřícností i trpělivostí ke kolegům při řešení všech problémů. Po odchodu na „zasloužený odpočinek“ Jaroslav přesídlil do Karlových Varů a s plnou vervou se vrhl na samostatnou odbornou činnost. Po získání certifikátu korozního inženýra se v současné době věnuje převážně supervizi na opravě dálnic (D1 – úsek 9 a 25, SOKP 510) a mostů, např. Žďákovského mostu, a expertní činnosti. Po dlouhou dobu působil jak při státních zkouškách ve zkušebních komisích na Fakultě stavební ČVUT v Praze, tak stále působí ve zkušební komisi ČKAIT. V roce 1993 získal autorizaci pro obor mosty a inženýrské konstrukce a v současnosti vykonává funkci předsedy oblastní pobočky ČSSI Karlovy Vary a člena prezidia ČSSI ČR. Vzhledem k tomu, že jsme spolu pracovali „rameno vedle ramene“ po celých třicet let, dovoluji si Ti, milý Jardo, za všechny kolegy popřát do dalších let pevné zdraví, hodně elánu a mnoho krásných pracovních výzev a samozřejmě i chvíle radosti a odpočinku ve tvé veliké rodině.

Ing. Jiří Schindler
 VPÚ DECO PRAHA a.s.

Zpráva o 17. setkání V4 v Miskolci

Ve dnech 8–11. září se uskutečnilo již po sedmnácté setkání Malé Visegrádské čtyřky. Tradičně se jej zúčastnily regionální slovenské inženýrské organizace z Košic a Trnavy, české inženýrské organizace z Ostravy a Karlových Varů a maďarské i polské inženýrské organizace z Miskolce a Krakova.

Účastníci 17. setkání V4 v maďarském Miskolci navštívili nedaleký hrad Diósgyőri Vár ze 13. století. Hlavní prostory se v současnosti rekonstruují podle autentických maleb a pozůstatků zdí. V současné době je dokončen rytířský sál a čeká se na další finanční prostředky.

Organizátorem setkání byla Inženýrská komora maďarské Boršodsko-abovsko-zemplínské župy. Partnerem pořadatele se stala univerzita v Miskolci. Jednotlivé země V4 byli v delegacích zastoupeni po osmi členech inženýrských komor a svazů. Vedoucí výprav představili svou pobočku a svoje konání v uplynulém roce.

Ing. Jozef Kurimský ze Slovenska, Ing. Holló Csaba z Maďarska, Dr. Ing. Zygmunt Rawicki z Polska a Ing. Svatopluk Zídek z ČR, kteří před sedmnácti lety zorganizovali první přeshraniční setkání, neformálně pohovořili o samých začátcích spolupráce.

Tématem bylo zejména vzdělávání

Na jednání byli přizváni děkani a zástupci děkanátů univerzit v Miskolci, v Košicích, v Ostravě a v Krakově, kteří představili své školy.

Óváriné Dr. Balajti Zsuzsanna, vicerektorka univerzity v Miskolci, uvedla, že univerzita má 10 000 studentů, z nichž je jen malé procento samoplátců. Výuka probíhá i v angličtině. Technici mají třináct semestrů na škole a zbytek studia v odborné firmě, přičemž k dispozici je asi 43 firem. Univerzita

vznikla v roce 1735. Dnes má sedm fakult – čtyři technické, jednu právnickou, jednu filologického charakteru se zaměřením na odborné tlumočení a jednu zdravotní. Nedaleko od hlavní budovy rektorátu se nachází velká technická knihovna, kde jsou k dispozici i mnohé knihy z doby vzniku univerzity.

Prof. Ing. Vincent Kvočák, PhD., děkan Stavební fakulty Technické univerzity v Košicích, představil svou školu, v níž studuje a pracuje 10 000 studentů, 300 doktorandů a 700 pedagogů. Škola má osm fakult technických, jednu uměleckou a čtyři výzkumné ústavy.

Doc. Ing. et Ing. František Kuda, CSc., vedoucí katedry městského inženýrství z Fakulty stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, představil 165 let starou univerzitu, která je třetí největší v ČR. Má sedm fakult, fakulta stavební vznikla až v roce 1997. Programem se dělí na architekturu a stavitelství a stavební inženýrství, které má dalších devět oborů.

Dr. Ing. Zygmunt Rawicki hovořil o Krakovské technické univerzitě, která vznikla v roce 1947. Na univerzitě je sedm fakult s 15 600 studenty. Jednou z nich je též Fakulta stavebního inženýrství se čtrnácti

obory, kterou navštěvuje asi 4000 studentů.

Účastníci setkání navštívili i velmi zajímavé Muzeum Hermana Ottó – muzeum Panonského moře. V roce 2007 se v malé vesničce u Miskolce začalo těžit v hloubce 65 m ložisko lignitu na rozloze asi 1 × 3 km. Při těžbě se objevil jedinečný nález – až 5 m vysoké zbytky nezkamenělého pralesa z doby miocénu (tj. 23–5 mil. let př. Kr.).

V Hudebním paláci v Miskolci se uskutečnilo slavnostní připomenutí 20. výročí vzniku Inženýrské komory Boršodsko-abovsko-zemplínské župy. Při této oslavě byli oceněni významní inženýři komory této župy a také spřátelených komor V4.

Další setkání se bude konat v polských Tatrách v Zakopaném v termínu 31. srpna až 3. září 2017. Tato setkání podporují porozumění a pochopení problémů a jejich řešení v jednotlivých sousedních státech a napomáhají navazování mnohdy i osobních přátelství a tím i možnosti další profesní spolupráce.

Ing. Jaroslav Korbelař

předseda OP ČSSI Karlovy Vary

Ing. Jarmila Korbelařová

předsedkyně revizní komise OP ČSSI KV

Oblast České Budějovice si vyměňuje zkušenosti s rakouskou profesní komorou

Oblastní kancelář v Českých Budějovicích aktivně pokračuje ve své činnosti. Mezi nejdůležitější akce uplynulého období patřilo jednání s rakouskou komorou Arch+Ing a seminář Honoráře a standardy projektových prací pro členy ČKAIT, pro něž jsou připraveny další exkurze, semináře a akce.

Společné jednání zástupců Arch+Ing (Komory architektů a inženýrů pro Horní Rakousko a Salzburg) a oblasti České Budějovice proběhlo 27. června 2016 v zasedací místnosti městského pivovaru ve Freistadtu. Jednání se zúčastnili prezident Dipl.-Ing. Rudolf Kolbe, Dipl.-Ing. Cora Stöger, Dipl.-Ing. Klaus Thürriedl, ředitel Reinhard Leitner; Ing. František Hladík, Ing. Radek Lukeš, Ing. Jaroslav Hodina a Ing. Tomáš Otepka, Ing. Jana Máchová.

V roce 2012 jsme s pomocí rakouských kolegů zorganizovali exkurzi na stavbu obchvatu ve Freistadtu, která byla uvedena do provozu v roce 2015. Snad proto nás zástupci sousedních komor pozvali právě sem, abychom viděli, jak se městu z hlediska dopravy ulevilo.

Jednání zahájil prezident rakouské komory Rudolf Kolbe. Inženýři Thürriedl a Kolbe objasnili problematiku potřebného sjednocení vzdělání stavebních inženýrů v zemích EU s ohledem na jejich přecházení v zájmu vykonání profese a žádají od ČKAIT podporu. Za ČKAIT je tato problematika sledována z úrovně představenstva a kanceláře Komory v Praze.

Doporučený honorářový řád

K otázce platnosti honorářového řádu v Rakousku stále platí doporučené standardy výkonů a přiřazené finanční ohodnocení. Ofi-

ciální honorářový řád Komora vydat nemůže, jedná s úřady i jednotlivými investory a zadavateli, aby se přistoupilo k výše doporučeným standardům a ohodnocení. Jako příklad uvádí kanalizaci v obci, kde jsou dány výkony i ohodnocení na 1 km kanalizace.

Zavedení projektování v systému BIM je zatím v počátcích, čeká se na příslušné právní předpisy a zavedení pro veřejné zakázky. Soukromí investoři tento systém občas užívají.

Povolování staveb

Ohledně povolování staveb a rozsahu a obsahu projektové dokumentace pro stavební povolení bude sledována možnost porovnání projektových dokumentací nutných pro vydání stavebního povolení v Horním Rakousku (různé stavební předpisy v jednotlivých spolkových zemích) a ČR. Vytipuje se stavební objekt (nejlépe rodinný dům) a za účasti projektantů a pracovníků stavebního úřadu se provede porovnání a proběhne následná diskuse.

PRESTA Jižní Čechy 2014–2016

Byla dojednána možnost uspořádání putovní výstavy soutěžní přehlídky v červnu 2017 v kanceláři Arch+Ing v Linci ve stejném rozsahu jako v roce 2015. Ze strany ČKAIT byla připomenuta již dvacetiletá tradice společných kontaktů (seznam dokumentů a jednání). Po společném obědě následovala odborná exkurze rekonstruovanou budovou

pivovaru, a to jak historickou částí, tak její přístavbou. Důraz byl při rekonstrukci kladen na skloubení moderního provozu a zachování tradiční výroby piva.

Seminář

Seminář Honoráře a standardy projektových prací, kterého

se zúčastnilo čtyřicet zájemců, se konal 23. června 2016 v aule SPŠ stavební v Českých Budějovicích. Tak, jak bylo plánováno, byly naše autorizované osoby seznámeny se zkušenostmi z úrovně projektové dokumentace z pohledu stavebního úřadu. Vedoucí stavebního úřadu v Českých Budějovicích Ing. Vlastislav Eliáš upozornil na nedostatky v textové i grafické části předkládané projektové dokumentace, na nesoulad projektové dokumentace se schváleným územním plánem (8. prosince 2015 byl totiž upraven územní plán Českých Budějovic) i chybějící vyjádření správců sítí a dotčených orgánů, které vede k přerušení stavebního řízení.

Ing. Pavel Štěpán upozornil na povinnost autorizovaných osob při zpracování projektové dokumentace (§ 159 odst. 1 a 2 stavebního zákona). Také podrobně rozebral jednotlivé fáze projektové dokumentace, které jsou zapracovány do tabulky Standardy profesních výkonů a souvisejících činností a uvedl příklady výpočtu hodinové zúčtovací sazby.

Ing. Karel Vaverka seznámil přítomné s historií ceníků a sazebníků (VC-20/100/89, UNIKA 1994 a 2014, VHŘ ČKAIT 2002) a také představil příklad výpočtu honoráře. Každý člen ČKAIT může mít svůj honorářový řád, který však musí zveřejnit.

Připravované akce

- 27.–30. říjen 2016: exkurze na stavby Ostravska;
- 20. říjen 2016: novela zákona o zadávání veřejných zakázek;
- 10. listopad 2016: technické normy v právních předpisech;
- 24.–25. listopad 2016: defekty budov;
- prosinec 2016: adventní setkání v Českém Krumlově.

Ing. František Hladík
předseda oblasti České Budějovice

Účastníci jednání Arch+Ing a ČKAIT ve Freistadtu

Oblast Ostrava spolupracuje s Malopolskou komorou inženýrů

Ve dnech 21. až 23. července 2016 se zástupci oblasti Ostrava účastnili společného setkání se zástupci Malopolské komory inženýrů (MOIIB Krakov), které proběhlo v polském městě Mszana Dolna.

Hraniční most mezi Mníškem nad Popradem a polskou Piwniczną-Zdrój (foto: Svatopluk Bijok)

Česká delegace ve složení Ing. Svatopluk Bijok, Ing. Petr Dospiva a Ing. Jindřich Pater diskutovala s polskou stranou o tématech tížících obě profesní komory – o vývoji stavebního zákona a souvisejících předpisech, zákona o zadávání veřejných zakázek, postavení komor s ohledem na politickou scénu a ekologickou problematiku.

Co pomáhá a co škodí v povolání stavebního inženýra

Zároveň jsme od polských kolegů převzali část materiálu z 15. sjezdu polské komory, jenž se věnuje problémům ve vztahu k právním předpisům i přípravě staveb a v překladu nese titul Co pomáhá a co škodí v povolání stavebního inženýra. Získaný materiál v současnosti pečlivě studujeme, neboť v dalších navazujících diskusích budeme pokračovat v rámci setkání malé V4, které se bude konat v září v Maďarsku.

Smlouva o spolupráci do roku 2018

Při příležitosti setkání obou komor byl podepsán dodatek vzájemné smlouvy o spolupráci až do roku 2018. Zároveň pro nás polští kolegové připravili také neméně zajímavý doprovodný odborný program. V pátek 21. července 2016 jsme se zúčastnili exkurze na dvě stavby přes Poprad.

Jednou z nich byl nový hraniční most spojující slovenský Mníšek nad Popradem s polskou Piwniczną-Zdrój a druhou Lávkou přátelství v Żegiestówie. Následně bylo naším cílem lázeňské městečko a zároveň horské středisko Krynicka-Zdrój, jehož ozdravnými prostředky jsou mikroklima, přírodní minerální vody a bahno, které bylo v roce 1858 poprvé použito v Polsku k léčebným účelům. Rašelina pochází z horských ložisek pokrytých borovými lesy.

V sobotu 23. července 2016 nás naši polští přátelé provedli novostavbami Centra Jana Pav-

la II. v Krakově, kde se následně 25. července až 1. srpna 2016 uskutečnily XXXI. světové dny mládeže za přítomnosti papeže Františka. Myšlenka založit centrum Jana Pavla II. Nebojte se se zrodila 2. ledna 2006 v Krakově z iniciativy metropolitního krakovského biskupa kardinála Stanisława Dziwisze jako pocta polskému papeži, ale i jako pokračování odkazu jeho myšlení a ducha.

Autorem návrhu je mladý architekt Andrzej Mikulski. Výstavba byla započata na podzim roku 2008 v areálu bývalého chemického závodu Solvay, na místě, které je symbolicky spojeno s mládím Jana Pavla II., vlastním jménem Karola Wojtyły.

Děkujeme našim polským přátelům z Malopolské komory inženýrů v Krakově za vřelý přívět a připravený program a těšíme se na další společná setkání.

Ing. Svatopluk Bijok
předseda oblasti Ostrava

Zvláštní cena předsedy poroty Nejúspěšnější brownfield v Libereckém kraji za revitalizaci městských lázní na galerijní objekt. Investor: statutární město Liberec, autoři: SIAL architekti a inženýři spol. s r.o. Liberec, dodavatel: Chládek a Tintěra, Pardubice.

Oblast Liberec se představuje

Kromě souboru několika výjimečných staveb ze současné doby se chceme prezentovat jako společenská organizace s nezanedbatelným podnikatelským přístupem a konstruktivním zájmem o všeobecné potřeby obyvatel celého kraje. I když chápeme realitu současnosti, zůstáváme tak trochu idealisty.

Hlavními úkoly současného výboru oblasti Liberec je sledování dění na rozlehlém území kraje a řešení problémů spojených s výkonem profese – od územních plánů, připomínek k urbanistickým návrhům, kolegiálních vztahů k architektům přes stanovení cen za projektové práce, připomínek ke kvalitám odvedeného díla až po organizování akcí a seminářů i upevňování vztahů s ostatními organizacemi.

Vycházíme z místních tradic

Činnost liberecké oblastní kanceláře vychází především z tradic severočeského kraje, na které navazuje a dále je rozvíjí. Vychází tak zejména z odborného školství – liberecká průmyslovka se stala jednou z prvních odborných škol starého mocnářství (1876) a v historickém pořadí na našem území zaujímá v odborném školství třetí místo po vzniku stavovské inženýrské školy 1707 (současné ČVUT) a horní (báňské) akademie v Příbrami 1849. Nadneseně řečeno – stala se líhní odborných erudičů takových osobností, jakými byli třeba Adolf Loos, Josef Zasche, Robert Hemrich a další stavi-

telé a projektanti, podílející se na stavitelství a urbanismu a usměrňující jejich vývoj, a to nejen u nás, ale i v Sasku a konečkonců také u našich rakouských sousedů.

Rekordně rychlá stavba obrovské přádelny ve Smržovce z let 1909 až 1912, které se později začalo říkat Klášter, se stala příkladem moderního saského stylu průmyslové architektury. Nešlo však vždy jen o stavitelství a organizaci pracovních postupů, ale také o využití tehdy známých nových technologií, čehož je příkladem třeba betonový most přes Jizeru s šestnáctimetrovým rozporem mezi Jizerkou a Orle, zkonstruovaný stavitelstem Dahmelem již v roce 1900. Na tato a další obdobná díla (Industriál Libereckého kraje, vydaný ČVUT v roce 2007, jich zmiňuje 303!) později navázaly osobnosti, proslavené a uznávané jako tvůrci republikové stavby 20. století – Zachař, Patrmán, Binar, Hubáček a další.

Tvoříme pro náš kraj

Současná generace projektantů a stavitelů však ve svých tvůrčích ambicích nikterak nezaostává v inovativním rozvoji

výjimečných stavebních zakázek, a to jak na samotném území Libereckého kraje, tak také mimo něj. Z dopravních staveb může být příkladem tohoto tvrzení čtyřproudový obchvat krajského města pod úbočím Jizerských hor a tramvajová splítka pro dva různé rozchody kolejových vozidel. Dalšími nepřehlédnutelnými stavbami z poslední doby, dotvářejícími vzhled krajského města, mohou být např. rektorát vysoké školy, školní pavilony, výzkumné ústavy nanotechnologií a všeobecného a zvláště i textilního strojírenství.

Stavba Krajské vědecké knihovny v Liberci, zpřístupněná roku 2000, byla ve své době první stavbou tohoto druhu realizovanou po roce 1999 na území ČR. Výjimečnost spočívá ve skloubení bibliotéky a mediátéky v jednotném prostoru. Teprve po libereckém příkladu vznikla obdobná knihovna v Brně a ještě později NTK v Praze.

Stavba heliportu v zoufale malém prostoru uprostřed města je rovněž ukázkou tvůrčích schopností členů naší pobočky a zasluhuje zvláštní pozornost. Vzhledem k zástavbě v okolí a navrženým směrům

přiblížení a vzletů bylo nutné plochu umístit na úroveň 17 m nad terénem. Konstrukce stavby je podle zadání navržena pro vrtulník W-3A Sokol s největší celkovou délkou 18,79 m a maximální hmotností 6400 kg. V zimě je přistávací plocha vyhřívána.

Mnohaletou celokrajskou záležitostí bylo rozhodnutí o výstavbě hospicu, který byl oceněn v soutěži Stavba roku Libereckého kraje 2016.

Ze sportovních staveb se oblast Liberec prezentuje zrekonstruovaným lyžařským skokanským můstkem zajímavě kombinovaným s turistickou, 28 m vysokou rozhlednou v Lomnici nad Popelkou a zcela novým sportovním a rekreačním areálem Maškova zahrada v Turnově sestávajícím z koupaliště, hřišť, in-line dráhy, skateparku, zimního stadionu a dalších atrakcí.

Mezi stavbami vědeckých ústavů vyniká Membránové inovační centrum ve Stráži pod Ralskem.

Z průmyslových staveb upozorňujeme zvláště na stavbu vývojových, administrativních, školících a výrobních prostor firmy ELMARCO s.r.o.

Přeměna bývalých libereckých lázní na široce přístupnou a dostupnou krajskou galerii byla rovněž zajímavým počinem (viz výsledky Stavby roku Libereckého kraje na 3. straně obálky). Záměrem bylo přijmout historický kontext domu, zachovat vše důležité a podstatné z hlediska památkové péče a navrhnout možné úpravy, umožňující historické budově pokrýt všechny nároky, které se kladou na moderní provoz galerie. Hlavní sál bývalých městských lázní včetně prostoru nad ním a prostoru pod původní bazénovou vanou je koncipován pro proměnné výstavy a slouží též jako multifunkční sál. Vstupní prostory pro návštěvníky jsou identické s hlavním vstupem do bývalých lázní. Výstavní plocha stálé expozice činí 1350 m², celková plocha proměnných výstav dalších 900 m².

Stavba centra iQlandia, výstavní a výukové budovy popularizující vědu formou interaktivního poznávání, patří k dalšímu zkvalitnění městského prostoru. Stavba v sobě kombinuje rekonstrukci bývalé cihlové tovární budovy a novostavbu na původní ploše výrobního areálu, což dává příklad využití tzv. brownfields. Proměny těchto území jsou pro budoucí život našich měst stejně důležité, jako byl na začátku průmyslového věku

Helipoint Krajské nemocnice Liberec byl dokončen v roce 2014 za 41 mil. Kč. Osvětlení umožňuje i noční provoz záchranné služby.

Skokanský můstek v Lomnici nad Popelkou se stal z pohledu veřejnosti stavbou roku Libereckého kraje v roce 2008

jejich vznik. Potenciál, rozsah i umístění láká k prorůstání do okolních částí města. Výtvarné zpracování exteriéru stavby propustuje rovněž do zpracování samotného interiéru s tím rozdílem, že vnější výraz budovy je podstatně okázalejší oproti zdrženlivějšímu pojetí interiéru. Samotná stavba je sama dalším výjimečným exponátem celého souboru.

Ke krajinářské tvorbě přispěla i železobetonová konstrukce rozhledny na Smrku, nejvyšším vrcholu Jizerských hor.

Za hranice Libereckého kraje

Z výběru realizovaných staveb překračujících rámec kraje stojí za to upozornit např. na stavbu letištního terminálu 2 v Ruzyni a zcela neobvyklou fasádu auly lékařské fakulty ve Stockholmu. Terminál sever 2 je výjimečnou kombinací ocelových a betonových konstrukcí. Dolní část je ze železobetonového skeletu, založeného na pilotách, a horní část zastřešení odletové haly je ocelová, o rozměrech 165 × 72 m. Obloukové příhradové trojboké nosníky jsou kloubově uloženy na prefabrikované podnoži skeletu. Příhradové trubkové nosníky jsou pruté na rozpětí 57 m a doplňuje je vyvažující krakorec s délkou vyložení 15 m. Ten zároveň zastřešuje příjezdovou nadzemní estakádu.

Při uložení ocelové konstrukce na skelet se využívá v maximální míře statické určitosti konstrukce, čímž se eliminují napětí v konstrukci v důsledku vynucených přetváření (teplota). Tuhý trojboký oblouk je na straně krakorce uložen na prefabrikované podnoži přes neposuvný kloub (3strížný čep) a na druhé straně je provedeno kluzné jednosměrné

posuvné ložisko. Tím nedochází ke vzniku nekontrolovaných napětí v konstrukci betonového podnoží i v ocelové konstrukci zastřešení haly. To má příznivý vliv na bezpečnost a především životnost konstrukce.

O každé z těchto staveb by mohlo být napsáno zajímavé i poučné odborné pojednání, protože pojetím i invencemi, s jakými se přistoupilo k jejich vytvoření, si popularizaci bezesporu zaslouží.

Sledujeme stavitelství v kraji

Dbáme na to, aby činnost pobočky zahrnovala stavební aktivity celého kraje a nesoustředila se pouze na centrum. To znamená pokrytí našeho zájmu od Nového Boru přes Českou Lípou, Jablonec, Turnov až po Semily. Radní z Jilemnice se rozhodli nechat vypracovat studii rekonstrukce dlouhá léta zanedbávaného místního koupaliště s předpokládanou cenou 50 milionů Kč. Nyní vzali na vědomí studii stavby o 30 milionů Kč dražší a zmenšenou plochu koupaliště. Několik členů ČKAIT se rozhodlo návrh zvrátit a usilovat o realizaci hospodárnějšího a vhodnějšího řešení.

Památky – nezanedbatelný úkol

Nemalý rozsah činnosti je věnován hledání a nalézání vztahů ke stavebním památkám. Například podstávkové domy se staly současným fenoménem vesnické architektury kraje a jsou každoročně připomínány a propagovány formou dnů otevřených dveří. Tato činnost je skloubena s podporou rozvoje stavebních řemesel a probuzených cechů v praktickém životě. Současně ukázky řemeslných prací využívá při přípravě bu-

doucích odborníků krajské odborné školství. Industriální a ostatní památky jsou pravidelně měsíčně připomínány ve stopách pátrajících po stavebních řemeslech v Libereckém kraji. Stalo se již tradicí, že Dny evropského dědictví, které jsou v převážné míře zaměřené na památky stavitelského charakteru, jsou organizovány a popularizovány tak, že jeden den se tato slavnost koná v Liberci a druhý den s příslušným doprovodem a tištěným programem v německé Žitavě.

Zlepšujeme prostředí kraje

Důležitou oblastí práce současného výboru je v našem kraji vztah Komory k veřejnosti. V první řadě je veřejnost vyzývána, aby se vyjádřila alespoň formou hlasování k současným novostavbám a pak hlavně k těm, které jsou přihlašovány do akce Stavba roku, neboť jednou z udělovaných cen je i Cena veřejnosti. Neocenitelným způsobem další formy je vztah k veřejnosti prostřednictvím stavebních úřadů, a tedy stavebníků a úředníků. Další formou prací s veřejností je permanentní spolupráce a setkávání s pracovníky příslušných odborů krajského úřadu (regionální rozvoj, doprava, kultura, památková činnost atd.) včetně interaktivní spolupráce na společných programech.

Nikoliv poslední problematikou plánované činnosti současného oblastního výboru je snaha o neustálé vytváření zlepšení životního prostředí. Semináře nebo lépe měsíční diskusní setkávání v klubu stavitelů, např. na téma městská zeleň, udržitelné stavitelství, akustika ve vztahu k veřejnému prostoru a další podobná problematika, tomu nasvědčují. Tato setkávání navštěvují převážně lidé s konstruktivním zájmem o zlepšení prostoru mezi Jizerskými horami, Ještědským hřbetem a hraničními oblastmi s Polskem a Německem.

Jsmo kritičtí k naší činnosti

Ne všechna práce se daří. V některých činnostech nejsou výsledky úměrné vynaloženému úsilí, ale to nás neodrazuje. Pracujeme dále na zlepšování vztahu k Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci i představitelům některých institucí, kteří se s omluvou vyhýbají našim přátelským nabídkám k setkávání.

Ing. Karel Urban

předseda oblasti Liberec

Ing. Václav Ropek

člen oblasti Liberec

Centrum iQlandia získalo titul Stavba roku Libereckého kraje – Cenu doc. Ing. arch. Karla Hubáčka, dr. h. c., v roce 2014. Projektant: Ing. Jan Palas, dodavatel: EUROVIA CS a.s.

Jilemnice a rekonstrukce koupaliště

Členové ČKAIT oblasti Liberec se zapojili do boje o vhodnější i ekonomicky výhodnější řešení revitalizace koupaliště v Jilemnici. Současný návrh počítá s investicí o 30 milionů Kč vyšší, než se původně počítalo, a navíc rozsáhlý areál koupaliště zmenšuje. Členové ČKAIT upřednostňují původní řešení s využitím progresivních izolačních materiálů, které by doplnilo areál o budovu správce.

Pro letošní rok má vedení Jilemnice naplánováno zahájit rekonstrukci koupaliště, které je již déle mimo provoz. V dezolátním stavu je i budova šaten a hygienického zařízení. Bazén o velikosti 77 × 42 m v jílovité zemině o hloubce od 500 mm do 3,5 m byl vybudován ve čtyřicátých letech minulého století jako brouzdaliště pro koně. Pak sloužilo jako koupaliště se systémem napouštění i vodou podobnou té v rybníce. Šikmé boky bazénu jsou obloženy čedičem, ukončeným betonovým parapetem, a dno tvoří místy popraskaná betonová mazanina, z níž za ten dlouhý čas vyrostl březový lesík. Ten byl v průběhu letošních jarních měsíců vykácen. Původní napouštění vody do koupaliště bylo přes pískový filtr z vedlejšího řečiště potoka Jilemka. Součástí areálu tvořilo i velké pískoviště pro děti a volejbalové hřiště. V zimě hladina koupaliště sloužila jako kluziště. Led jsme si museli od sněhu uklídit před bruslením sami.

Rozpočet navýšen o 30 milionů Kč

Studie původně počítala s investičními náklady 50 milionů Kč a obsahovala nerezovou

vanu o velikosti 20 × 15 m a hloubce 1,4–1,8 m, dětské brouzdaliště, skluzavku s malým bazénkem, obslužné šatny včetně recepce. Čištění vody mělo být přes biotop (semeniště komárů těsně vedle bazénu). Již je proveden zemní vrt o vydatnosti 3,5 l/sec. Překvapením pro všechny byla vypočtená cena 80 milionů Kč, která po výběrovém řízení zhotovitele jistě dozná změny. Nevím, jestli se tato plánovaná akce uskuteční, protože zastupitelé ji pouze vzali na vědomí.

Výrazné zmenšení plochy areálu koupaliště a zasypaní bazénu

Vzhledem k tomu, že se záměr v tomto rozsahu neshledal s pozitivním ohlasem u účastníků odborné veřejnosti, rozhodl jsem se na plenárním zasedání města vystoupit proti realizaci. Nejen proto, že ze stávající plochy 3000 m² by nový bazén zabral s atrakcemi cca 600 m² a ostatní plocha bazénové vany bude zasypaná. Předchozí dílo našich předků bude zapomenuto. V současné době, kdy je volba možných provedení opravy bazénové vany daleko snadnější, právě s ohledem na širokou materiálovou

nabídku, ale i cenu, se efektivnější řešení zatím nehledalo.

S kluzištěm ani bytem správce studie nepočítá

Využil jsem toho, že jsem členem výboru oblasti ČKAIT, a pozval k potvrzení mého názoru předsedu oblastní rady ČSSI Ing. Zdenka Kocha, který se přímo na místě po debatě s projektantem taktéž vyjádřil ve prospěch opravy stávající bazénové vany. Studie by mohla obsahovat vybudování bytové jednotky jako součásti vstupního objektu, který by mohl být v provedení i pro zimní období a řešil by i problém kluziště, které taktéž v Jilemnici chybí. Tím, že by byl obsadil správce areálu, by se předešlo možné devastaci, tak jako je tomu nyní. Je chvályhodné, že se vedení města snaží v prospěch občanů koupaliště obnovit. Za cenu nepromyšleného investičního záměru, vysokých stavebních a provozních nákladů, vděk občanů však těžko získá.

Bohuslav Šír

člen oblastní rady ČKAIT Liberec

Fenomén Ještěd slaví padesát let

V letošním roce jsme si připomněli padesáté výročí položení základního kamene stavby horského hotelu a vysílače na Ještědu (30. července 1966), za jehož návrh získal Karel Hubáček v roce 1969 Perretovu cenu.

Ještěd je pozoruhodný nejen pro svůj tvar, jakoby sledující a v křivce ukončující příkrý svah 1012 metrů vysokého vrcholu hory, ale i pro své ojedinělé, v mnohém ohledu původní nadčasové konstrukční řešení. V soutěži zvítězil návrh ateliéru SIAL pod vedením Ing. arch. Karla Hubáčka. Statickou část prováděli Ing. Zdeněk Zachař a Ing. Zdeněk Patman, interiéry navrhoval akad. arch. Otakar Binar. Nezvykle obtížnou stavbu prováděla firma Pozemní stavby Liberec a dokončila ji 21. září 1973. Horský hotel Ještěd byl pro své výjimečné architektonické a technické řešení v roce 1969 oceněn Perretovou cenou. Cena

Augusta Perreta udělovaná Mezinárodní unií architektů (UIA) od roku 1961 oceňuje architekty a projektanty dosahující mezinárodního věhlasu, jež ve svém díle využívají moderní technologie a postupy. Odkaz A. Perreta spočívá v odhodlání využívat novátorské myšlenky a nevšední řešení, ale v neposlední řadě i v týmové práci, která celé dílo umocňuje. August Perret se svou prací snažil dokázat, že beton je nový stavební materiál schopný nahradit materiály tradiční, který navíc poskytuje nové neobyčejné tvůrčí možnosti. Byli to ostatně Perretovi (otec a syn), kteří jako první přišli s vizí věžových domů i celých měst s vyso-

kými budovami ze železobetonu. Tuto ideu pak převzal a dále propracoval Le Corbusier.

Dnešní náročné stavby ve svém celku dokumentují skutečnost, že moderní návrhy se již neobejdou bez špičkového technického řešení a jejich šíře si stále více vyžaduje kolektivní práci. V současnosti, v době legislativní laviny, nastal čas, aby architekti, stavbaři a ostatní profese v pokoře a vzájemném respektu zasedli ke společnému stolu při společné tvůrčí práci.

Ing. Jiří Technik

člen oblasti Liberec

Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe je udělována v soutěži Stavba roku Libereckého kraje

V soutěži Stavba roku Libereckého kraje je vyhlašována Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe. Letos toto ocenění získala Rekonstrukce sýpek – Zámecký dvůr Černousy. Projekt: Ing. Jaroslav Palarec, Zdeněk Melichar, přihlašovatel: Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant.

V soutěži Stavba roku Libereckého kraje je vyhlašována Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe.

V padesátém druhém roce minulého století, po uchopení moci komunisty, byl předseda inženýrské komory, poslanec a předseda technického výboru ústavodárného Národního shromáždění Ing. Dr. Štěpán Ješ vystěhován z Prahy do Liberce. V našem městě pracoval

v různých projektových ústavech a národních podnicích. Vynikající teoretický a praktický stavební odborník brzy našel v Liberci řadu spolupracovníků a v nás, kteří se rozhodli pracovat ve stejném oboru, své obdivovatele. Nejprve v technických oborech, později, když jsme poznali osobní vlastnosti pana doktora, jeho široký rozhled, bohaté zkušenosti a ochotu vždy poradit, jsme u něj hledali pomoc a inspiraci.

Když jsme v roce 2004 ve spolupráci s KÚ Libereckého kraje, libereckou Technickou univerzitou, regionální kanceláří Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR a profesními organizacemi připravovali soutěž Stavba roku, navrhli zástupci oblastní kanceláře ČKAIT a oblastní pobočky Českého svazu stavebních inženýrů ocenit i mimořádný přínos rozvoji praktických a teoretických stavebních oborů pro zvýšení kvality a efektivnosti stavebních děl budovaných v Libereckém kraji, a to cenou Ing. Dr. Štěpána Ješe. Letos tímto oceněním vyznamenáváme tvůrčí počín v oboru stavebnictví pod záštitou vedoucího odboru rozvoje Libereckého kraje a prezidenta ČSSR již po dvanácté. Věříme, že Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe za tvůrčí přístup ve stavebnictví v Libereckém kraji bude trvale připomínat nejen dílo, které tady zanechal, ale bude inspirativní pro další pokolení stavebních odborníků.

Ing. Bohumil Pech
čestný člen ČKAIT

Profesní medailon Ing. Dr. Štěpána Ješe

Ing. Dr. Štěpán Ješ se narodil 26. prosince 1895 v Táboře. Na přání otce, aby získal fortel v řemesle, se nejdříve vyučil zedníkem. Po absolvování vysoké technické školy byl nejprve asistentem v ústavu prof. Ing. Kloknera. V roce 1923 získal doktorát technických věd na základě disertační práce Metoda přetvárných vah. Po několika letech praxe se věnoval projektování a provádění staveb ze železobetonu, konkrétně výstavbě komunikací a inženýrských sítí. Nejzajímavějšími pracemi z té doby byly projekt silničního mostu přes Lužnici v Táboře a dálničního mostu u Vojslavic, později pracoval na ře-

šení variant mostu u Žďákova, na koncepci řešení mostů přes Vltavu a Otavu u Zvíkova a spolupracoval také s akademikem Bechyňem na mostě přes nuselské údolí v Praze. Projektoval budovu Národního technického muzea, budovu České spořitelny na Vinohradech a účastnil se prací na zachování pražské Staroměstské radnice, kterou zničili v posledních dnech druhé světové války nacisté. K tomu projektoval a realizoval desítky dalších staveb veřejného a soukromého sektoru. Věnoval se rovněž teorii, známé jsou jeho články, které publikoval pod názvem Ze zápisníku statika. Přesto bylo dvakrát, z po-

litických důvodů, ukončeno jeho jmenování profesorem na pražské technice. Byl činný i ve veřejném životě. Před válkou vydal ze svých článků, které psal do týdeníku Demokratický střed, dvě knížky, kde posuzoval činnost administrativy a zabýval se hospodářskými otázkami. Po válce, když byl zvolen poslancem a předsedou inženýrské komory, pracoval na důležitých hospodářských zákonech. Teprve po násilném přestěhování do Liberce získal to, co mu odepřeli politici, neoficiální místo učitele na nejvyšší úrovni, bez zásahů komunistických mocipánů. Doktor Ješ zemřel 3. prosince 1966.

Stavební průmyslová škola v Liberci oslavila 140 let

Prakticky všude, kam se ve svém okolí rozhledneme, vidíme stavební díla většího nebo menšího rozsahu, na nichž se podíleli bývalí žáci Střední průmyslové školy stavební v Liberci. Od roku 1953 prošlo branami školy už téměř sedm tisíc absolventů.

Převážná většina našich žijících absolventů vystudovala a maturovala v prostorách samostatné Střední průmyslové školy stavební v Liberci na Sokolovském náměstí. Z toho důvodu cítí větší přináležitost k historickým i novějším budovám školy, do nichž se vstupuje hlavním vchodem klasicistního Appeltova domu č. p. 264. V těchto prostorách stavební průmyslovka sídlí od roku 1953.

Nemůžeme však vynechat společné dědictví, zejména se současnou Střední průmyslovou školou strojní a elektrotechnickou a Vyšší odbornou školou v Liberci na Masarykově třídě 3, danou společným vznikem K. k. Staats-gewerbeschule in Reichenberg v roce 1876. A byli bychom nerozumní, kdybychom tak nečinili, protože po celou dlouhou dobu 77 let bylo stavební oddělení vyšší odborné školy, podobně jako strojnické, stabilní součástí Státní průmyslové školy v Liberci, kde získávali první odborné základy i takoví velcí architekti jako Adolf Loos, Josef Zásche, Rudolf Bitzan nebo Robert Hemmrich.

Od roku 1953 získala stavební sekce původní průmyslové školy sice zanedbané, ale nesmírně zajímavé prostory na Sokolovském náměstí, kde již jako samostatná střední průmyslová škola stavební působí dalších 63 roků až dodnes. Zdá se, že v onom roce 1953, kdy došlo k rozdělení průmyslovky, neměla „stavebka“, na rozdíl od osamostatněného strojního oddělení,

nouzi o učitele. To je svým způsobem zavažující pro celé pozdější období – vést školu tak, aby na ní mohli působit fundovaní učitelé odborných i všeobecných předmětů, kteří svým žákům předají do praktického i osobního života to nejlepší. Galerie úspěšných absolventů naznačuje, že se to daří.

Samostatné stavební průmyslovky se naštěstí nikdy příliš nedotklo politické třesnutí, a tak celkem bez vážných otřesů přežila společensko-politické změny po roce 1968 i 1989. Zásadní disproporce školy nepřinesla ani změna zřizovatele v roce 2001, kterým je od té doby Liberecký kraj. V současnosti se zdá, že se podaří zvládnout i období nepříznivého demografického vývoje v České republice. Praxe rovněž potvrzuje opodstatněnost vyučovaných zaměření maturitního oboru stavebnictví i jedenkrát za čtyři roky otevíraného oboru geodézie a katastr nemovitostí. Životaschopnost je však třeba okysličovat neustálým hledáním kompromisu mezi odbornými a praktickými požadavky odvětví, pedagogickými možnostmi a udržováním vysoké úrovně průběhu a zakončení studia maturitní zkouškou. Žáci navštěvují střední ško-

lu v době jejich osobnostního dozrávání, což jsou roky všemi nejintenzivněji prožívané. Ke studiu patří moření se s učivem i drobné lumpačiny. Cílem však je vychovat a vzdělat samostatného a v životě úspěšného člověka. Již téměř sedm tisíc našich absolventů po roce 1953, z nichž se řada dobře uplatnila v oboru pozemních staveb, dopravních staveb i geodézie, ale i v jiných odvětvích odborného a společenského života, je výbornou vizitkou užitečnosti školy. Nešlo by to však bez velice kvalitního učitelského sboru průmyslovky, který po celou dobu trvání školy vždy pracoval s vysokou erudicí v odborných i všeobecně vzdělávacích předmětech.

Mgr. Radek Cíkl
ředitel školy

Absolventi SPŠ v Liberci se uplatní v oboru pozemních a dopravních staveb aj.

Spolupráce se školami v Durynsku

Úspěšně pokračuje spolupráce SPŠS a OA v Kadani se školami v Durynsku navázaná prostřednictvím ČKAIT. Družstvo žáků oboru stavebnictví Střední průmyslové školy stavební a Obchodní akademie v Kadani se již podruhé zúčastnilo soutěže Mosty pro Erfurt, která se konala v půlce března. V minulém roce obsadili kadaňští vynikající 2. místo. Do durynského Erfurtu odjízďeli tentokrát s vel-

kým sebevědomím – s cílem loňský výsledek obhájit, nebo dokonce vylepšit. Úroveň soutěžních exponátů se oproti loňsku významně zvýšila. Čtvrté místo tak bylo pro kadaňské reprezentanty určitým zklamáním. Loňští vítězové z Goetheschule Ilmenau však také získali letos jen bronzové medaile, a to jen nepatrným rozdílem v bodovém hodnocení právě před kadaňskými studenty. S prázdnou

však domů naši studenti neodjízďeli. Od pořadatelů Fachhochschule Erfurt a Inženýrské komory Thüringen obdrželi čestné uznání. V letošním ročníku zvítězilo družstvo Käthe-Kollwitz-Gymnasium z města Lengenfeld unterm Stein.

PaedDr. Zdeněk Hrdina
ředitel SPŠS a OA v Kadani

Památkář, projektant a investor ve vzájemném dialogu

Ochrana památek je možná jen tehdy, pokud spolu dokážou dobře komunikovat vlastník, památkář a projektant. Konferenci, jejímž cílem je udržování vzájemné komunikace mezi těmito třemi hlavními subjekty památkové ochrany staveb, letos na konci května organizoval oblastní výbor ČKAIT v Kraji Vysočina.

Konferenci s názvem Památkář, projektant a investor ve vzájemném dialogu pořádal koncem května výbor oblasti Jihlava ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Národním památkovým ústavem. Hlavním iniciátorem a organizátorem konference byl Bc. Libor Honzárek, místopředseda výboru oblasti Jihlava, místostarosta Havlíčkova Brodu a předseda Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, jenž byl zvolen na sněmu sdružení 26. března 2015 a k tematice konference profesně a odborně velmi blízko.

Nad konferencí převzalo záštitu Ministerstvo kultury, které zastupoval Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D., náměstek ministra kultury. Akci předcházela tisková konference se zástupci pořadatele, Ministerstva kultury a Českého národního komitétu ICOMOS. Na tiskové konferenci jsme zaznamenali téměř historický výrok náměstka ministra kultury: „Pracovník, který neumí číst stavební výkresy, nemá v památkové péči co dělat.“

Hlavním cílem konference, která probíhala v překrásném, čerstvě opraveném renesančním sále Staré radnice v Havlíčkově Brodě, bylo vytvořit předpoklady a prostor pro vzájemný dialog a spolupráci mezi třemi hlavními subjekty památkové ochrany staveb: památkářem, projektantem a vlastníkem památky (stavebníkem), kteří

mají odpovědnost za vytváření a kvalitu veřejného prostoru v historických lokacích, a to jak v urbanizovaných sídlech, tak i v navazující volné kulturní krajině. Kromě projektantů a pracovníků památkové péče byla konference určena zástupcům veřejné správy, vlastníkům památkových objektů z řad státních, samosprávných, církevních i privátních majitelů, studentům stavebních a technických škol, ale také občanům, kteří se o danou problematiku zajímají. Na přednášky vynikajících českých odborníků z oblasti památkové péče se do Havlíčkova Brodu dostavilo více než sto šedesát účastníků z celé republiky.

Tematické bloky konference

Zdařilá rekonstrukce historické fasády – nezbytný doklad autentičnosti a originality: prof. Ing. arch. a akad. arch. Václav Girs, prezident Českého národního komitétu ICOMOS, přednesl vynikající příspěvek doplněný mnoha názornými příklady odborně provedených konzervací historických fasád a omítek i rekonstrukcí střešních krytin nejen v ČR, ale i v zahraničí.

Česká krajina – území s jedinečnými kulturně-historickými a estetickými

Sonogno v údolí Verzasca (Švýcarsko, kanton Ticino) – příklad působivého celokamenného vesnického sídla s udržovaným historickým rázem i nemnoha minimalistickými architektonickými doplňky, zasazeného v horské alpské krajině na jihu Švýcarska. Tradiční místní stavební techniky jsou v tomto případě dodržovány naprosto důsledně, což se projevuje jak na celkovém vzhledu vesnice, tak v detailech parteru jednotlivých staveb, jak uvedl ve své přednášce Ing. arch. Jan Pešta (foto: Ing. arch. Jan Pešta).

hodnotami: Ing. arch. Karel Kuča, Ing. arch. Silvie Jagošová a Mgr. Dalibor Halátko představili české chráněné památkové krajinné zóny, dále pak zdařilé úpravy a opravy rozličných typů staveb uplatněných ve vesnickém a maloměstském historickém prostoru. Zajímavé příklady místních komunikací, oplocení, veřejných mobiliářů i technických inženýrských sítí byly – s pozoruhodným citem přednášejících pro detail – popsány a v následné živé diskusi s posluchači rozebírány a komentovány.

Sakrální i světské ohrožené památky: Ing. arch. Jan Pešta, Mons. Josef Suchár a Ing. Svatopluk Zídek ve svých příspěvcích představili příklady záchrany či ztráty mnoha památkových objektů. Ve žhavé besedě byly analyzovány příčiny problémových stavů četných památek z kategorií staveb industriálních, církevních a světských. Na tomto místě je třeba vyzvednout a ocenit aktivity Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI, zastoupeného Ing. Svatoplukem Zídkem, které před několika lety úspěšně zvedlo téma potřeby záchrany průmyslového kulturního dědictví. Zvláště komentovaný příběh neobvyklé záchrany kostela v Neratově v Orlických horách, přednesený jejím iniciátorem a organizátorem Mons. Josefem Suchárem, byl

provázen velkou pozorností auditoria a po následné rozpravě sklídl od posluchačů oprávněně dlouhotrvající potlesk.

Reklamní smog v historických centrech: Závěrečná část konference byla věnována nešvaru většiny českých měst – agresivnímu uplatňování spontánní reklamy v historických jádrech našich sídel, tzv. „reklamnímu smogu“. Městští architekti – Zdeněk Pospíšil z Vyškova a Iveta Ludvíková ze Znojma – seznámili účastníky konference s přístupem samospráv k divoké reklamě v jejich městech. Vzorové a následování hodné zahraniční příklady z Německa, Francie, Švýcarska aj. představil architekt Jan Pešta.

Již nyní připravují pořadatelé následný ročník konference v Havlíčkově Brodě či jeho okolí, která se uskuteční na přelomu května a června 2017.

Marie Báčová

poradkyně předsedy ČKAIT

Více informací: www.konferencehb.cz.

Odešel Milan Veverka

Dne 20. července zemřel doc. Ing. Milan Veverka, CSc., první prezident a spoluzakladatel Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR a čestný člen ČKAIT. Byl zastáncem vzniku profesních komor a významně se na prosazení této myšlenky podílel.

Narodil se 17. ledna 1933 v Mýtě v Čechách. Profesí ekonom se specializoval na stavebnictví v souvislostech hospodářské politiky a strategie národohospodářského rozvoje. Prezidentem Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR, který spoluzakládal,

byl od roku 1990 do roku 2004. Před rokem 1990 pracoval v instituci Ministerstva stavebnictví – IKOS (Inženýrská a koordinační správa pro výstavbu hl. města Prahy a Severočeského kraje). Již tehdy se věnoval otázkám řízení národního hospodářství, jak je patrné např. z publikací Rozbory v nové soustavě řízení spolu s Miroslavem Peroutkou z roku 1966 či Příprava řízení výstavby s Josefem Řepou z roku 1981.

Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR se pod jeho vedením stal spolu se Svazem průmyslu a dopravy významným a respektovaným podnikatelským svazem při jednání s vládou a odbory v tripartitě. Měl dobré vztahy i s představiteli parlamentu a politickou reprezentací. Podílel se na vzniku Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a byl jejím prvním předsedou. Působil v dozorčích radách a představenstvech několika desítek firem a odborných institucí, včetně vědecké rady Fakulty stavební ČVUT v Praze. V roce 2003 byl vyhlášen osobností českého stavebnictví.

Profesně patřil do bohužel nepříliš početné skupiny našich stavebních analytiků a prognostiků (Beran, Cikánek, Kovář, Kunc, Novotný, Vlášek a další). Byl autorem nebo spoluautorem řady ana-

lytických a prognostických zpráv a studií o českém stavebnictví, jeho vystoupení na tiskových konferencích se setkávala s velkým zájmem a odezvou v denním i odborném tisku. Publikoval řadu článků a rozhovorů, mj. na téma konjunktury a recese českého stavebnictví, jeho postavení v rámci EU, kvality bytové výstavby, deregulace nájemného, humanizace panelových sídlišť a další.

Byl aktivním iniciátorem založení – nebo spíše obnovení – tradice stavebních veletrhů na brněnském výstavišti. Za působení docenta Veverky v SPS v ČR byly položeny základy dalším významným aktivitám, jako je celostátní soutěž Stavba roku, byl založen Stavební penzijní fond a Stavební zdravotní pojišťovna se spojila s Oborovou zdravotní pojišťovnou. Stál rovněž u zrodu spolupráce profesních organizací působících v rezortu stavebnictví s dalšími oficiálními institucemi, například dodnes platné, i když již pochopitelně inovované smlouvy o spolupráci SPS, ČKAIT a ČSSI s Českým statistickým úřadem. Mimochodem jsem velice hrdý na to, že smlouva o spolupráci byla v roce 1995 podepsána v Karlových Varech.

Měl jsem tu čest, tehdy jako člen představenstva SPS v ČR, spolupracovat a stýkat se s docentem Veverkou a spolupráce s ním byla, určitě nejen pro mne, vždy velice inspirativní. Za svoji činnost ve prospěch Komory byl Milan Veverka rozhodnutím Představenstva ČKAIT 19. března 2005 jmenován čestným členem ČKAIT.

Dne 29. července 2016 se s Milanem Veverkou ve velké síni strašnického krematoria rozloučila rodina, jeho spolupracovníci i veřejnost. Všichni, kdo měli tu čest a možnost s Milanem Veverkou spolupracovat, na něho budou vždy vzpomínat s vděčností a úctou.

Ing. Svatopluk Zídek

člen Představenstva ČKAIT

ve spolupráci s **Marií Báčovou**
odbornou poradkyní předsedy ČKAIT

Příbor Historickým městem roku 2015

Historickým městem roku 2015 je Příbor. Vyhlášení výsledků soutěže, kterou pořádá Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, se uskutečnilo v polovině dubna ve Španělském sále Pražského hradu.

Mezinárodního dne památek a sídel se tradičně zúčastňují nejen zástupci vyhodnocených měst, ale i další přátelé našeho architektonického dědictví. Titul Historické město roku je součástí Ceny za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón. Vítěznému Příboru náleží umělecký artefakt i odměna milion korun. Kromě Příboru byly dalšími finalisty soutěže Jičín a Litoměřice. Tato města získala Cenu ministryně pro místní rozvoj za vynikající realizaci programu regenerace a zároveň 100 000 Kč. Ocenění časopisu Moderní obec obdržela Brtnice.

Ukázkové regenerace památkové rezervace

Město Příbor dokončilo regeneraci centra městské památkové rezervace. To zahrnuje obnovu domů, historické zástavby, piaristické koleje a revitalizaci zahrad, infrastrukturu a úpravu parteru náměstí a ulic včetně kamenných dlažeb. Město pokračuje postupnou rekonstrukcí ulic ochranného pásma městské památkové rezervace, řady domů či rozšířením sítí cyklostezek. Příbor motivuje vlastníky kulturních památek podporou ze svého rozpočtu a poskytuje jim informace o požadavcích památkové péče.

Překvapení pro vítěze

Setkání pořádají Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHS ČMS), Český národní komitét ICOMOS, Ministerstvo kultury

a Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Správou Pražského hradu. K tradici slavnosti vyhlášení patří skutečnost, že kromě členů poroty pod vedením ředitelky kanceláře SHS ČMS Mgr. Květy Vitvarové a rytce, který ceny připravil, se daří výsledky kvalitně utajit. Překvapení Ing. Bohuslava Majera, starosty Příboru, při přebírání ocenění bylo opravdu nehrané. Předchozími vítězi byla města Cheb a Chrudim.

Setkání na Pražském hradě se tradičně zúčastňuje delegace ČKAIT, která je již deset let přidruženým členem SHS ČMS. Dalším významným faktem pro členy ČKAIT je skutečnost, že současným předsedou sdružení je od loňského roku pan Libor Honzárek, člen ČKAIT, který svoji příslušnost k našemu stavu neopomene při svých vystoupeních vždy zdůraznit.

My, členové ČKAIT, tradičně a rádi připomínáme, že na získání ceny mají zásadní podíl rovněž autorizovaní inženýři a technici ČKAIT. Projekty rekonstrukcí staveb mohou realizovat jak autorizovaní inženýři a technici, tak i autorizovaní architekti, ale realizaci rekonstrukčních prací, na které v těchto případech velice záleží, mohou řídit výhradně autorizovaní inženýři a technici. Všem oceněným jistě i jménem čtenářů časopisu Z+i ČKAIT srdečně blahopřejeme.

Ing. Svatopluk Zídek

člen redakční rady časopisu Z+i

Z projevu hejtmána Jihočeského kraje na zahájení EHD ve Slavonicích

Vážené dámy a vážení pánové, podle Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska jsou Dny evropského dědictví významnou kulturně poznávací společenskou akcí, která slouží k posílení historického povědomí v nejširších souvislostech, se zvláštním důrazem na vnímání mezinárodního kontextu národního kulturního dědictví, a rozšiřuje a zvyšuje všeobecné povědomí o našem kulturním dědictví. Jejich cílem je, znovu cituji z webu sdružení, hledání cest ke kořenům naší, evropské i světové civilizace. Hledání kořenů – jak symbolické v místě, kde se právě nacházíme! Zahajujeme letošní dny ve Slavonicích, které, podobně jako celá řada míst podél česko-rakouské a česko-německé hranice, hledaly vlastní identitu a žily své životy na kořenech jiných. Ano, daří se zapouštět kořeny nové, které postupně pronikají do těch původních, ale trvá to už několik generací a asi to ještě nějaký čas trvat bude. Vztah k půdě, svému nejbližšímu okolí, stejně jako vztah ke kulturnímu dědictví, které zůstalo po odsunutých obyvatelích, je zkouškou pevnosti a délky zdejších nových kořenů. Hledání kořenů – jak výstižné v časech, v nichž se právě nacházíme! Globalizace, migrace, vytrhávání z kořenů a hledání vlastní identity. Existuje něco jako národní kořeny? A pokud ano, smí se o tom ještě mluvit, aniž byste byli označeni za nacionalisty? Jaké jsou vaše kořeny? Je to zahrádka vaší babičky, kde jste trhali jahody? Nebo je to vaše náměstí s kostelem? Nebo je to rovinaté Polabí či kopcovitá Vysočina? Anebo je to celá Evropa s křesťanskými

kořeny? Anebo – a je to taky možné – ty své kořeny necítíte? Víte, někdy se mi zdá, že jsme měli čtyřicet let povinné kořeny a hned pak nám narostla křídla, s nimiž jsme mohli překonávat vzdálenosti, poznávat kultury a – zapomínat na své vlastní kořeny. Obdivujeme Tádž Mahal nebo pyramidu a úplně klidně odsouváme naše křesťanské kostely a děláme z nich chalupy. Zpřetrhali jsme kořeny k našemu nejbližšímu okolí, vyhnali jsme z center měst drobné živnostníky, trafikanty, květinářky, pekaře, řezníky, obuvníky a zámečníky. A za městy jsme si postavili hypermarkety, kde nám cizí ruce prodávají zboží dovezené bůhví odkud a vyrobené bůhví kým. Pochybujeme o vlastní víře, v záplavách duhových průvodů pochybujeme i nad vlastní identitou a jen a pouze vlastní slabostí umožňujeme jiným virům, jiným kulturám, aby nás ovládly. Ještě je čas se zastavit a snést se z těch pseudokulturních obláček zpět k zemi, ke kořenům. Ale chceme to vlastně? Dámy a pánové, Evropa, Česká republika nebo Slavonice budou takové, jaké je zachováme našim potomkům. Třeba jsme jen v hledání kořenů překročili bludný kořen a třeba dokážeme najít cestu zpět. Pokud k tomu přispějí i Dny evropského dědictví a pokládání nepříjemných otázek, pak má jejich konání obrovský smysl.

Mgr. Jiří Zimola

hejtmán Jihočeského kraje

Dny evropského dědictví byly oficiálně zahájeny koncertem Jindřichohradeckého symfonického orchestru na náměstí Míru ve Slavonicích

Památky a komunita

Slavnostní zahájení Dnů evropského dědictví, EHD 2016, se uskutečnilo v jihočeských Slavonicích 2. až 4. září 2016. Slavoničtí připravili na všechny tři dny opravdu pestrý program.

Více než 150 obcí, více než 900 památek místního i světového významu a více než 200 akcí se přihlásilo k letošnímu ročníku Dnů evropského dědictví – European Heritage Days (EHD). EHD jsou celoevropskou akcí konanou pod patronací Rady Evropy. Každoročně se jich účastní na 48 států Evropské kulturní konvence a jejich posláním je propagace historického dědictví, které vzniklo v evropské i naší národní tradici.

V pátek 2. září se uskutečnila velice poutavá komentovaná prohlídka centra města, tradiční součástí oslav byla i vernisáž výstavy Nositelé lidových tradic, instalovaná ve Stavební huti Slavonice. Hlavní páteční kulturní událostí byl slavnostní koncert Fine Gospel Time a Zuzany Stírkové v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Oficiální hosté Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska se večer setkali ve slavnostním Spolkovém domě.

Sobotní program zahájil ráno snídání pro všechny kolemjdoucí na náměstí Míru, kde se poté uskutečnila hlavní část setkání – oficiální zahájení Dnů evropského dědictví doplněné koncertem Jindřichohradeckého symfonického orchestru.

V průběhu oficiálního zahájení vystoupil náměstek ministra kultury Ing. Vlastislav Ourada, Ph.D., s hodnocením významu EHD. Předseda SHS ČMS Libor Honzárek ve svém projevu odsoudil obecné útoky novinářů na pracovníky Národního památkového ústavu, bez jejichž náročné činnosti by zcela jistě nebyly zachráněny takové památky kulturního dědictví, jakou jsou například Slavonice.

Se zásadním a dlužno podotknout, že alespoň pro mne nečekaně nepolitickým vystoupením Památky a komunity k tématu letošních EHD vystoupil Mgr. Jiří Zimola, hejtman Jihočeského kraje, který nad

pořádáním slavnostního zahájení převzal záštitu. Jeho projev k danému tématu je tak zásadní, je proto zveřejněn na straně 40.

Ocenění pro nositele lidových řemesel

V průběhu slavnostního zahájení vyhlásila náměstkyně ministra kultury Ing. Anna Matoušková za účasti náměstkyně GR NPÚ Mgr. Martina Tomáška, Ph.D., PhDr. Jana Kristy, ředitele Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, a PhDr. Zuzany Malcové z Ministerstva kultury nové laureáty titulu Nositel tradice lidových řemesel. Stali se jimi Josef Fidler z Hlinska, který se věnuje ručnímu tkalcovství – výrobě žinylky, a Jiří Rücker z Pečok, řezbář perníkových forem.

Dny evropského dědictví 2016 zahájil také předseda Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska Libor Honzárek, který je aktivním členem ČKAIT. Pokládám za důležité připomenout, že EHD v České republice dlouhodobě pořádá SHS ČMS v čele s Mgr. Květou Vítarovou, ředitelkou kanceláře, ve spolupráci s dalšími organizacemi, mezi nimi i s ČKAIT, ČSSI a platformou Industriální stopy.

Slavonice, proslavené překrásnými sgrafity, připravily ukázkou škrábání sgrafit na Horním náměstí. V Institutu Slavonice se uskutečnilo promítání zajímavých filmových dokumentů o Slavonicích.

Myslím, že všichni členové ČKAIT, které jsme na zahájení Dnů evropského dědictví v č. 3/2016 Z+i ČKAIT do Slavonic pozvali a kteří sice mohli přijít, ale nepřišli, mají opravdu čeho litovat.

Ing. Svatopluk Zídek

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Stavba roku Libereckého kraje 2016

Cena doc. Ing. arch. Karla Hubáčka, dr. h. c.: sportovní a rekreační areál Maškova zahrada v Turnově

Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe: rekonstrukce sýpek – Zámecký dvůr Černousy

Cena doc. Ing. arch. Karla Hubáčka, dr. h. c.: obnova areálu zámku Svijany

Zvláštní cena předsedy poroty Nejúspěšnější brownfield v Libereckém kraji: revitalizace městských lázní na galerijní objekt

Cena doc. Ing. arch. Karla Hubáčka, dr. h. c., a Cena sympatie občanů Libereckého kraje: rekonstrukce silnice III/29022 Bedřichov – Hrabětice

Cena JUNIOR: dveře a vrata v kapli v Holíně u Jičína